

Scéim Croílár Chonair Bhus ó Bhaile Munna / Fhionnghlaise go Lár na Cathrach

Meán Fómhair 2022

Tuarascáil ar an Measúnacht Tionchair Timpeallachta (EIAR)

Imleabhar 1

Acoimhre
Neamhtheicniciúil

**BUS
CONNECTS**

SUSTAINABLE TRANSPORT FOR A BETTER CITY.

Ábhair

1.	Réamhrá	1
1.1	Aidhmeanna agus Cuspóirí	4
1.2	Ról an Údaráis Náisiúnta Iompair (UNI)	5
2.	Próiseas Measúnacht Tionchair Timpeallachta	6
2.1	Próiseas MTT	6
3.	Gá leis an Scéim Beartaithe	7
3.1	Comhthéacs	7
3.2	Tionscadal Éireann 2040 - An Plean Forbartha Náisiúnta 2021 - 2030	7
3.3	Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021	7
3.4	Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath.....	8
4.	Comhairliúchán	10
4.1	Comhairliúchán ar Rogha Bealach is Fearr don Teach Chun Cinn	10
4.2	Comhairliúcháin ar Rogha Bealach is Fearr.....	10
4.3	Comhairliúchán le Comhlachtaí Forordaithe agus le Comhairlithe Eile	11
4.4	Comhairliúchán le hÚinéirí Talún	11
4.5	Comhairliúchán le Cónaitheoirí Áitiúla agus Grúpaí Gnó.....	11
5.	Roghanna Eile San Áireamh	12
5.1	Roghanna Straitéiseacha Eile	12
5.2	Roghanna Bealaigh.....	13
5.3	Roghanna Dearaidh	14
6.	Tuairisc ar an Scéim Beartaithe	16
6.1	Cuid 1 – Bóthar Bhaile Munna ó Bhóthar Naomh Maighréad go hAscaill Uí Ghríofa	17
6.2	Cuid 2 – Bóthar Naomh Mobhi agus Bóthar Gharraithe na Lus ó Ascaill Uí Ghríofa go Coirnéal Uí Airt.....	18
6.3	Cuid 3 – Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib ó Coirnéal Uí Airt go Bealach an Iarthair	18
6.4	Cuid 4 – Cnoc an Bhunreachta agus Sráid an Teampaill go Cé Árann	19
6.5	Cuid 5 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Naomh Maighréad go Bóthar Chnocán an Tobair.....	19
6.6	Cuid 6 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bóthar Chnocán an Tobair go Bóthar Bhaile Uí Bhogáin	20
6.7	Cuid 7 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Bhaile Uí Bhogáin go Coirnéal Uí Airt	20
7.	Tógáil	21
7.1	Plean Bainistíochta Comhshaoil Tógála.....	25
7.2	Plean Bainistíochta Trácht Tógála	25
8.	Tionchair Timpeallachta agus Maolú	26
8.1	Trácht & Iompar.....	27
8.2	Caighdeán Aeir.....	29
8.3	Aeráid	30
8.4	Torann & Creathadh.....	31
8.5	Daonra.....	32
8.6	Sláinte an Duine	34
8.7	Bithéagsúlacht.....	36
8.8	Uisce	38

8.9	Talamh, Ithreacha, Geolaíocht & Hidrigeolaíocht.....	40
8.10	Oidhreacht Seandálaíochta & Chultúrtha.....	41
8.11	Oidhreacht Ailtireachta	43
8.12	Tírdhreach (Bailedhreach) & Amharc.....	46
8.13	Dramhaíl & Acmhainní	49
8.14	Sócmhainní Ábhartha.....	52
8.15	Riosca Mórhionóiscí agus/nó Tubaistí	54
8.16	Tionchar Carnach agus Idirghníomhaíochtaí Comhshaoil	55
9.	Cad a Tharlóidh Ina Dhiaidh Seo?	58

1. Réamhrá

Is é atá sa doiciméad seo ná an Achoimre Neamhtheicniúil (ANT) den Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (TMTT) do Scéim Croílár Chonair Bhus ó Bhaile Munna / Fhionnghlaise go Lár na Cathrach (dá ngairtear mar an Scéim Beartaithe ar fud an ANT seo). Tacóidh an Scéim Bheartaithe le húsáid iompair inbhuanaithe chomhtháite trí fheabhsuithe bonneagair do thaisteal gníomhach (siúl agus rothaíocht araon), agus trí bhearta feabhsaithe tosaíochta bus a sholáthar do gach seirbhís reatha (poiblí agus príobháideach) agus gach seirbhís amach anseo a úsáidfidh an dorchla.

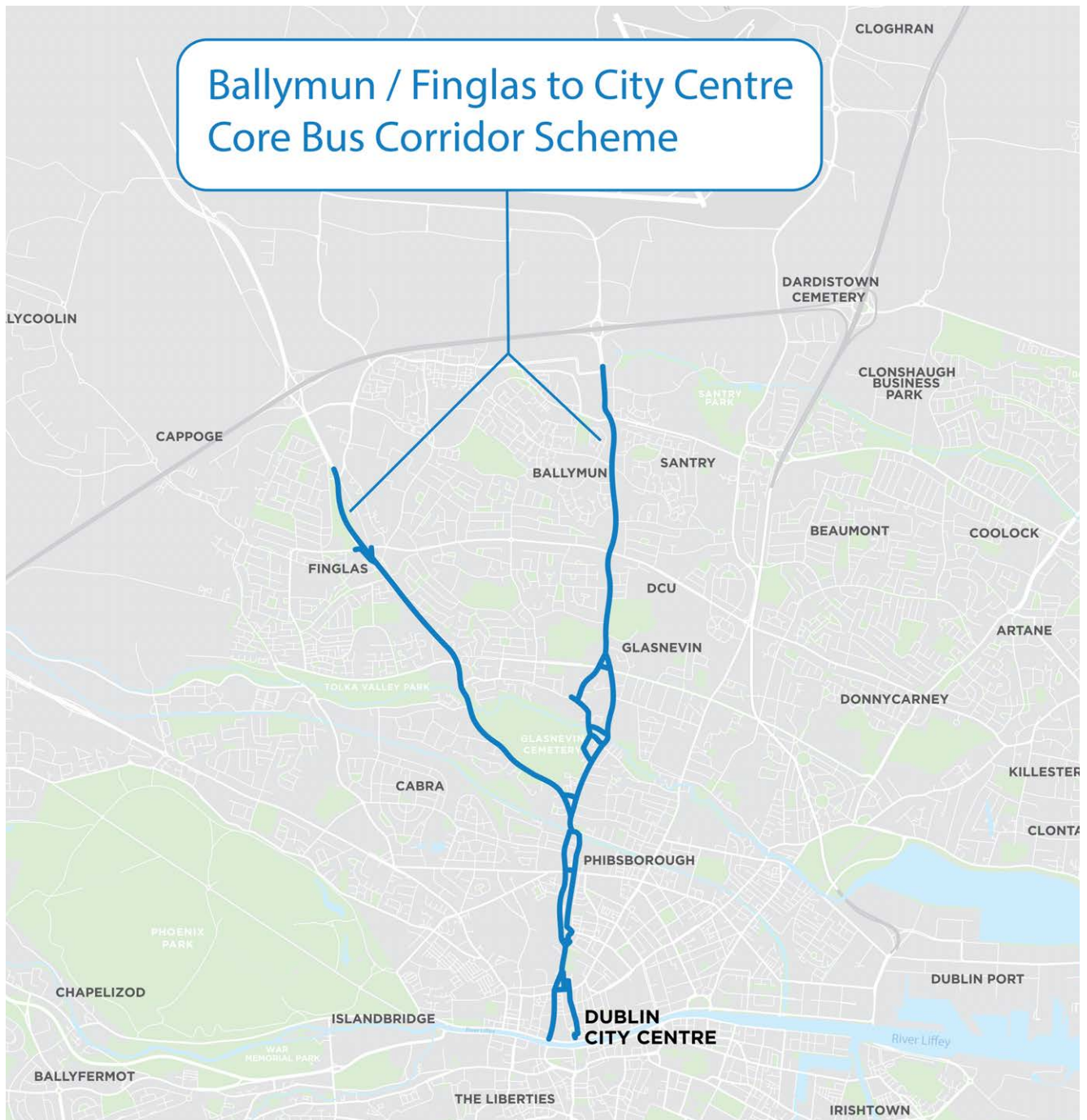
Beidh fad iomlán de 11km (ciliméadar) ag an Scéim Bheartaithe agus beidh dhá phríomhchuid ann i dtéarmaí an bhealaigh a leanann sí, is iad sin:

- Baile Munna go Lár na Cathrach (dá ngairtear Rannóg Bhaile Munna anseo feasta); agus
- Fionnghlas go Baile Phib (ar a dtugtar Rannóg Fhionnghlaise).

Cuirfear tús le Rannóg Bhaile Munna ar Bhóthar Bhaile Munna R108 ag a acomhal le Bóthar Naomh Maighréad, díreach ó dheas de Mhótarbhealach Acomhal 4 an M50 agus cuirfear ar aghaidh é feadh an R108 ar Bhóthar Bhaile Munna, Bóthar Naomh Mobhi, Bóthar Gharraithe na Lus, Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib, Cnoc an Bhunreachta agus R132 Sráid an Teampaill chomh fada leis an R148 Cé Árann ag an Life ar imeall thiar Lár Chathrach Bhaile Átha Cliath. Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh an bhealaigh iomláin, a bheidh comhdhéanta go príomha de lánáí tiomnaithe bus sa dá threo, má tá sé féideartha, le bearta eile molta ag láithreacha srianta ar leith ar nós an R108 Bóthar Naomh Mobhi. Tá rotharbhealach comhlántach molta feadh Bruach na Canálach Ríoga i mBaile Phib.

Cuirfear tús le Cuid Fhionnghlaise den Scéim Beartaithe ar Bhóthar Fhionnghlaise an R135 ag an acomhal leis an R104 Bóthar Naomh Maighréad agus cuirfear ar aghaidh é feadh Bhóthar Fhionnghlaise an R135 chomh fada le Coirnéal Uí Airt i mBaile Phib, áit a rachaidh sé isteach i gCuid Bhaile Munna den Scéim Molta. Tabharfar tús áite do bhusanna feadh an bhealaigh iomlán, ina mbeidh lánáí tiomnaithe bus sa dá threo. Soláthrófar raonta rothar leithscartha leanúnacha ó Acomhal Shráid na hEaglaise i bhFionnghlas go Coirnéal Uí Airt. Níl aon raonta rothar molta feadh Sheachbhóthar Fhionnghlaise ag an taobh thuaidh den Scéim atá Beartaithe, mar go bhfuil bealaí níos oiriúnaí ar fáil feadh na sráideanna áitiúla.

Tá bealach na Scéime Beartaithe curtha i láthair i Íomhá 1.1, agus tá líníochtaí socruithe ginearálta na Scéime Beartaithe i gceangal leis an ANT seo.

Íomhá 1.1: Bealach na Scéime Beartaithe

Chuirfeadh an Scéim Bheartaithe le taisteal ar iompar poiblí go suntasach trí thosaíocht do bhusanna a sholáthar chomh maith le bonneagar coisithe agus rotháíochta feabhsaithe. Tá plódú tráchta mar thréith ag an mórlána rochtana seo faoi láthair agus cé go bhfuil lánaí bus ar an gcuid is mó den bhealach cheana féin, tá busanna agus rothaithe in iomaíoch le haghaidh spáis le trácht ginearálta feadh cuid den turas, rud a fhágann nach bhfuil sé chomh tarraingteach do choisithe, rothaithe agus úsáideoirí bus.

Trí bhonneagar tosaíochta bus méadaithe a sholáthar, feabhsóidh an Scéim Beartaithe na hamanna turais iomlána do bhusanna feadh an bhealaigh agus a n-iontaofacht amanna turais.

Chomh maith leis na feabhsuithe ar amanna turais bus agus iontaofacht amanna turais, cuirfidh an Scéim Beartaithe buntáistí ar fáil do rothaithe agus coisithe. Forbraíodh dearadh na scéime le haird ar an treoir inrochtaineachta ábhartha agus prionsabail dearaidh uilíoch chun rochtain a sholáthar do gach úsáideoir.

Déanfaidh soláthar bonneagair rothaíochta tiomnaithe feadh na Scéime Beartaithe turais rothaíochta níos sábháilte agus níos tarraingteach. Chuige sin, seachadann an Scéim Beartaithe gnéithe substaintiúla de Phlean Ghréasán Rothaíochta Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (dá ngairtear Plean Ghréasán Rothaíochta Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath) de chuid an Údaráis Náisiúnta Iompair (UNI), nach bhfuil soláthar dóthanach ag cuid mhór de faoi láthair, chomh maith le nascadh le scéimeanna rothaíochta eile atá ann agus atá beartaithe agus le modhanna iompair inbhuanaithe, ag cur le forbairt gréasán rothaíochta cuimsitheach do Bhaile Átha Cliath.

Cuirfear roinnt uasghráduithe ar an bhfearann uirbeach, lena n-áirítear cosáin leathnaithe, tírdhreachtú crua agus bog ardchaighdeáin agus troscán sráide ar fáil i limistéir ardghníomhaíochta chun cur le timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí do choisithe.

Is é príomhchuspóir na Scéime Bheartaithe, mar sin, ná aistriú módúil ó spleáchas ar charranna a éascú trí fheabhsuithe bonneagair siúil, rothair agus bus a sholáthar, ar an gcaoi sin cur le córas iompair éifeachtach, comhtháite agus aistriú chuig Cathair le córas ísealcharbóin athléimneach ó thaobh aeráide de, a éascú.

Tá an Scéim Mholta ar cheann de 12 scéim atá le seachadadh faoi BusConnects Dublin - Oibreacha Bonneagair Cuarlán Bus Iárnach (dá ngairtear Oibreacha Bonneagair CBL anseo feasta). Tá an CBL Oibreacha Bonneagair ar cheann de na tionscnaimh laistigh de Chlár foriomlán BusConnects an UNI. Féachann an Clár BusConnects le feabhas mór a chur ar sheirbhísí bus i gcathracha na hÉireann, Baile Átha Cliath san áireamh, ionas go mbeidh turais ar bhus tapa, iontaofa, poncúil, áisiúil agus inacmhainne. Léirítear na hOibreacha Bonneagair CBL atá beartaithe in Íomhá 1.2.

Íomhá 1.2: Oibreacha Bonneagair CBL

Tá sé beartaithe go ndéanfaidh Oibreacha Bonneagair CBL, nuair a bheidh siad críochnaithe, na Cuarlánaí Bus lárnach gathacha a aithníodh i Straitéis Iompair do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath 2016-2035 de chuid an UNI (dá dtagraítear mar Straitéis Iompair Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath) a sheachadadh.

1.1 Aidhmeanna agus Cuspóirí

Is é aidhm na Scéime Beartaithe bonneagar feabhsaithe siúil, rotháíochta agus bus a sholáthar ar an bpríomh chuarlána rochtana seo i réigiún Bhaile Átha Cliath, a chumasóidh agus a sheachadfaidh gluaiseacht iompair inbhuanaithe atá éifeachtach, sábháilte agus comhtháite feadh na conair. Is iad cuspóirí na Scéime Beartaithe ná:

- Acmhainn agus poitéinseal an chórais iompair phoiblí a fheabhsú trí luasanna bus, iontaofacht agus poncúlacht a fheabhsú trí lánaí bus agus bearta eile a sholáthar chun tosaíocht a thabhairt do ghluaiseacht busanna thar ghluaiseachtaí ginearálta tráchta;
- Feabhas a chur ar an bpoitéinseal rothaíochta trí bhonneagar sábháilte rothaíochta a sholáthar, scartha ón trácht ginearálta nuair is atá indéanta;
- Tacú le seachadadh seirbhíse iompair phoiblí atá éifeachtúil, ísealcharbóin agus athléimneach ó thaobh aeráide, a thacaíonn le baint amach spriocanna laghdaithe astuithe na hÉireann;
- Fás dlúth, deiseanna athghiniúna agus úsáid níos éifeachtaí talún i mBaile Átha Cliath a chumasú, do na glúine seo agus do na glúine atá le teacht, trí ghréasáin iompartha inbhuanaithe atá sábháilte agus éifeachtach a sholáthar;
- Inrochtaineacht ar phoist, oideachas agus deiseanna sóisialta agus eacnamaíochta eile a fheabhsú trí nascacht inbhuanaithe feabhsaithe a sholáthar agus trí chomhtháthú le seirbhísí iompair phoiblí eile; agus
- A chinntiú go ndéantar breithniú cúramach ar an bhfearann uirbeach i ndearadh agus i bhforbairt an bhonneagair iompair agus iarracht a dhéanamh príomhphointí fócasacha uirbeacha a fheabhsú nuair is cuí agus indéanta.

Tá pleanáil agus dearadh na Scéime Beartaithe teoraithe ag na haidhmeanna agus na cuspóirí seo.

Is iad na torthaí a bhainfear amach as seachadadh na Scéime Beartaithe ná:

- Gréasán iompair phoiblí tarraingteach, athléimneach, cothrom a nascann pobailar bhealach níos fearr agus a fheabhsaíonn rochtain ar obair, oideachas agus gníomhaíocht shóisialta;
- Líonra bonneagair iompair a éascú a thugann tosaíocht do shiúl agus do rothaíocht agus d'aistriú modha chuig iompar poiblí; agus
- Tacú le hacmhainn mhéadaithe eacnamaíoch agus sóisialta trí úsáid talún comhtháite agus pleanáil iompair chun an t-ualach ama taistil a laghdú.

1.2 Ról an Údaráis Náisiúnta Iompair

Is comhlacht reachtúil neamhthráchtála é an UNI, a fheidhmíonn faoi aegis an Roinn Iompair. Bunaíodh an UNI de bhun Uimhir 15 de 2008 - An tAcht um Údarás Iompair Bhaile Átha Cliath 2008 (arna leasú) (dá ngairtear mar Acht 2008).

I gcás na Scéime Beartaithe, áirítear ar fheidhmeanna an ÚNI tabhairt faoin bpróiseas deartha agus pleanála, gach toiliú forbartha a lorg (agus a fháil) lena n-áirítear faomhadh éadála éigeantach ón mBord Pleanála, agus tógáil an Scéime Beartaithe (más ceadaithe).

2. Próiseas Measúnacht Tionchair Timpeallachta

2.1 Próiseas MTT

Is próiseas córasach agus atriallach é Measúnú Tionchair Timpeallachta (MTT) a scrúdaíonn an tionchar féideartha comhshaoil a bheadh ag scéim mholta agus a bhunaíonn bearta maolaithe agus deartha oiriúnacha chun tionchair a sheachaint, a laghdú nó a fhritháireamh.

Tuairiscíonn an TMTT torthaí measúnaithe ar thionchair chomhshaoil na Scéime Beartaithe. Is é cuspóir an TMTT ná:

- Cur síos a dhéanamh ar na coinníollacha bunlíne sula gcuirtear tús le haon obair ar an Scéim Bheartaithe;
- Cur síos a dhéanamh ar an Scéim Beartaithe;
- Cur síos ar na modheolaíochtaí measúnaithe a úsáidtear chun tionchair chomhshaoil féideartha na Scéime Beartaithe a mheas;
- Cur síos a dhéanamh ar shaincheisteanna comhshaoil agus ar aon tionchar suntasach dóchúil a d'fhéadfadh teacht chun cinn le linn Chéimeanna Tógála agus Oibriúcháin na Scéime Beartaithe;
- Pléigh a dhéanamh ar an tionchar carnach ionchasach mar thoradh ar thionchair ionchasacha ó scéimeanna eile in éineacht le tionchair réamh-mheasta na Scéime Beartaithe;
- Bearta maolaithe a mholadh chun na tionchair seo a laghdú nó a sheachaint; agus
- Tionchair iarmharacha suntasacha a tharlaíonn tar éis do na bearta maolaithe molta a bheith curtha i bhfeidhm a shainaithe.

Tá gach measúnú déanta de réir dea-chleachtas agus treoirínte infheidhme. Úsáideann roinnt caibidlí den TMTT treoirínte sonracha a bhaineann leis an disciplín áirithe sin amháin.

Is é an ANT seo Imleabhar 1 den TMTT agus cuireann sé achoimre ar an TMTT i láthair, lena n-áirítear príomhghnéithe na Scéime Beartaithe agus na hiarmhairtí tairbhiúla agus díobhálacha gaolmhara tábhachtacha.

Tá na doiciméid TMTT roinnte amach sna Imleabhair seo a leanas ar mhaithe le héascaíocht úsáide:

- Imleabhar 1 – ANT (an doiciméad seo);
- Imleabhar 2 – An Phríomh Tuarascáil;
- Imleabhar 3 – Fíoracha; agus
- Imleabhar 4 – Aguisíní.

3. Gá leis an Scéim Beartaithe

3.1 Comhthéacs

Cruthaíonn spleáchas ar charranna príobháideacha brú tráchta suntasach, rud a chuireann isteach ar ár gcaighdeán maireachtála, ár dtimpeallacht uirbeach agus sábháilteacht bóithre. Toisc go meastar go n-ardóidh daonra Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath go dtí beagnach 1.5 milliún faoi 2040, beidh éileamh méadaithe ar thaisteal ar bhóithre nach bhfuil an toilleadh iontu faoi láthair tuilleadh tráchta a thóigáil. Dá bhrí sin, tá gá le roghanna feabhsaithe iompair inbhuanaithe. Gan idirghabháil seo, beidh plódú tráchta mar thoradh ar thurais choisithe, rothair agus bhus níos faide agus nach bhfuil chomh hiontaofa ar fud an réigiúin agus beidh tionchar aige seo ar cháilíocht shaol na ndaoine. Ar an lámh eile, cuidíonn bonneagar iompair inbhuanaithe le pobail níos inbhuanaithe agus áiteanna níos sláintiúla a chruthú, agus ag an am céanna spreagann sé ár bhforbairt eacnamaíoch. Cuireann sé le dea-shláinte agus le folláine nuair a sheachadtar go héifeachtach é.

3.2 Tionscadal Éireann 2040 - An Plean Forbartha Náisiúnta 2021-2030

Faoin gceannteideal 'Mórhionscadail Bhoneagair Náisiúnta' leagtar amach sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2021 - 2030 rogha de thionscadail 'Soghluaisteachta Inbhuanaithe' atá san áireamh sa Phlean mar 'Tosaíochtaí Infheistíochta Straitéisí'. Aithnítear an Scéim Bheartaithe, atá mar chuid d'Oibreacha Infreastruchtúir an CBL taobh istigh den Chlár BusConnects foriomlán mar chuid de Thosaíocht Infheistíochta Straitéisí, le gealltanais infheistíochta gaolmhar, a cinneadh mar chuid lárnach do sheachadadh fhís an Chreata Pleanála Náisiúnta. Soláthrófar an t-infrastruchtúr a theastaíonn chun cabhrú linn bogadh ó spleáchas iomarcach ar charranna príobháideacha go siúl, rothaíocht agus iompar poiblí trí sheachadadh na Scéime Beartaithe

3.3 Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021

Leagann an Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 amach ar leibhéal náisiúnta conas atá Éire chun a cuid astuithe a laghdú faoi leath faoi 2030 (laghdú 51%) agus glan-náid a bhaint amach ní níos déanaí ná 2050. Is léarscáil é an Plean Gníomhaíochta Aeráide 2021 chun uailmhian aeráide na hÉireann a bhaint amach. Tá 475 gníomh sainaitheanta a shíneann chuig gach earnáil den gheilleagar agus é mar aidhm acu Éire a chlaochlú ina náisiún ísealcharbóin thar na trí scór bliain atá romhainn.

Maidir le haistriú modha, leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021:

'Go bhfuil an cosán iompair atá beartaithe dírithe ar leictriú an iompair de bhóthar, úsáid bithbhreoslaí a luathú, agus aistriú modha chuig modhanna iompair le tomhaltas fuinnimh níos ísle (m.sh. iompar poiblí agus gníomhach).'

Feictear go bhfuil sé ríthábhachtach modhanna taistil níos inbhuanaithe a chur chun cinn do bheartas aeráide. Tugann sé deis dúinn 'ár sláinte a fheabhsú, feabhas a chur ar chaighdeán ár saoil, freastal ar riachtanais ár n-ionad uirbeach atá ag fás, agus ár bpobail tuaithe, uirbeacha agus fo-uirbeacha a nascadh'.

Tagraítear do BusConnects mar mhórhionscadal iompair a chuideoidh leis an 500,000 turas inbhuanaithe breise a sheachadadh. Príomhspríoc den Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021 is ea roghanna iompair inbhuanaithe atá iontaofa agus réadúil a sholáthar do shaoránaigh. Luann an Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021 freisin:

'Go mbeidh an cur chuige nua maidir le hiompar poiblí bunaithe ar fhís de ghréasán comhtháite iompair phoiblí, a chumasóidh turais ghearra, mheánmhéide agus fhada do dhaoine i ngach cearn d'Éirinn. Ciallóidh sé seo minicíocht na seirbhísí iarnróid agus bus atá ann cheana a mhéadú, agus an gréasán bus a leathnú trí chur chuige Connecting Ireland.'

Tá gá leis an Scéim Bheartaithe chun tacú leis na príomhghníomhaíochtaí atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Ar leibhéal áitiúil, tacaíonn an Scéim Bheartaithe go díreach le soláthar roghanna iompair inbhuanaithe chun freastal ar an éileamh taistil. Leathnóidh, feabhsóidh agus nascfaidh an Scéim Bheartaithe le gréasáin choisithe agus rothaíochta agus cabhróidh sé le dlúthfhás a sheachadadh ar thailte forbartha críosaithe in aice leis an Scéim Beartaithe.

3.4 Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath

Tá Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath ina comhpháirt riachtanach d'fhorbairt ordúil Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath sna 20 bliain atá amach romhainn. Is é cuspóir agus príomhchuspóir Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath ná *'cur le dul chun cinn eacnamaíoch, sóisialta agus cultúrtha Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath trí sholáthar a dhéanamh do ghluaiseacht feidhmiúil, éifeachtach agus inbhuanaithe daoine agus earraí'*.

Tá gá leis an Scéim Bheartaithe chun tacú le cur i bhfeidhm Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath maidir le feabhas a chur ar an timpeallacht coisithe feadh na Scéime Beartaithe, agus aird á tabhairt ar chuspóirí pleanála coisithe agus fearainn uirbeach agus ag tacú leo go háitiúil. Ina theannta sin, feabhsóidh an Scéim Bheartaithe an sráid-dreach reatha/suíomh an fhearainn uirbeach feadh na conaire. Áireoidh sé seo soláthar áiseanna trasnaithe feabhsaithe go mór, agus tabhairt isteach forálacha tírdhrechtaithe nua agus feabhsaithe feadh an chonaire, agus feabhsóidh ar réimeas plandú comhlántach agus feabhsuithe sráid-dhreacha ag príomhshuíomh le carachtar na timpeallachta tógtha feadh an chonaire.

Tacaíonn an Scéim Bheartaithe le cur i bhfeidhm Phlean Ghréasán Rothaíochta Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath toisc go soláthróidh sé infrastruchtúr a thacóidh agus a fheabhsóidh rothaíocht mar mhodh iompair, lena n-áirítear seachadadh bonneagair do bhealaí sonracha a sainaitníodh mar chuid de Phlean Ghréasán Rothaíochta Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Mar chuid de Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, tá an Croíghréasán Bus le forbairt chun tosaíocht leanúnach a bhaint amach do ghluaiseacht busanna ar chodanna den Croíghréasán Bus taobh istigh den limistéar Uirbeach. Bainfear é seo amach trí fheabhsuithe ar lánaí bus a sholáthar agus deireadh a chur le moilleanna feadh na mbealaí, agus mar sin a chur ar chumas an bhus bogadh níos tapúla ná gluaisteáin feadh na mbealaí sin.

Tá gá leis an Scéim Bheartaithe chun tacú le Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath a mhéid agus go sholáthróidh sé an bonneagar a theastaíonn chun *'tosaíocht leanúnach a éascú do ghluaiseacht busanna ar na codanna den Croíghréasán Bus laistigh den 'Cheantar' Uirbeach'*. Tá gá leis an Scéim Bheartaithe chun cabhrú le cuspóirí Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath a bhaint amach tríd an mbus a dhéanamh mar rogha níos tapúla do chomaitéirí ná mar a bheadh iompar bunaithe ar charranna.

D'uillmhaigh an ANT Tuarascáil Croíghréasán Bus do Cheantar Cathrach Bhaile Átha Cliath in 2015, inar sainaitníodh na bealaí sin ar a raibh gá díriú ar sheirbhísí bus ard-acmhainne, ardmhínicíochta agus iontaofa, agus inar cheart infheistíocht i mbonneagar bus a chur in ord tosaíochta agus comhchruinnithe. Sainmhínítear an Croíghréasán Bus mar thacar de chuar-chonairí bus príomha agus gathacha a fheidhmíonn idir na lárionaid lonnaíochta is mó i gCeantar Cathrach Bhaile Átha Cliath.

Tá gá le bonneagar tosaíochta a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm ar an gCroíghréasán Bus lena chinntiú go laghdófar moilleanna, go bhfeabhsófar iontaofacht agus go ndéanfar úsáid níos tarraingtí as busanna.

Tá trí phríomhchonair bhus i gceantar thuaidh lár Bhaile Átha Cliath a nascann na bruachbhailte amuigh Sord, Baile Munna agus Fionnghlas le Lár na Cathrach. Tá an dá chonair deiridh ó Bhaile Munna agus Fionnghlas san áireamh sa Scéim Beartaithe seo. Tá leibhéal maith de sholáthar tosaíochta bus de suas le 50% den fhad feadh chonair Bhaile Munna, atá cothrom thart ar an dá threo. Ar chonair Fhionnghlaise tá leibhéal tosaíochta bus níos airde idir 50% agus os cionn 75% den fhad. Roinneann busanna agus rothaithe lánaí rothar/bus le chéile feadh codanna den bhealach nach bhfuil aon bhonneagar rothaíochta leithscartha ar fáil iontu.

Méadóidh an Scéim Bheartaithe éifeachtúlacht agus tarraingteacht na seirbhísí bus a oibríonn feadh an chonair agus bainfidh níos mó daoine leas as iompar poiblí mar gheall ar na hamanna turais níos tapúla agus na feabhsuithe iontaofachta a sholáthróidh an Scéim Beartaithe. Tacóidh sé seo ina sheal leis an bpoitéinseal chun toilleadh líonra bus na seirbhísí a oibríonn feadh an dorcha a mhéadú agus, dá réir sin, tarraingteacht an iompair phoiblí a mhéadú tuilleadh. Ina theannta sin, de bharr na bhfeabhsuithe suntasacha scaradh agus sábháilteachta ar bhonneagar siúil agus rothaíochta atá mar phríomhghné den Scéim Bheartaithe, uasmhéadóidh siad

gluaiseacht daoine a thaistealaíonn go hinbhuanaithe feadh an conair agus mar sin déanfaidh siad freastal ar leibhéil níos airde fás daonra agus fostaíochta amach anseo. Tá an Scéim Beartaithe deartha le bheith inrochtana ag gach úsáideoir.

In éagmais na Scéime Beartaithe, beidh seirbhísí bus ag feidhmiú i dtimpeallacht níos plúchta, rud a thugann amanna turais níos airde do bhusanna agus iontaofacht níos ísle, as a dtiocfaidh laghdú ar leibhéil úsáide iompair phoiblí, rud a fhágfaidh go mbeidh an córas bus i bhfad níos tarraingtí agus níos lú athléimneach do leibhéil níos airde fás. Cuirfidh easpa na mbeart siúil agus rothaíochta atá curtha ar fáil sa Scéim atá beartaithe teorainn shuntasach leis an gcumas chun na modhanna sin a fhás amach anseo. Tríd is tríd, cuirfidh an Scéim Bheartaithe go mór le haidhmeanna agus cuspóirí foriomlána BusConnects, Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath agus ligfidh sí don chathair fás go hinbhuanaithe sa todhchaí, rud nach bhféadfaí a dhéanamh in éagmais na Scéime Beartaithe.

4. Comhairliúchán

Bhí rannpháirtíocht an phobail mar chuid lárnach d'fhorbairt na Scéime Beartaithe ón tús. Rinneadh comhairliúchán neamhrechtúil, i dtrí chéim (ceann amháin maidir leis an mBealach is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn agus dhá cheann maidir leis an Rogha Bealaigh is Fearr), chun an pobal agus páirtithe leasmhara a chur ar an eolas faoi fhorbairt na Scéime Beartaithe ó chéim luath agus go dtí aiseolas agus rannpháirtíocht a lorg le linn a forbartha.

Ba é príomhaidhm an phróisis chomhairliúcháin phoiblí neamhrechtúil ná deiseanna a chur ar fáil do bhaill an phobail agus do pháirtithe leasmhara a bhfuil spéis acu cur le pleanáil agus dearadh na Scéime Beartaithe agus eolas a thabhairt don phróiseas forbartha. Spreagadh rannpháirtíocht an phobail i bpleanáil agus i ndearadh na Scéime Beartaithe ó chéim luath trí rannpháirtíocht ar an talamh agus feachtais faisnéise meán.

Chabhraigh an próiseas comhairliúcháin neamhrechtúil le:

- Bunlíne timpeallachta atá sách láidir a bhunú don Scéim Bheartaithe agus a timpeallacht;
- Sainithint, go luath sa phróiseas, imní agus saincheistanna sonracha a bhaineann leis an Scéim Bheartaithe ionas go bhféadfaí cuntas cuí a thabhairt orthu sa dearadh agus sa raon measúnaithe; agus
- Rannpháirtíocht chuí an phobail agus na bpáirtithe leasmhara a chinntiú sa phróiseas deartha agus measúnaithe.

Tá cur síos gairid ar na comhairliúcháin seo thíos.

4.1 Comhairliúchán ar Rogha Bealach is Fearr don Teacht Chun Cinn

Bhí an chéad bhabhta de chomhairliúchán poiblí a rinneadh bunaithe ar an mBealach is Fearr don Teacht Chun Cinn agus bhí sé seo ar siúl ó 26 Feabhra go 31 Bealtaine 2019.

Breathnaíodh ar na saincheistanna a ardaíodh le linn an chéad phróisis chomhairliúcháin phoiblí neamhrechtúla mar chuid den phróiseas measúnaithe ar roghanna bealaigh agus le linn cinneadh a dhéanamh ar rogha an bealaigh. Leasaíodh tograí an Bhealach is Fearr don Teacht Chun Cinn chun aghaidh a thabhairt ar na saincheistanna a ardaíodh sna haighneachtaí nuair is féidir, ag cuimsiú inmheabhraithe agus moltaí ó chónaitheoirí, grúpaí pobail, ionadaithe tofa agus geallsealbhóirí nuair is cuí. Ionchorpraíodh na leasuithe seo sa dearadh agus thug siad eolas don fhorbairt deartha don Rogha Bealach is Fearr a foilsíodh ina dhiaidh sin le haghaidh comhairliúcháin phoiblí neamhrechtúil.

Nuair a cuireadh tús leis an bpróiseas comhairliúcháin phoiblí, bunaíodh Fóram Pobail leis an aidhm cumarsáid a éascú idir ionadaithe pobail, ionadaithe tofa, agus foireann Bonneagair BusConnects. Reáchtáladh cruinniú den Fhóram Pobail, áit ar cuireadh nuashonrú ar fáil don Fhóram Pobail ar dhearadh na Scéime Beartaithe agus tugadh deis ceistanna a chur ar fhoireann an tionscadail agus aiseolas a sholáthar.

4.2 Comhairliúcháin ar Rogha Bealach is Fearr

Bhí comhairliúchán poiblí neamhrechtúil maidir le Rogha an Bhealach is Fearr ar siúl ón 4 Márta 2020 go dtí an 17 Aibreán 2020. Tugadh cuireadh don phobal aighneachtaí i scríbhinn a dhéanamh maidir leis na moltaí foilsithe chuig foireann Bonneagair BusConnects trí fhoirm ar líne, trí ríomhphost nó tríd an bpost. Mar gheall ar an bpaindéim COVID-19, cuireadh gach imeacht pleanáilte breise a bhí sceidealaithe tar éis an 12 Márta 2020 ar athló. Mar gheall ar na haighneachtaí a fuarthas cheana féin, rinneadh an cinneadh gan an comhairliúchán a chur ar ceal.

Reáchtáil an ANT an tríú babhta de chomhairliúchán poiblí sular tugadh an Rogha an Bhealach is Fearr chun críche i mí na Samhna 2020 agus bhí sé seo ar siúl ón 4 Samhain 2020 go dtí an 16 Nollaig 2020. Baineadh úsáid as an tríú babhta seo trí úsáid a bhaint as seomraí comhairliúcháin fíorúla, ag tairiscint saoráid 'glaó ar ais' mar aon le tuairiscí, doiciméadú tacaíochta agus mapáil ar an dréacht ar Rogha an Bhealaigh Roghnaithe chomh maith le faisnéis ar na hathbhreithnithe go léir, más ann dóibh, a rinneadh ón dara babhta de chomhairliúchán poiblí neamhrechtúil i mí an Mhárta 2020.

Breathnaíodh ar na saincheistanna a ardaíodh le linn an dara agus an tríú babhta den chomhairliúchán poiblí mar chuid den Rogha Bealaigh is Fearr ar deireadh agus bhí siad mar bhunús leis an réamhdhearadh.

4.3 Comhairliúchán le Comhlachtaí Forordaithe agus le Comhairlithe Eile

I dteannta leis an gcomhairliúchán poiblí ar an Scéim Bheartaithe, chuaigh foireann an ANT i mbun comhairliúchán le comhlachtaí forordaithe agus le comhairlithe neamhrechtúla ábhartha le linn ullmhú/fhorbairt an TMTT.

Le linn forbairt an TMTT, cuireadh tuarascáil ar fáil do chomhlachtaí forordaithe (lena n-áirítear an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, an Roinn Iompair, Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, Comhairle Contae Fhine Gall, an Chomhairle Oidhreachta) agus na comhairlí neamhrechtúla ábhartha ag cur síos ar an gcur chuige molta don mheasúnú comhshaoil agus iarradh orthu a dtuairimí a thabhairt. Úsáideadh aiseolas ón gcomhairliúchán seo freisin chun eolas a thabhairt don TMTT agus do na tograí réamhdhearaidh.

4.4 Comhairliúchán le hÚinéirí Talún

Bhí caidreamh leanúnach le húnéirí talún a mbeidh tionchar nó a bhféadfadh tionchar a bheith ag a gcuid maoin, de réir mar a chuaigh an forbairt dearaidh don Scéim Bheartaithe ar aghaidh, ó na céimeanna is luaithe den tionscadal in 2018 go dtí Meán Fómhair 2021. Tá forluí idir an rannpháirtíocht sin agus na comhairliúcháin phoiblí (i mí an Mhárta 2020 agus i mí na Samhna 2020). Eisíodh litreacha idir lúil go Meán Fómhair 2020 chun rochtain ar réadmhaoín a iarraidh chun suirbhéanna níos mionsonraithe a dhéanamh. Seoladh litreacha breise chuig úinéirí talún i mí lúil 2021 ag tairiscint rannpháirtíocht bhreise. Le linn na ngealltanais, bhí deis ag úinéirí réadmhaoine lena mbaineann gnéithe éagsúla den Scéim Bheartaithe a phlé leis an bhfoireann Bonneagair BusConnects. Éascaíodh comhráite leantacha mar thoradh ar na litreacha seo, ar iarratas. Tharla teagmháil dhíreach leis na húnéirí maoin ar fad a raibh tionchar orthu.

4.5 Comhairliúchán le Cónaitheoirí Áitiúla agus Grúpaí Gnó

Le linn forbairt dearaidh na Scéime Beartaithe, ó cuireadh tús leis an gcéad chomhairliúchán poiblí neamhrechtúil i mí na Feabra 2019, d'éascaigh an ANT comhairliúchán arna iarraidh sin le grúpaí beaga cónaitheoirí áitiúla agus le leasanna gnó ar/in aice leis an mbealach. Cosúil le cruinnithe an Fhóraithe Pobail, d'éascaigh imeachtaí dá leithéid plé ar dhearadh na Scéime Beartaithe agus tugadh deis don lucht freastail ceisteanna a chur ar fhoireann Bonneagair BusConnects agus aiseolas a sholáthar.

5. Roghanna Eile San Áireamh

5.1 Roghanna Straitéiseacha Eile

Forbraíodh an Scéim Bheartaithe tar éis breithniú cúramach a dhéanamh ar roghanna eile. Bhreithnigh Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, agus an Measúnú Straitéiseach Comhshaoil a bhaineann leis, roinnt roghanna straitéiseacha a bhaineann leis an Scéim Bheartaithe.

Áiríodh Cás 'Ná Déan Dada' sa bhreithniú mar roghanna malartacha a bhreithniú. Seo cás nach gcuirfí an Scéim Bheartaithe chun cinn. Measadh go raibh an rogha seo do-ghlactha toisc go bhfuil an brú tráchta ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath an-ard, le méadú ar líon na ngluaisteán ar an mbóthar agus moilleanna suntasacha tráchta laethúla. Gan idirghabháil, d'fhéadfadh tionchair fhéideartha fáil níos measa don réigiún, lena n-áirítear:

- Fás leanúnach ar bhrú tráchta;
- Tionchair ar chumas an réigiúin fás go heacnamaíoch de bharr brú tráchta méadaithe;
- Laghdóidh amanna turais níos faide agus strus taistil méadaithe caighdeán na beatha; agus
- Ní bhainfear amach spriocanna astuithe comhshaoil.

Rinne an ANT athbhreithniú ar an ngréasán iompair reatha agus ar réamhaisnéisí don éileamh taistil i mBaile Átha Cliath. Rinneadh an t-athbhreithniú seo a mhiondealú tuilleadh i measúnú ar úsáid talún agus patrúin taistil reatha agus sa todhchaí agus sainiúidh treochtaí agus saincheistanna laistigh d'ocht conair iompair. Bunaithe ar na measúnuithe seo, leagadh amach an tsraith is praiticiúla de mholtaí seirbhíse iompair do gach ceann de na hocht gconair, ag teacht le chéile chun an córas iompair iomlán do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath suas go dtí 2035 a chruthú i Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath.

Ailíníonn an Scéim Bheartaithe go ginearálta le Conair A níos leithne i Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath a shíneann ó chroícheantar Lár na Cathrach ó thuaidh go Droichead Átha, tríd an Lárchathair Thuaidh, Baile Munna, Aerfort Bhaile Átha Cliath, Sord agus Baile Brigín. Tá méid suntasach fás daonra agus fostaíochta beartaithe do na ceantair uirbeacha níos mó laistigh den chonair seo, lena n-áirítear Sord, Baile Brigín, Droichead Átha Theas, Cluain Ghrifín, Baile Munna, Domhnach Bat agus purláin an Aerfoirt.

Tríd an obair a rinneadh in ullmhú Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear a staidéir tacaíochta, aithníodh agus breithníodh roghanna éagsúla chun déileáil leis na riachtanais iompair a bhfuil sé beartaithe aghaidh a thabhairt orthu sa Scéim Beartaithe.

Ar na roghanna straitéiseacha eile a breithníodh bhí:

- Bus Gasta;
- Iarnród Éadrom;
- Meitreo;
- Iarnród Trom;
- Bainistíocht ar Éileamh; agus
- Roghanna Teicneolaíochta Eile.

Forbraíodh an Scéim Bheartaithe chun leibhéal seirbhíse cosúil le Bus Gasta a sholáthar. Ag eascairt as na staidéir agus an anailís éagsúla a rinneadh, agus as an obair shainiúil measúnaithe agus samhaltaithe iompair a rinneadh do Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, thángthas ar an gconclúid go ndéanfaí córas iompair bus-bhunaithe d'ardchaighdeán arna fhorlónadh le cur i bhfeidhm MetroLink. a bheith mar chuid den réiteach iompair phoiblí atá beartaithe i gconair na Scéime Beartaithe, toisc nach mbainfeadh forbairt Meitreo faoi thalamh an gá le bonneagar breise chun freastal ar riachtanais iarmharacha bus an limistéir atá clúdaithe ag an Scéim Bheartaithe, agus ní sheachnódh sé an gá atá leis an mbonneagar rothaíochta a theastaíonn feadh bhealach na Scéime Beartaithe a fhorbairt.

Ní bhainfeadh bainistíocht éilimh agus roghanna teicneolaíochta eile, ar nós táillí plódaithe, praghsáil bóithre agus feithiclí leictreacha ina n-aonar as an ngá atá le bonnagar iompair bus nó rothaíochta breise feadh bhealach na Scéime Beartaithe.

5.2 Roghanna Bealaigh

Rinneadh roghanna eile bealaigh a mheas go forleathan le linn fhorbairt deartha na Scéime Beartaithe. Tá forbairt an dearaidh bunaithe freisin ar athbhreithniú ar aiseolas agus ar fhaisnéis nua a fuarthas le linn gach céime den chomhairliúchán poiblí agus de réir mar a bailíodh agus a ndearnadh measúnú ar leibhéal na sonraí, ar nós suirbhéanna, sonraí iompair agus comhshaoil.

Ba chóir a thabhairt faoi deara gur chuimsigh an rogha bealaigh tosaigh dhá bhealach ar leith (sé sin, Baile Munna go Lár na Cathrach agus Fionnghlas go Baile Phib). Mar sin féin, mar thoradh ar bhreithniú cúramach ar na roghanna eile bealaigh, cuireadh an dá bhealach seo le chéile chun an Scéim Bheartaithe a chruthú. I measc na bpríomhchúiseanna leis an dá chuid a chomhcheangal sa Scéim Beartaithe tá a gcomhcheangal geografach, idirspleáchas feidhme agus an fhíric go nascann an Rannóg idir Fionnghlas agus Baile Phib leis an Rannóg ó Bhaile Munna go Lár na Cathrach ag Coirnéal Uí Airt i nGlas Naíon, agus go roinneann sí an chuid eile den bhealach ó Coirnéal Uí Airt go Lár na Cathrach.

Tá forbairt na Scéime Beartaithe tagtha chun cinn sna céimeanna seo a leanas:

- 1) Críochnaíodh dhá Thuarascáil ar leith maidir le Staidéar Féidearthachta agus Measúnaithe Roghanna, in 2017 do Rannóg Fhionnghlaise agus in 2018 do Chuid Bhaile Munna den Scéim Bheartaithe, faoi seach, ag leagan amach na roghanna bealaigh tosaigh agus ag críochnú le sainathint an Bhealaigh is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn;
- 2) Tugadh faoin gcéad bhabhta de Chomhairliúchán Poiblí neamhrechtúil ar an Bhealaigh is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn ón 26 Feabhra 2019 go dtí an 31 Bealtaine 2019;
- 3) Forbairt ar an dréacht Rogha Bealaigh is Fearr (Aibreán 2019 go Márta 2020). Ar an eolas ag aiseolas ón gcéad bhabhta de chomhairliúchán poiblí, rannpháirtíocht geallsealbhóirí agus rannpháirtíocht pobail agus infhaighteacht faisnéise breise dearaidh, tháinig forbairt ar dheardh an Bhealaigh is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn agus breithníodh roghanna eile;
- 4) Rinneadh an dara babhta de Chomhairliúchán Poiblí neamhrechtúil ar an Dréacht Bhealaigh is Fearr atá ag Teacht Chun Cinn ó 4 Márta 2020 go 17 Aibreán 2020. De bharr srianta COVID-19 a thabhairt isteach, cuireadh roinnt imeachtaí faisnéise pearsanta a bhí pleanáilte ar ceal, rud a d'fhág gur cinneadh an tríú chomhairliúchán a reáchtáil níos déanaí sa bhliain;
- 5) Rinneadh tuilleadh forbartha ar Dhréacht Rogha an Bhealaigh Roghnaithe nuashonraithe tar éis an dara babhta de chomhairliúchán poiblí, inar cuireadh san áireamh na haighneachtaí a fuarthas, rannpháirtíocht leanúnach le páirtithe leasmhara agus faisnéis bhreise dearaidh;
- 6) Tugadh faoi thríú babhta de Chomhairliúchán Poiblí neamhrechtúil maidir leis an Dréacht Rogha um an mBealach is Fearr nuashonraithe ón 4 Samhain 2020 go dtí an 16 Nollaig 2020; agus
- 7) Críochnú an **Rogha Bealaigh Roghnaithe is Fearr**. Cuireadh bailchríoch ar an Rogha Bealaigh Roghnaithe, arbh í an Scéim Bheartaithe í, mar bhonn eolais ag aiseolas ón bpríseas comhairliúcháin poiblí iomlán, rannpháirtíocht leanúnach le páirtithe leasmhara agus infhaighteacht faisnéise breise dearaidh.

Chlúdaigh na roghanna bealaigh tosaigh a breithníodh gréasán leathan bóithre idir Lár na Cathrach agus Baile Munna/Fionnghlas. Caolaíodh iad seo trí úsáid a bhaint as modh cáilíochtúil ardleibhéil bunaithe ar bhreithiúnas gairmiúil agus léirthiscint ghinearálta ar choinníollacha/srianta fisiceacha reatha lena n-áirítear cúinsí comhshaoil laistigh den limistéar staidéir.

Rinneadh measúnú ansin ar na roghanna bealaigh eile faoi na critéir seo a leanas:

- Geilleagar;
- Sábháilteacht;
- Comhtháthú;
- Inrochtaineacht agus Cuimsiú Sóisialta; agus
- Timpeallacht.

Bhí breithniú cúramach ar roghanna eile bealaí rothaíochta ríthábhachtach freisin sa phróiseas chun an Bealach is Dealraithe a Roghnófar.

Aithníodh an Bealach is Dealraithe a Roghnófar, bunaithe ar an measúnú ar roghanna eile bealaigh. Is mar seo a leanas achoimrítear an Bealach is Dealraithe a Roghnófar:

Rinneadh achoimre mar seo a leanas ar Rannóg Bhaile Munna den Scéim Beartaithe:

‘Tosaíonn Cuarlánaí Bus Iárnach Bhaile Munna (CBL) ar Bhóthar Bhaile Munna an R108 ag a acomhal le hAscaill Sheantraibh agus Lána Bhaile Bhúiséir (An Chrois Seantrabh) agus í feadh Bhóthar Bhaile Munna, Bóthar Naomh Mobhi, Bóthar Gharraithe na Lus, Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib, Bunreacht Cnoc agus Sráid na hEaglaise chomh fada le Cé Árann, áit a rachaidh sé isteach sa réimeas bainistíochta tráchta atá i réim ar na Céanna Thuaidh.’

Rinneadh achoimre ar Rannóg Fhionnghlaise den Scéim Bheartaithe mar seo a leanas:

‘Tosaíonn Cuarlánaí Bus Iárnach Fhionnghlaise ar Bhóthar Fhionnghlaise an R135 ag an acomhal idir Bóthar Fhionnghlaise agus Bóthar Naomh Maighréad agus tá sé suite feadh Bhóthar Fhionnghlaise chomh fada le Coirnéal Uí Airt. Ag Coirnéal Uí Airt a sheoltar busanna isteach feadh Bhealach na Radharc agus Bóthar Gharraithe na Lus, agus busanna amach feadh Bhóthar na Radharc. Tugtar tús áite do bhusanna feadh an bhealaigh iomláin, lánaí tiomnaithe bus sa dá threo go príomha. Cuirtear raonta rothar leithscartha leanúnacha ar fáil ó acomhal Shráid na hEaglaise go Coirnéal Uí Airt. Roinneann Cuarlánaí Bus Iárnach Fhionnghlaise bealach Chroí-chonair Bhus Bhaile Munna ó Chúinne Hart go Cé Árann.’

5.3 Roghanna Dearaidh

Tar éis críochnú an phróisis chomhairliúcháin phoiblí maidir leis an mBealach Roghnaithe atá ag Teacht Chun Cinn, rinneadh leasuithe éagsúla ar na tograí scéime chun aghaidh a thabhairt ar chuid de na saincheistanna a ardaíodh in aighneachtaí, lena n-áirítear moltaí agus tuairimí ó chónaitheoirí, grúpaí pobail, gnólachtaí, ionadaithe tofa agus geallsealbhóirí, agus/nó a eascraíonn as faisnéis bhreise a bheith ar fáil. Ionchorpraíodh na leasuithe seo sna dearaí agus cuireadh iad in iúl do Dhréacht Rogha an Bhealaigh is Fearr. Ar na roghanna eile a breithníodh le linn fhorbairt na Dréacht Rogha an Bhealaigh is Fearr, bhí:

- Rinneadh measúnú ar dhá rogha don chuid de Phríomhshráid Bhaile Munna idir Bóthar Sheangán agus Corrán an Gheata. Rogha amháin a bhí ann an dá lána tráchta ginearálta a chothabháil agus d’fhéach an dara rogha ar na lánaí tráchta ginearálta a laghdú go lána amháin agus páirceáil ar an tsráid agus crainn sráide breise a áireamh;
- Maidir le Córas Gíorthaigh Tráchta Ascaill Uí Ghríofa, beartaíodh ar dtús leagan amach bóithre trí lána agus aontreo, le lána bus, lána cas ar chlé ar leith agus lána roinnte díreach agus cas ar dheis ag R108 Bóthar Naomh Mobhi ar an mbealach isteach ó dheas go dtí an acomhal leis an R102 Ascaill Uí Ghríofa. Thug measúnú ar na héilimh tráchta ag an láthair seo le fios go mbeadh sé ina fhadhb fáil réidh le ceann amháin de na trí lána tráchta atá ann faoi láthair agus go gcuirfí ró-ualach ar an dá lána tráchta eile. Tá sé soiléir, mar sin, go mbeidh laghdú ar na sruthanna ginearálta tráchta ag teastáil chun ceann amháin de na trí lána tráchta reatha ar an nasc seo a leithdháileadh le bheith ina lána bus chun teacht le hacmhainn laghdaithe an dá lána tráchta atá fágtha. Is féidir é seo a bhaint amach tríd an lána casadh ar chlé a bhaint go hiomlán agus an córas aontreo a aisiompú go páirteach chun an trácht soir ó dheas ó R108 Bóthar Bhaile Munna timpeall ar thaobh thiar agus theas an triantáin, a bheidh le ceangal le trácht ón iarthar, a ligfear chun leanúint ar aghaidh díreach soir feadh na láimhe deise. Mar sin, chuirfí deireadh leis an gcoimhlínt cas ar chlé ag R102 Ascaill Uí Ghríofa go hiomlán ar mhaithe le busanna, rothaithe agus coisithe;
- Breithníodh dhá rogha fhéideartha maidir le tosaíocht bus agus bainistíú tráchta gaolmhar idir Ascaill Uí Ghríofa agus Baile Phib. Dhéanadh ceann foráil do thosaíocht do bhusanna feadh R108 Bóthar Naomh Mobhi agus d’atreorófaí tréthracht ó thuaidh go bealaí eile go dtí an iarthar. Bheadh gá le leathnú leis an rogha eilear feadh R108 Bóthar Naomh Mobhi chun lánaí bus breise a sholáthar; agus
- Mhol rogha eile seachas leathnú an bhóthair feadh Bhóthar Fhionnghlaise an R135 idir Reilig Ghlas Naíon agus Cúinne Hart ar an taobh thiar socrú malartach le leathnú an bhóthair ar an taobh thoir

den tsráid ag cur isteach ar níos lú réadmhaoine (10 dteach i gcomparáid le 19) le gairdíní níos mó a d'fhéadfaí a choinneáil. páirceáil eas-sráid. Mar mhionchoigeartú breise, níl sé beartaithe a thuilleadh an R135 Bóthar Fhionnghlaise a leathnú ag an taobh theas, ag laghdú an tionchair ar Mheánscoil Naomh Uinseann amháin trí leathnú bóthair ar thaobh thiar na sráide agus ceithre réadmhaoine ag Ardán Bengal ar an taobh thoir.

Chomh maith leis sin, rinneadh roinnt athruithe ar an dearadh bunaithe ar aiseolas a fuarthas le linn an dara babhta de chomhairliúchán poiblí agus idirphlé le geallsealbhóirí. Mar sin féin, bhí na hathruithe a rinneadh ar an Dréacht Rogha an Bhealaigh Roghnaithe ar scála measartha beag.

Chuir an measúnú ar roghanna malartacha san áireamh tionchair timpeallachta, mar aon le fachtóirí ábhartha eile lena n-áirítear an geilleagar, sábháilteacht agus inrochtaineacht, chun teacht ar an Scéim Bheartaithe.

6. Tuairisc ar an Scéim Beartaithe

Beidh an Scéim Bheartaithe 11km ar fhad agus beidh dhá phríomh-aillíniú inti i dtéarmaí an bhealach a leanfaidh sí, ó Bhaile Munna go Lár na Cathrach (Rannóg Bhaile Munna) agus ó Fhionnghlaise go Baile Phib (Rannóg Fhionnghlaise).

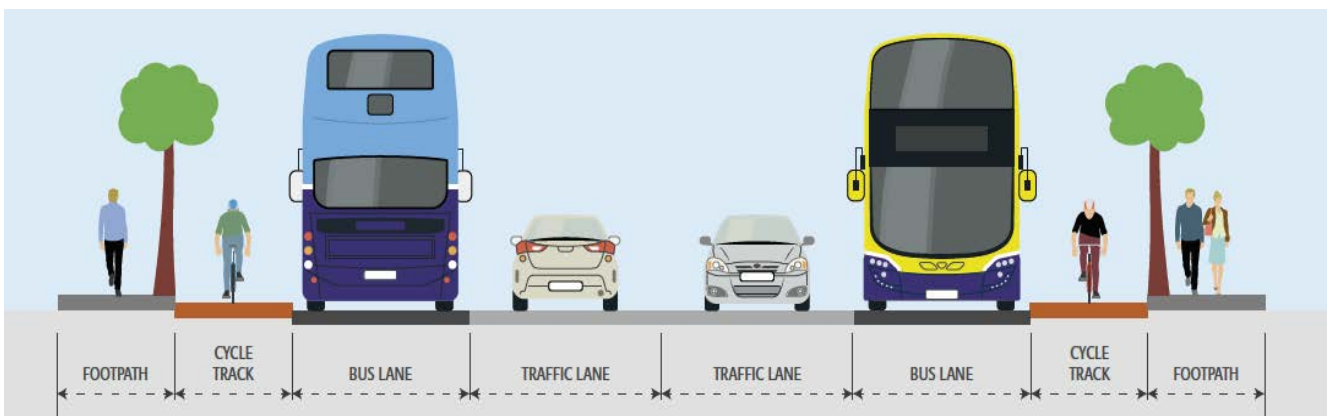
Cuirfear tús le Cuid Bhaile Munna den Scéim Bheartaithe ar R108 Bóthar Bhaile Munna ag a acomhal le Bóthar Naomh Maighréad, díreach ó dheas de Mhótarbhealach Acomhal 4 an M50, agus cuirfear ar aghaidh é feadh an R108 ar Bhóthar Bhaile Munna, Bóthar Naomh Mobhi, Bóthar Gharraithe na Lus, Radharc. Bóthar, Bóthar Bhaile Phib, Cnoc an Bhunreachta agus R132 Sráid na hEaglaise chomh fada leis an R148 Cé Árann ag An Life ar imeall thiar Lár Chathair Bhaile Átha Cliath. Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh an bhealach iomláin, a bheidh comhdhéanta go príomha de lánai tiomnaithe bus sa dá threo, má tá sé féideartha, le bearta eile molta ag láithreacha srianta ar leith ar nós an R108 Bóthar Naomh Mobhi. Tá rotharbhealach comhlántach feadh sráideanna ciúine molta feadh Bhruch na Canálach Ríoga i mBaile Phib, a shínfidh ó dheas ón gCanáil Ríoga go Bealach an Iarthair, comhthreomhar achar gearr soir ó R108 Bóthar Bhaile Phib, agus freisin trí Cheantar na Margái ag an gceann theas den Scéim Beartaithe.

Cuirfear tús le Cuid Fhionnghlaise den Scéim Beartaithe ar Bhóthar Fhionnghlaise an R135 ag an acomhal leis an R104 Bóthar Naomh Maighréad agus cuirfear ar aghaidh é ar feadh Bhóthar Fhionnghlaise an R135 chomh fada le Coirnéal Uí Airt i mBaile Phib, áit a rachaidh sé isteach i gCuid Bhaile Munna den Scéim Molta. Tabharfar tús áite do bhusanna feadh an bhealaigh iomlán, ina mbeidh lánai tiomnaithe bus sa dá threo. Soláthrófar raonta rothar leithscartha leanúnacha ó Acomhal Shráid na hEaglaise i bhFionnghlas go Coirnéal Uí Airt. Níl aon raonta rothar molta feadh Seachród Fhionnghlaise ag an taobh thuaidh den Scéim atá Beartaithe, mar tá bealaí níos oiriúnaí ar fáil feadh na sráideanna áitiúla.

Tá dearadh na Scéime Beartaithe tar éis teacht chun cinn trí atriall dearadh cuimsitheach le béim ar leith ar acmhainneacht tionchair timpeallachta a íoslághdú, nuair is indéanta, agus ag cinntiú go mbaintear amach cuspóirí na Scéime Beartaithe. Ina theannta sin, ionchorpraíodh aiseolas a fuarthas ón gclár cuimsitheach comhairliúcháin a rinneadh le linn an phróisis roghnaithe roghanna agus forbartha dearaidh nuair is cuí.

Forbraíodh an Scéim Bheartaithe chun a chinntiú go bhfuil prionsabail an dearaidh uilíoch comhtháite go hiomlán sa dearadh, ag soláthar rochtana do gach úsáideoir, agus ag fáil réidh le bacainní ar dhaoine faoi mhíchumas.

Taispeántar leagan amach tipiciúil bóithre BusConnects íomhá 6.1.

Íomhá 6.1: Leagan Amach Tipiciúil Bóithre BusConnects

Déanfaidh an Scéim atá beartaithe feabhsuithe suntasacha ar áiseanna coisithe agus rothaíochta agus ar thosaíocht bus. Seo a leanas cuid de na príomhathruithe a dhéanfar ar an gconair reatha mar thoradh ar an Scéim atá Beartaithe:

- Méadóidh an líon trasrianta comhartha coisithe 26 ó 111 go 137 mar thoradh ar an Scéim atá Beartaithe;

- Méadóidh comhréir na n-áiseanna rothaíochta leithscartha ó 58% ar an gconair reatha go 100% ar an Scéim atá Beartaithe; agus
- Méadófar an cion den bhealach a bhfuil bearta tosaíochta bus ag baint leis ó 54% ar an gconair reatha go 100% ar an Scéim atá Beartaithe.

Tá cur síos ar an Scéim Bheartaithe sna seacht n-alt seo a leanas (cuimsíonn Cuid 1 go Cuid 4 Roinn Bhaile Munna den Scéim Beartaithe agus cuimsíonn Cuid 5 go Cuid 7 Roinn Fhionnghlaise den Scéim Bheartaithe):

- Cuid 1 – Bóthar Bhaile Munna ó Bhóthar Naomh Maighréad go hAscaill Uí Ghríofa;
- Cuid 2 – Bóthar Naomh Mobhi agus Bóthar Gharraithe na Lus ó Ascaill Uí Ghríofa go Coirnéal Uí Airt;
- Cuid 3 – Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib ó Coirnéal Uí Airt go Bealach an Iarthair;
- Cuid 4 - Cnoc an Bhunreachta agus Sráid na hEaglaise go Cé Árann;
- Cuid 5 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Naomh Maighréad go Bóthar Chnocán an Tobair;
- Cuid 6 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Chnocán an Tobai go Bóthar Bhaile Uí Bhogáin; agus
- Cuid 7 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Bhaile Uí Bhogáin go Coirnéal Uí Airt.

6.1 Cuid 1 – Bóthar Bhaile Munna ó Bhóthar Naomh Maighréad go hAscaill Uí Ghríofa

Cuirfear tús le Cuid 1 den Scéim Bheartaithe ar Bhóthar Bhaile Munna R108 ag a acomhal le Bóthar Naomh Maighréad, díreach ó dheas ó Acomhal Mótárbealach 4 an M50. Rachaidh an Scéim Mholta ar aghaidh feadh an bhealaigh seo ó dheas go ginearálta agus críochnófar ag acomhal an R108 Bóthar Bhaile Munna agus an R102 Ascaill Uí Ghríofa.

Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh fad iomlán na coda seo den Scéim Bheartaithe, le lánaí bus tiomnaithe sa dá threo. Soláthrófar raonta rothar leithscartha sa dá threo.

I gCuid 1 tá 12 acomhal faoi rialú comharthaí, a bhfuil 11 acu ar dhébhealach Bhóthar Bhaile Munna, atá mór i scála le hachair fhada trasnaithe do choisithe. Laghdóidh an Scéim atá beartaithe lorg na n-acomhal seo trí lánaí tráchta níos cúinge agus coirnéil níos déine agus trí dheireadh a chur le formhór na sciort-lánaí ar chlé. Soláthróidh sé seo trasrianta coisithe níos díri ar na géaga acomhail go léir, áit i gcásanna áirithe, nach mbeidh ach trasrianta comharthaí ar chuid de na géaga ach ní ar na géaga ar fad. Moltar rianta rothar cosanta ag gach acomhal chun deighilt ón trácht a choinneáil chomh fada agus is féidir.

I Lár Baile Bhaile Munna, ar Phríomhshráid Bhaile Munna, athrófar leagan amach na sráide ó dhá lána tráchta ginearálta go lána tráchta ginearálta amháin idir Acomhal Bhóthar Sheangáin agus Acomhal Corrán Geata chun páirceáil bhuan ar an tsráid a sholáthar ag an áitreabh tráchtála agus cathartha feadh Phríomhshráid Bhaile Munna. Cuirfear limistéir agus crainn glasa nua ar fáil chun feabhas a chur ar an bhfearann uirbeach feadh Phríomhshráid Bhaile Munna.

Ó dheas ón Acomhal R103 Ascaill Uí Choileáin, athrófar leagan amach an bhóthair ó thuaidh ó dhá lána tráchta ginearálta go lána tráchta ginearálta amháin ar an taobh thiar den charrbhealach ó thuaidh den acomhal ag Bóthar Phapáin chun freastal ar spásanna páirceála sa sráide, seirbhís a thabhairt do ghníomhaíochtaí fágála rialta a bhaineann le Scoil Náisiúnta Mhuire na mBuanna.

Ag acomhal an R108 Bóthar Bhaile Munna / R102 Ascaill Uí Ghríofa / R108 Bóthar Naomh Mobhi, déanfar an córas tráchta a mhodhnú chun trácht ó dheas a chur ar aghaidh ar chlé ar R108 Bóthar Naomh Mobhi ag casadh soir ar R102 Ascaill Uí Ghríofa. Ina ionad sin, beidh an trácht seo ag dul timpeall ar na géaga thiar agus theas den chóras bóithre triantánach a athrófar go gluaiseacht dhá bhealach ar na hairm sin. Ar an gcaoi chéanna, leanfaidh an trácht soir ón gcuid thiar den R102 Ascaill Uí Ghríofa ar aghaidh go díreach feadh an taobh theas den ghiorálach in ionad dul thart ar an taobh thuaidh dhó. Bainfidh an socrú seo coinbhleacht tráchta suntasach ag cúinne R108 Bóthar Naomh Mobhi agus R102 Ascaill Uí Ghríofa a rachaidh chun sochair do bhusanna agus do rothaithe.

Soláthrófar rianta rothar leithscartha tríd an ngíothlann tráchta, chomh maith le raon rothar dhá bhealach feadh R102 Ascaill Uí Ghríofa ar an taobh theas chun an nasc rothaíochta ó Ascaill Uí Ghríofa Thiar a éascú (áit a bhfuil bunscoil agus páirc spóirt) go R108 St. Mobhi Bóthar, gan gá do rothaithe soir an bóthar a thrasnú faoi dhó.

6.2 Cuid 2 – Bóthar Naomh Mobhi agus Bóthar Gharraithe na Lus ó Ascaill Uí Ghríofa go Coirnéal Uí Airt

Cuirfear tús le Cuid 2 den Scéim Bheartaithe ag Acomhal R108 Bhóthar Naomh Mobhi / R102 Ascaill Uí Ghríofa agus sínfidh sé ar feadh 1.5km go Coirnéal Uí Airt i mBaile Phib, áit a mbuailfidh sé le Cuid Fhionnghlaise den Scéim Beartaithe.

Soláthrófar Geata Bus ó thuaidh ar R108 Bóthar Naomh Mobhi ag an ngéag theas den acomhal le R102 Ascaill Uí Ghríofa chun tosaíocht chuí a sholáthar do sheirbhísí bus nuair nach gcuirtear lána bus ar fáil sa treo thuaidh mar gheall ar shrianta leithead. Soláthrófar rianta rothaíochta leithscartha ar gach taobh den tsráid go ginearálta, le rannán rothar dhá bhealach molta ar chuid den taobh thoir den R108 Bóthar Naomh Mobhi chun freastal ar shreabhadh méadaithe coisithe agus rothaithe ag rochtain ar bhraisle scoileanna agus clubanna spóirt ar an taobh sin den bhóthar. Déanfar trí-thrácht ó thuaidh a atreorú ag Coirnéal Uí Airt via R135 Bóthar Fhionnghlaise in ionad Bóthar Gharraithe na Lus R108. Féadfaidh an trácht seo trasnú soir ansin ag Seanbhóthar Fhionnghlaise chun dul isteach arís ar an R108 Bóthar Bhaile Munna ag R102 Ascaill Uí Ghríofa. Atreoróidh an dara bealach tráchta áitiúil ó R108 Bóthar Naomh Mobhi feadh Bóthar Gharraithe na Lus, Cnoc Ghlas Naíon, Seanbhóthar Fhionnghlaise, Na hArda Chríoch Mhór agus R102 Ascaill Uí Ghríofa chun dul isteach arís ar an R108 Bóthar Bhaile Munna. Siar ó Bhóthar Naomh Mobhi an R108, beidh cuid ghearr de Bhóthar Bhaile Munna Íochtarach idir Ascaill Chnoc an Chláir agus Ascaill an Teampaill teoranta do lána tráchta ginearálta aontreo ó dheas áit a bhfuil an bóthar róchúng do thrácht dhé-threo taobh leis an bpáirceáil sráide, rud a bheidh foirmiúil chun freastal ar riachtanais pháirceála na gcónaitheoirí.

Soláthrófar rian rothar débhealaigh leithscartha as líne ar an taobh theas de Céide Mobhi feadh bhruach thuaidh An Tulcha. Beidh cosc ar rochtain tráchta ar R108 Bóthar Naomh Mobhi ó Chéide Mobhi chun sreabhadh tráchta a laghdú feadh na sráide cúnga cónaithe seo.

Ar Bóthar Gharraithe na Lus R108, ó dheas den acomhal le R108 Bóthar Naomh Mobhi, tá píosa cúng den tsráid nach féidir freastal ar lánaí bus. Ina áit sin, tabharfar tosaíocht do bhusanna trí rialuithe comharthaí ag an gcur chuige in aghaidh an tsrutha don chuid seo. Chun rotharbhealach leanúnach a chinntiú tríd an gcuid seo, cuirfear rianta rothar leithscartha ar fáil mar uasghrádú ar na lánaí rothar comhairleacha atá ann cheana féin. Nuair a bheidh Bóthar Gharraithe na Lus R108 níos leithne ag na hiar-oibreacha priontála, cuirfear lánaí bus ar fáil sa dá threo.

I gCuid 2 tá cheithre acomhal comharthaí tráchta. Laghdóidh an Scéim atá beartaithe lorg na n-acomhal seo trí lánaí tráchta níos cúinge agus cúinní níos déine, a sholáthróidh trasrianta coisithe níos díri ar na géaga acomhail go léir, áit nach mbeidh ach trasrianta comhartha ar chuid de na géaga ach ní ar na géaga ar fad. Moltar rianta rothar cosanta ag gach acomhal chun deighilt ón trácht a choinneáil chomh fada agus is féidir.

6.3 Cuid 3 – Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib ó Coirnéal Uí Airt go Bealach an Iarthair

Cuirfear tús le Cuid 3 den Scéim Bheartaithe ag Acomhal Bhóthar na Radharc an R108 / Bóthar Lindsay ag barr theas Coirnéal Uí Airt agus sínfidh sé trí Bhaile Phib thar 1.3km go dtí Acomhal Bhealach an Iarthair an R135.

Soláthrófar tosaíocht do bhusanna feadh fad iomlán na coda seo den Scéim Bheartaithe, le lánaí bus tiomnaithe sa dá threo thar an gcuid is mó den fhad, seachas ag láithreacha acomhail (Bóthar na Radharc / Bóthar Whitworth, Bóthar Bhaile Phib (150m ó dheas ó Chúinne Uí Dhúill) agus Bóthar Bhaile Phib (50m ó thuaidh de Bhealach an Iarthair) áit a úsáidfear tosaíocht rialaithe comhartha bus.

Soláthrófar rian rothar deighilte dhá bhealach feadh an taobh thoir de Bhóthar na Radharc an R108 go dtí An Chanáil Ríoga, áit a n-imeoidh an rotharbhealach achar gearr soir chun dul isteach le Bruach na Canálach Ríoga,

iar-bhrainse canála líonta, ag seachaint Sráidbhaile Bhaile Phib. Leathnófar an droichead iarnróid atá ar iarnród Uí Chonghaile laisteanas de Garrán Lindsay, agus cuirfear dhá dhroichead nua rothaíochta/coisithe ar fáil:

- Ceann amháin thar líne iarnróid Cheantar na nDugaí in aice le Bóthar Whitworth; agus
- Ceann amháin thar an An Chanáil Ríoga.

Ag dul ó dheas ó An Chanáil Ríoga, bainfidh an rotharbhealach úsáid den chuid is mó as an tsráid chiúin atá ar feadh Bhruach na Canálach Ríoga. Rachaidh an rotharbhealach thart ar an taobh thoir de Leabharlann Baile Phib agus trasnaeoidh sé ansin faoi An Cuarbhóthar Thuaidh R101, áit a soláthrófar droichead nua chun ligean don rotharbhealach thuaidh agus theas dul tríd gan dreapadh agus moill ar thrasnú comhartha tráchta.

6.4 Cuid 4 – Cnoc an Bhunreachta agus Sráid an Teampaill go Cé Áran

Cuirfear tús le Cuid 4 den Scéim Bheartaithe ag Acomhal Bhealach an Iarthair an R135 agus sínfidh sé feadh R108 Cnoc an Bhunreachta agus R132 Sráid an Teampaill ar feadh 1km ó dheas go dtí Acomhal Ché Áran an R148 ag an Life, a bheidh mar chríoch na Scéime Beartaithe.

Soláthrófar tosaíocht do bhusanna le lánaí tiomnaithe bus thar an chuid is mó den chuid seo, le trí bharna ghairid ina soláthrófar Tosaíocht Rialaithe Comharthaí ag na láithreacha seo a leanas ar Shráid an Teampaill Íochtarach:

- Ó dheas ó acomhal an R804 Sráid an Rí Thuaidh go Lána Mhuire ar feadh fad 190m;
- Ó thuaidh ón acomhal ag Lána Bealtaine ar feadh fad 60m; agus
- Ó dheas ón acomhal ag Sráid na Seansaireachta ar feadh fad 50m

Ar feadh R108 Cnoc an Bhunreachta, cuirfear raon rothar dhá bhealach ar fáil ar an taobh thoir den tsráid chun nascadh ón R135 Bealach an Iarthair go Sráid Chúil Raithin. Cuirfear rian rothar breise ar an taobh ó thuaidh ar fáil freisin ar an taobh thiar chun nascadh le campas Ollscoil Theicneolaíochta Bhaile Átha Cliath ag Gráinseach Ghormáin trí Gheata An Chloch Leathan. Leanfaidh an príomhbhealach rothaíochta sráideanna ciúine trí Cheantar na Margaí ó Shráid Chúil Raithin go R148 Cé Urumhan.

6.5 Cuid 5 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Naomh Maighréad go Bóthar Chnocán an Tobair

Tosóidh Cuid 5 den Scéim Bheartaithe ag an taobh thuaidh ag acomhal an R135 Bóthar Fhionnghlaise le R104 Bóthar Naomh Maighréad. Síneoidh Cuid 5 den Scéim Bheartaithe soir ó dheas feadh dhébhealach Seachród Fhionnghlaise thar 1.1km agus críochnóidh sé ag Acomhal Bhóthar Chnoc an Tobair ar imeall theas Shráidbhaile Fhionnghlaise.

Is bóthar deighilte é Seachród Fhionnghlaise a fhreastalaíonn ar thrácht feithicle amháin go dtí an t-acomhal grád-scartha le Bóthar Uí Mhaoiliosa ar an taobh thiar de Shráidbhaile Fhionnghlaise. Níl aon chosáin ná rianta rothar ar feadh an 0.75km thuaidh seo de Chuid 5, agus leanfaidh coisithe agus rothaithe ag baint úsáid as na sráideanna áitiúla comhthreomhara soir agus siar ón Seachród. Níl aon áiseanna do choisithe ag an acomhal timpeallán R135 Bóthar Fhionnghlaise agus R104 Bóthar Naomh Maighréad, le droichead coisithe a théann trasna an débhealaigh, 35m ó dheas den timpeallán. Cuirfear stadanna bus nua ar fáil ar dhébhealach Seachród Fhionnghlaise, díreach ó dheas den timpeallán, chun freastal ar na seirbhísí bus bealach F1 atá beartaithe a sheachbhóthar Sráidbhaile Fhionnghlaise. Chun rochtain a sholáthar ar na stadanna bus seo, cuirfear cosáin nua ar fáil thart ar an timpeallán, mar aon le trasrianta coisithe comharthacha ar na ceithre ghéag den acomhal.

Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh fad iomlán an chuid seo den Scéim Bheartaithe, le lánaí bus tiomnaithe sa dá threo. Tá lána bus ag dul ó dheas cheana féin thar fhad iomlán Rannán 5, ach críochnaíonn an lána bus reatha ó thuaidh ó dheas ó Acomhal Bhóthar an Chnoic agus ní leanann sé ar feadh Seachród Fhionnghlaise ó thuaidh de sin. Sa Scéim atá beartaithe, cuirfear lána bus ag dul ó thuaidh ar feadh fad iomlán na cuid seo tríd an lána tráchta ar thaobh na lámhe clé atá ann faoi láthair a thiontú ina lána bus ar feadh 1.1km ar fad. Cuirfear

lánaí bus ar fáil freisin ar na slips rampaí theas ag acomhal grád-scartha Bhóthar na Maoile chun freastal ar bhealach bus beartaithe F2 a fhreastalóidh ar cheantar thiar thuaidh Fhionnghlaise.

6.6 Cuid 6 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bóthar Chnocán an Tobair go Bóthar Bhaile Uí Bhogáin

Síneoidh Cuid 6 den Scéim Bheartaithe feadh R135 Bhóthar Fhionnghlaise ó Acomhal Bhóthar Chnoc an Tobair go dtí Acomhal Bhóthar Bhaile Uí Bhogáin, thar 1.6km.

Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh fad iomlán an chuid seo den Scéim Bheartaithe, le lánaí bus tiomnaithe sa dá threo.

Soláthrófar rianta rothar leithscartha sa dá threo feadh fad iomlán na coda seo den Scéim Beartaithe.

6.7 Cuid 7 – Bóthar Fhionnghlaise ó Bhóthar Bhaile Uí Bhogáin go Coirnéal Uí Airt

Síneoidh Cuid 7 den Scéim Bheartaithe feadh an R135 Bóthar Fhionnghlaise ar feadh achar 1.5km go Cúinne Hart, áit a mbuailfidh sé le Cuid Bhaile Munna den Scéim atá Beartaithe.

Tabharfar tosaíocht do bhusanna feadh fad iomlán an chuid seo den Scéim Bheartaithe, le lánaí bus tiomnaithe sa dá threo. Teastóidh leathnú an bhóthair thar 330m ar fad os comhair Reilig Ghlas Naíon agus Scoil Naomh Uinseann.

Ó dheas de Dhroim an Chláir, taobh le Reilig Ghlas Naíon, bainfear an pháirceáil reatha ar an tsráid agus cuirfear saoráid pháirceála nua ina áit leis an líon céanna spásanna, a rachaidh isteach sa spás poiblí oscailte ag Plásóga An Chlár Mór.

Soláthrófar rianta rothar leithscartha sa dá threo feadh fad iomlán na cuide seo den Scéim Beartaithe.

Ag baint amach Cúinne Hart, casfaidh an trácht ó dheas ar chlé isteach i R108 Bealach na Radharc, atá ar an taobh thuaidh den chóras tráchta triantánach aontreo ag Coirnéal Uí Airt. Soláthrófar rian rothar dhá bhealach feadh an taobh thuaidh den R108 Bealach na Radharc chun nascadh leis an rian rothar dhá threo feadh an taobh thoir de Bhóthar na Radharc an R108, mar a thuairiscítear i gCuid 2 den Scéim Beartaithe. Ligfidh sé seo do rothaithe dul timpeall ar an taobh thuaidh agus thoir de Chúinne Hart, coinnigh amach go hiomlán ón trácht.

7. Tógáil

Táthar ag súil go dtógfaidh Céim na Tógála don Scéim Bheartaithe timpeall 24 mí le críochnú. Tógfar é bunaithe ar chríochnuithe rannacha aonair a mbeidh tréimhsí níos giorra acu go hiondúil idir dhá agus 12 mhí.

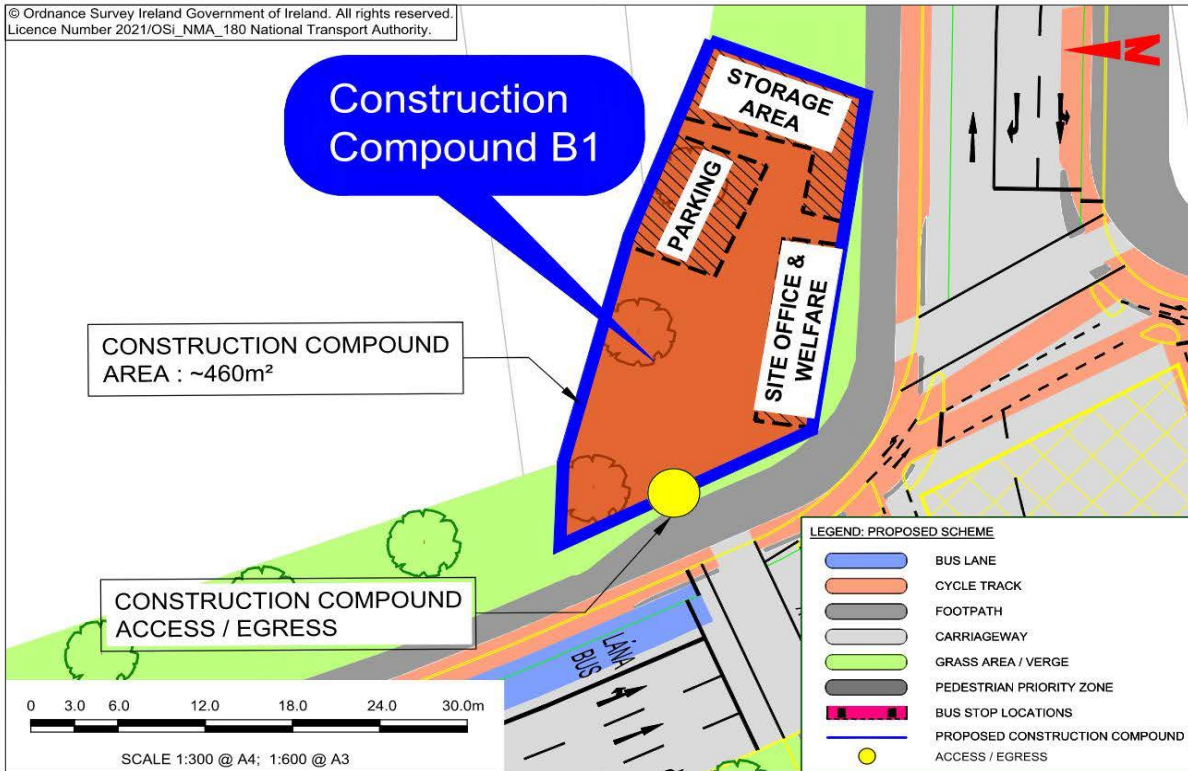
Áireoidh tógáil na Scéime Beartaithe na gníomhaíochtaí seo a leanas:

- Oibreacha ullmhúcháin agus glanta láithreáin, lena n-áirítear:
 - Talamh a fháil nuair is gá talamh a thógáil go sealadach nó go buan;
 - Suiteáil de fálú agus comharthaí;
 - Cosaint crann agus fásra a choinneáil;
 - Glanadh fásra agus cóireáil ar speicis plandaí ionracha neamhdhúchasacha;
 - Imscrúduithe seandálaíochta;
 - Imscrúduithe ar an talamh;
 - Na Comhdhúile Tógála a chur ar bun;
 - Soilsiú sealadach a shuiteáil; agus
 - Scartáil earraí mar bhallaí, geataí, fálú, cuailí solais agus stadanna bus.
- Uasghráduithe bóithre agus sráideanna, lena n-áirítear:
 - Athruithe ar pháirceáil agus rochtain;
 - Bearta sábháilteachta coisithe agus rothaithe a chur i bhfeidhm;
 - Dúnadh nó atreoruithe bóithre a chur i bhfeidhm;
 - Tochailt barrithir agus fo-ithir;
 - Oibreacha ar siléir, más gá;
 - Coigeartú nó uasghrádú ar dhraenáil;
 - Athailíniú, athsholáthar nó cosaint fóntais agus seirbhísí;
 - Cosán a thógáil, lena n-áirítear carrbhealach, colbhaí; timpealláin a athrú go hacomhail le comharthaí; modhnuithe ar bhánna páirceála agus lódála; uasghráduithe ar chosáin; suiteáil rianta rothar; feabhsuithe a chlúdaíonn stadanna bus reatha agus nua (oileán, limistéar tuirlingthe roinnte, inlíne, cineálacha leataobh, agus scáthláin, TCI agus taispeántais faisnéise); srl;
 - Uasghrádú ar fheistis bóthair (lena n-áirítear troscán sráide, comharthaíocht, soilsiú agus córais chumarsáide); agus
 - Tírdhreachú.
- Díchoimisiúnú láithreáin tógála, lena n-áirítear fáil réidh le gach saoráid agus trealamh tógála.

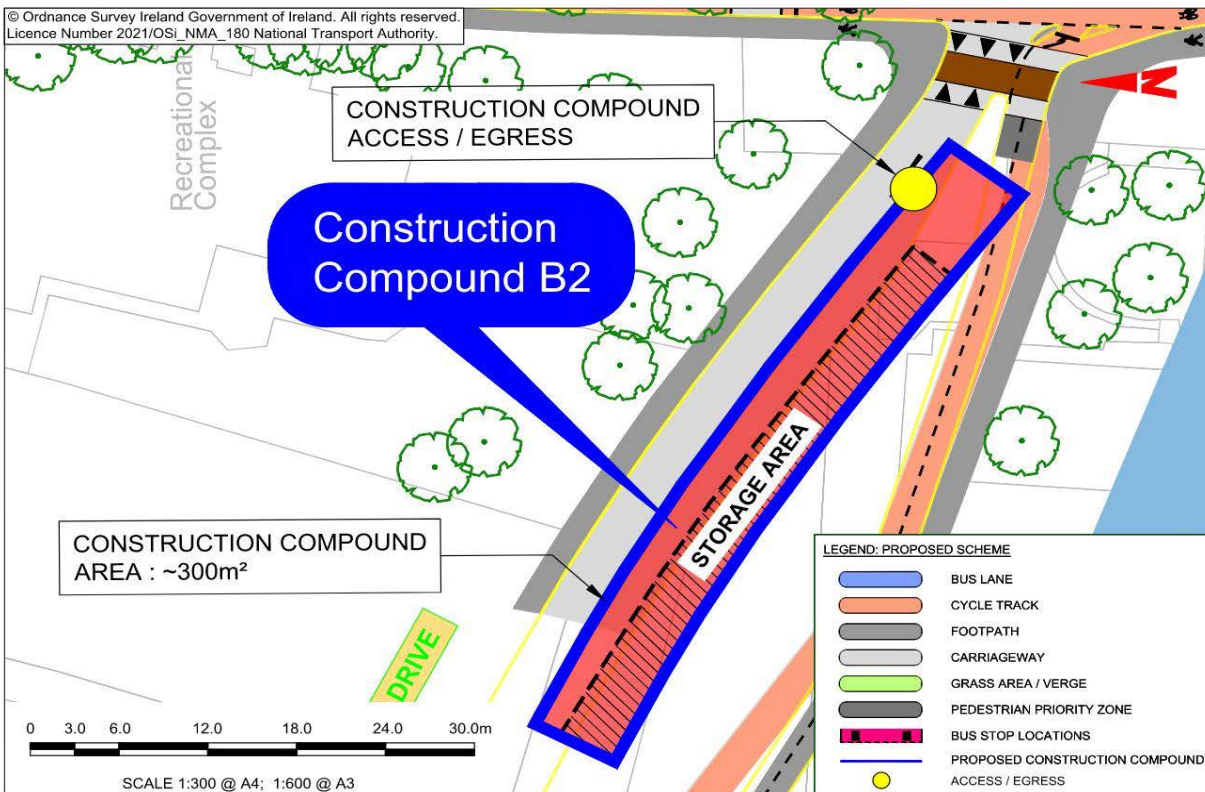
Aimseoidh Comhdhúile Tógála feadh na Scéime Beartaithe, mar seo a leanas:

- Comhdhúil Tógála B1 – cúinne thoir thuaidh de Chrois Sheantraibh;
- Comhdhúil Tógála B2 – Céide Naomh Mobhi;
- Comhdhúil Tógála B3 – Cnoc an Bhunreachta / Lána Caitríona Acomhal Thuaidh;
- Comhdhúil Tógála F1 – Páirc Uí Mhaoiliosa in aice le Timpeallán Bhóthar Naomh Maighréad;
- Comhdhúil Tógála F2 – Bóthar Fhionnghlaise / Phlás Fhionnghlaise; agus
- Comhdhúil Tógála F3 – Plásóga Claremont (os comhair Reilig Ghlas Naíon).

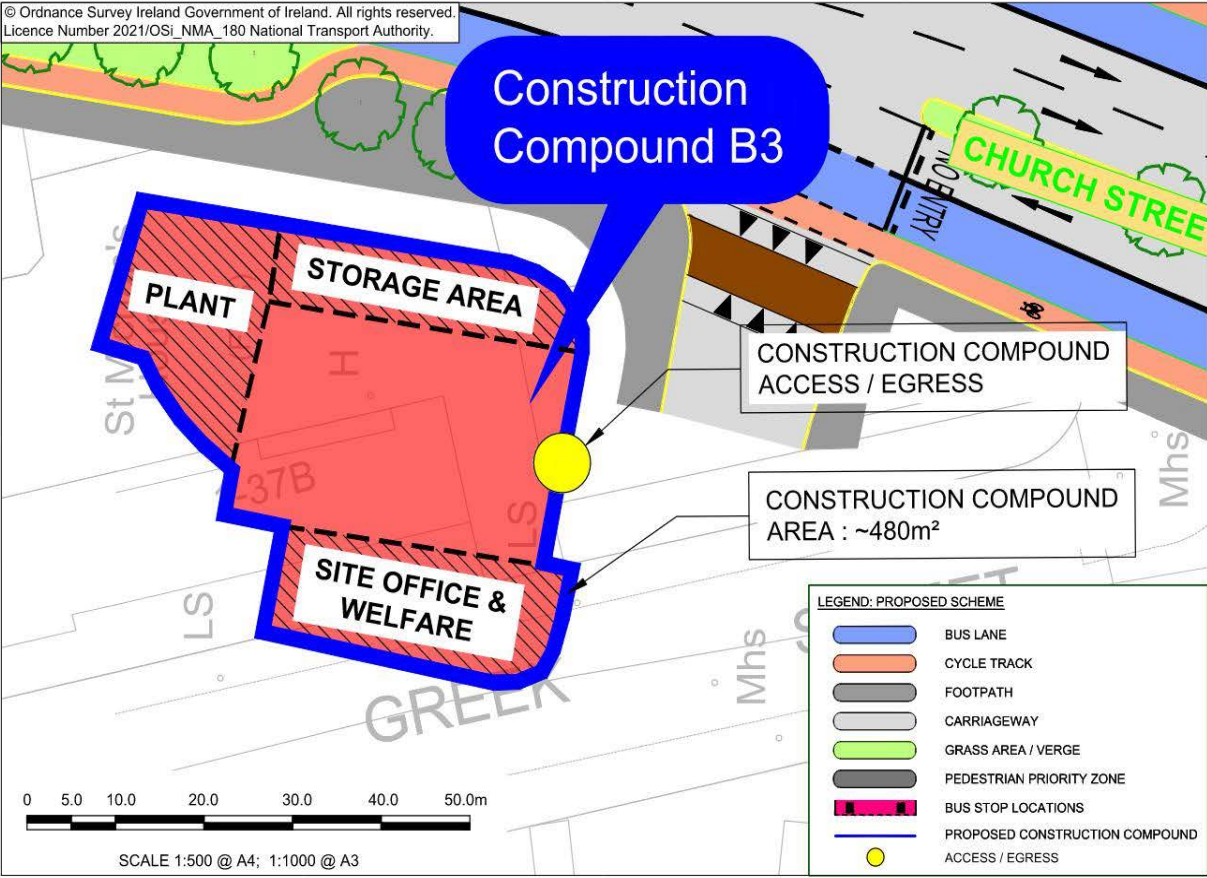
Úsáidfeadh Comhdhúile Tógála mar phríomhshuíomh stórála ábhar, gléasra agus trealamh, oifigí láithreáin, áiseanna leasa oibríthe agus páirceáil teoranta. Daingneofar iad lena chinntiú go stórálfar gach ábhar agus innealra ar an láthair go sábháilte. Cuirfeadh fálú sealadach in airde agus bainfeadh leas as slándáil an tsuíomh. Taispeántar na Comhdhúile Tógála íomhá 7.6 chun íomhá 7.6.

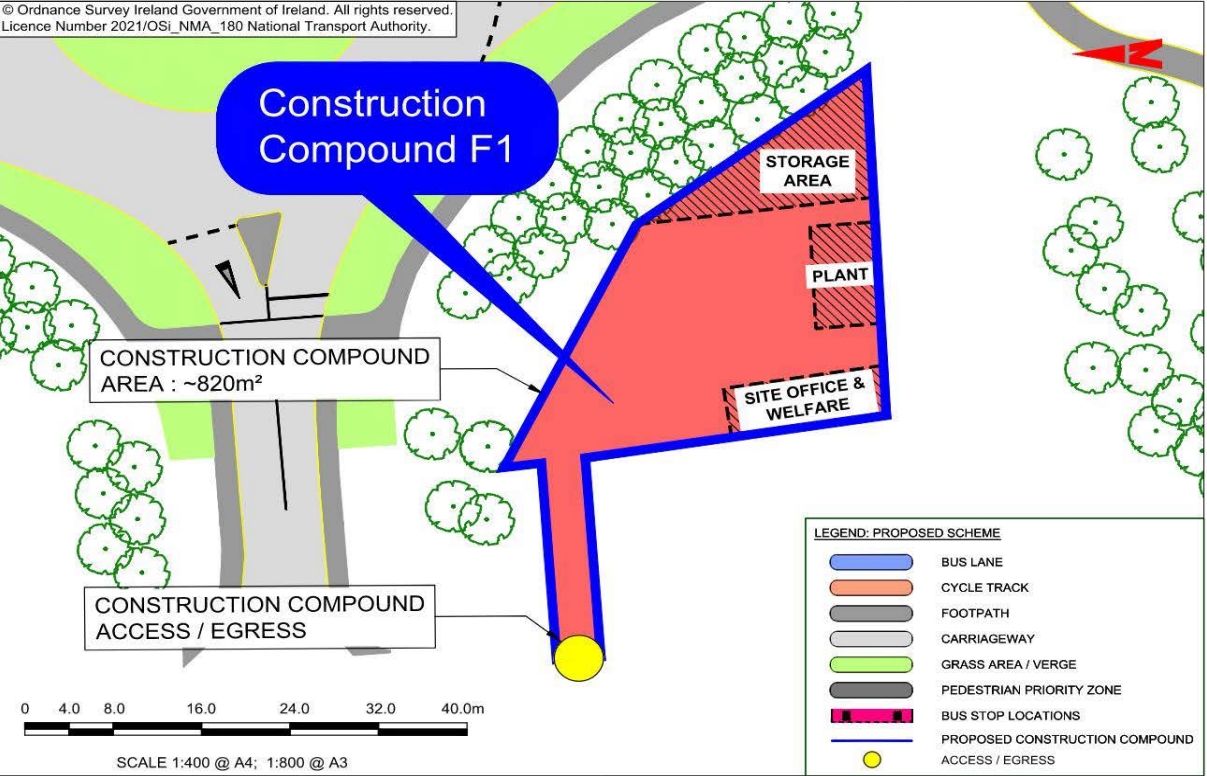
Íomhá 7.1: Suíomh agus Méid Chomhdhúil Fhoirgníochta B1

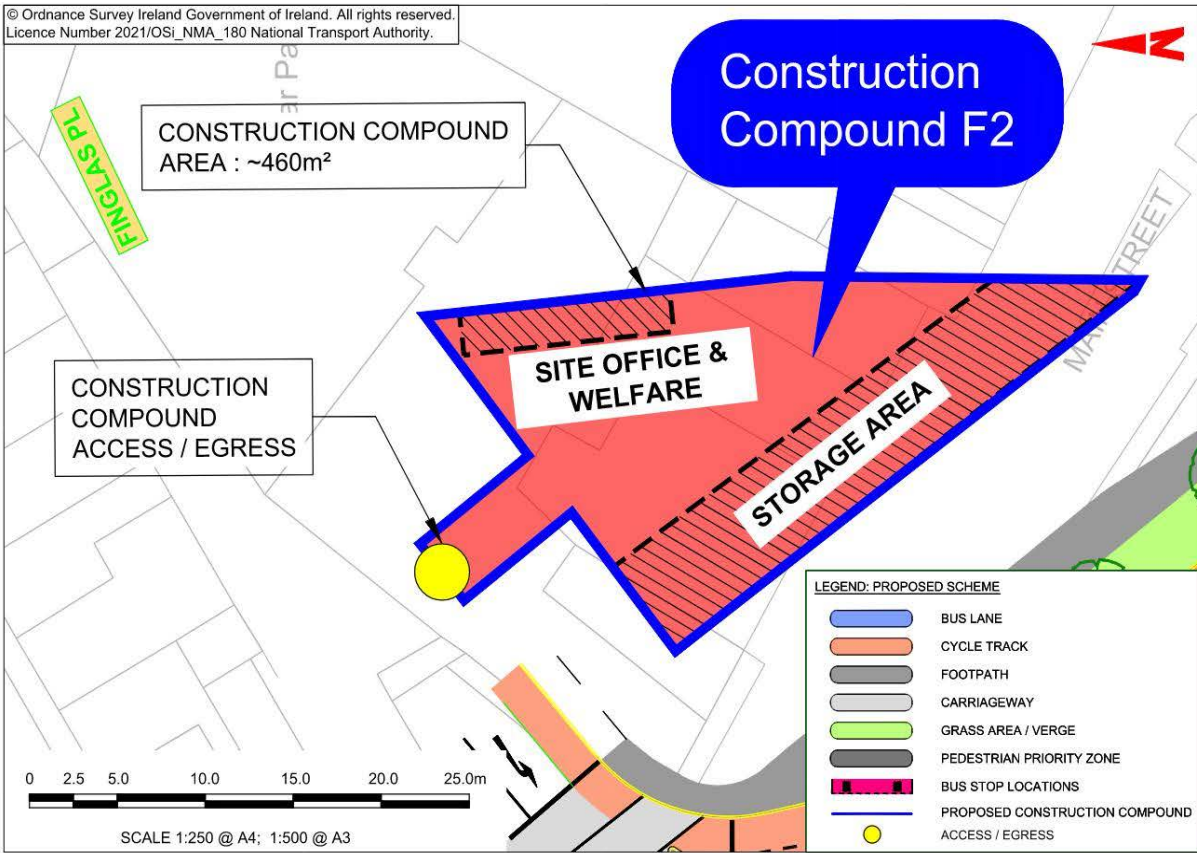
Íomhá 7.2: Suíomh agus Méid an Chomhdhúil Fhoirgníochta B2

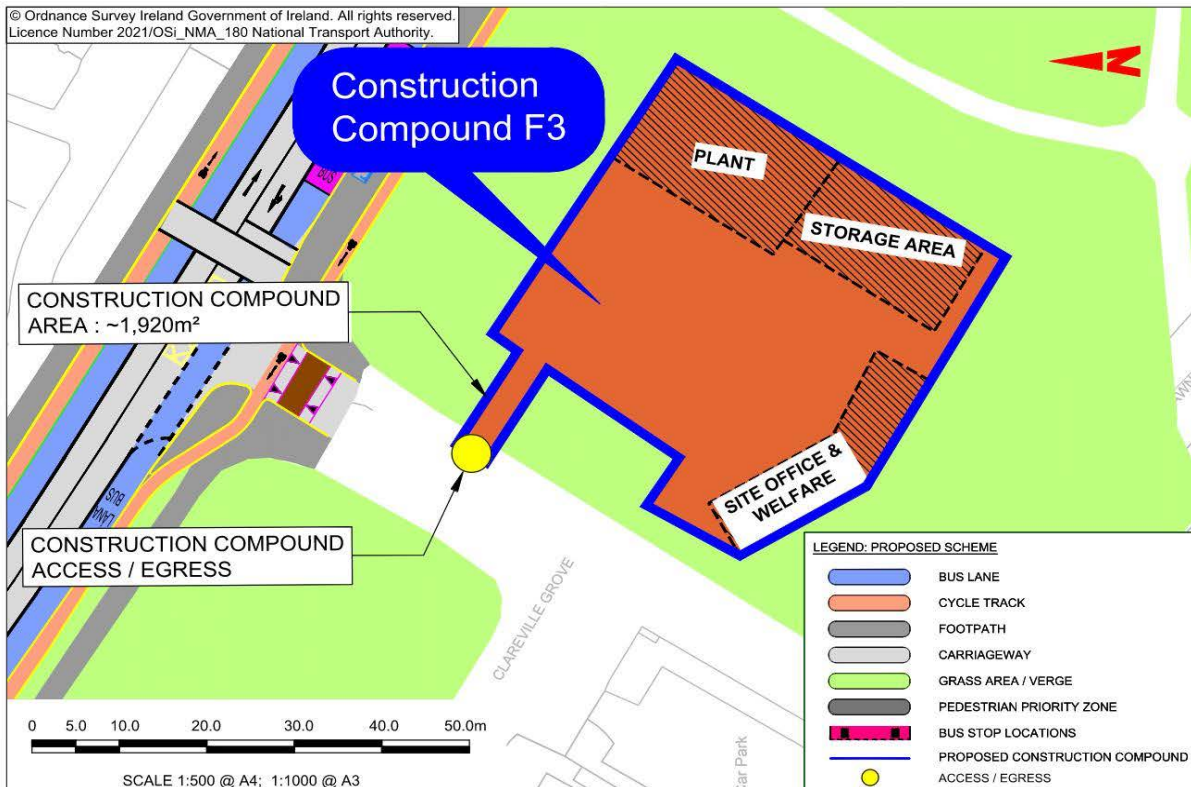
Íomha7.3: Suíomh agus Méid an Chomhdhúil Fhoirgníochta B3

Íomha7.4: Suíomh agus Méid an Chomhdhúil Fhoirgníochta F1

Íomha7.5: Suíomh agus Méid an Chomhdhúil Fhoirgníochta F2

Íomhá 7.6: Suíomh agus Méid Chomhdhúil Tógála F3

7.1 Plean Bainistíochta Comhshaoil Tógála

Ullmhaíodh Plean Bainistíochta Timpeallachta Tógála (PBCT) a chuireann síos ar an straitéis bainistíochta comhshaoil iomlán a chuirfear i bhfeidhm le linn Chéim Tógála den Scéim Bheartaithe. Áiríonn an PBCT na bearta maolaithe a chuirfear i bhfeidhm chun cosaint comhshaoil a sholáthar le linn Chéim Tógála den Scéim Bheartaithe. Tugann an PBCT aghaidh ar bhainistíocht tráchta tógála, ar bhainistiú acmhainní agus dramhaíola, ar bhainistiú speiceas ionrach, ar bhainistiú uisce dromchla agus ar bhearta freagartha ar theagmhais chomhshaoil.

Déanfaidh an UNI an PBCT a nuashonrú roimh dhoiciméid an Chonartha Tógála le haghaidh tairisceana a thabhairt chun críche, chun aon bhearta breise a theastaíonn de bhun na gcoinníollacha a ghabhann le cinneadh an Bhoird Pleanála a chur san áireamh. Beidh sé mar choinníoll de Cheanglais an Fhostóra nach mór don chonraitheoir a cheapfar go rathúil, díreach i ndiaidh an cheapacháin, a shonrú sa PBCT an modh ina bhfuil sé beartaithe na bearta maolaithe go léir is infheidhme a shainaithnítear san TMTT seo a chur i bhfeidhm go héifeachtach agus aon bhearta breise is gá dá bhun coinníollacha arna bhforchur ag an mBord Pleanála maidir le haon cheadú a dheonú.

Tugann an PBCT aird ar an treoir atá i dTreoirlínte Bhoneagar Iompair Éireann chun Plean Oibriúcháin Comhshaoil a Chruthú, a Chur i bhFeidhm agus a Chothabháil, agus an lámhleabhar a d'fhoilsigh Cumann Taighde agus Faisnéise an Tionscail Foirgníochta (CTFTF) sa RA, Treoir Dea-Chleachtais Timpeallachta ar an Láithreán-, 4ú Eagrán.

7.2 Plean Bainistíochta Trácht Tógála

Ullmhaíodh Plean Bainistíochta Trácht Tógála chun a léiriú conas a bheidh an comhéadan idir an pobal agus trácht a bhaineann le tógáil bainistithe agus conas a dhéanfar gluaiseacht feithiclí a rialú.

Fanfaidh na bóithre agus na sráideanna feadh na Scéime Bheartaithe a uasghrádófar oscailte do thrácht, nuair is indéanta, le linn Chéim na Tógála. Chun gluaiseachtaí tráchta a choinneáil, beidh sé riachtanach, i gcásanna teoranta, roinnt atreoruithe tráchta nó srianta ar lánai a dhéanamh go háitiúil chun gnéithe áirithe de na hoibreacha a chríochnú.

Déanfar rochtain ar réadmhain a chothabháil chomh fada agus is indéanta le réasún. Cé go bhféadfadh go mbeadh srianta sealadacha ar rochtain le linn na ngnáthuaireanta oibre, cuirfear iad sin in iúl agus eagrófar iad i gcomhairle leis na húsáideoirí a mbeidh tionchar orthu. Beidh rochtain d'fheithiclí éigeandála coinnigh suas freisin ar feadh an am ar fad.

Nuair is féidir, coinneofar bealaí rothaíochta agus coisithe feadh an bhealaigh chomh maith le linn na n-oibreacha tógála. Más gá, cuirfear bealaí eile ar fáil chun gluaiseachtaí coisithe agus rothar a éascú. Coinneofar seirbhísí bus. Mar sin féin, beidh gá le roinnt láithreacha stadanna bus a athlonnú go sealadach chun freastal ar na hoibreacha.

Críochnófar na hoibreacha ar bhonn cuid amháin ag an am feadh na conaire ionas nach mbeidh tréimhse níos faide de bhriseadh tógála ag aon limistéar thar thréimhse 24 mhí. Éascóidh an ANT cumarsáid réamhghníomhach ag an gconraitheoir ceaptha maidir leis na hoibreacha sceidealta pleanálte lena chinntiú go gcoimeádtar daoine, gnólachtaí agus pobail a mbeidh tionchar orthu ar an eolas faoi aon chur isteach sealadach dóchúil atá le teacht.

8. Tionchair Timpeallachta agus Maolú

Soláthraíonn an próiseas MTT deis luachmhar chun tionchar féideartha comhshaoil a laghdú trí mhionchoigeartú dearaidh, agus tá sé seo mar chuid lárnach den phróiseas dearaidh don Scéim Beartaithe, agus cinntiú cuspóirí na Scéime Beartaithe a bhaint amach ag an am céanna. Ina theannta sin, ionchorpraíodh aiseolas a fuarthas ón gclár cuimsitheach comhairliúcháin a rinneadh le linn roghnú na roghanna agus an fhorbairt dearaidh nuair is cuí.

Forbraíodh dearadh na Scéime Beartaithe go dtí céim inar féidir gach tionchar féideartha comhshaoil a shainaithint, agus is féidir Measúnú tionchair timpeallachta lán-eolasach a dhéanamh.

Leagfaidh an ANT (an Fostóir le haghaidh na n-oibreacha foirgníochta) Ceanglais an Fhostóra amach sa Chonradh Foirgníochta agus déanfar cinnte go mbeidh na bearta maolaithe go léir is infheidhme a shainaithnítear san EIAR, chomh maith le bearta breise is gá i na gcoinníollacha a ghabhann agus go gclaoífead le haon chinneadh An Bord Pleanála formheas a dheonú. Is éard a bheidh i gceist le soláthar an chonraitheora tógála a chinneadh ná go bhfuil an conraitheoir ceaptha inniúil ar na hoibreacha a dhéanamh, lena n-áirítear cur chun feidhme éifeachtach na mbearta maolaithe. Beidh ar an conraitheoir ceaptha oibreacha an Scéim Bheartaithe a phleanáil agus a thógáil de réir Riachtanais an Fhostóra, agus fostóidh an ANT foireann Ionadaí Fostóirí a mbeidh an inniúlacht chuí aige/aici chun an Conradh Tógála a riar agus chun monatóireacht a dhéanamh air chun Ceanglais an Fhostóra a chomhlíonadh, ina gcuimseofar ar a sheal na bearta maolaithe go léir a shonraítear san EAG seo agus na doiciméid ábhartha atá iarcheangailte leis.

Soláthraíonn na hailt seo a leanas achoimre ar na measúnuithe do gach ábhar comhshaoil agus leagann siad amach na tionchair iarmharacha suntasacha dóchúla mar thoradh ar thógáil agus oibriú na Scéime Beartaithe. Déantar cur síos ar na hábhair timpeallachta seo a leanas:

- Trácht agus Iompar;
- Cáilíocht Aeir;
- Aeráid;
- Torann agus Creathadh;
- Daonra;
- Sláinte an Duine;
- Bithéagsúlacht;
- Uisce;
- Talamh, Ithreacha, Geolaíocht agus Hidrigeolaíocht;
- Oidhreach Seandálaíochta agus Chultúrtha;
- Oidhreach Ailtireachta;
- Tírdhreach (Bailidhreach) agus Amharc;
- Dramhaíl agus Acmhainní;
- Sócmhainní Ábhar;
- Riosca Mórtionóiscí agus/nó Tubaistí; agus
- Tionchar Carnach agus Idirghníomhaíochtaí Comhshaoil.

8.1 Trácht & Iompar

Tá dhá chuid ar leith sa mheasúnú tionchair tráchta agus iompair: na hathruithe fisiceacha ar na lionraí iompair; agus samhaltú tráchta.

Tá na tionchair tráchta agus iompar briste síos sna topaicí measúnaithe seo a leanas do na Céimeanna Tógála agus Oibriúcháin araon:

- An measúnú ar athruithe fisiciúla: **Bonneagar Coisithe:** Na hathruithe ar cháilíocht an bhonneagair choisithe mar thoradh ar an Scéim atá Beartaithe;
- **Bonneagar Rothaíochta:** Na hathruithe ar cháilíocht an bhonneagair rothaíochta mar thoradh ar an Scéim atá Beartaithe;
- **Bonneagar Bus:** Na hathruithe ar cháilíocht an bhonneagair bus mar thoradh ar an Scéim atá Beartaithe; agus
- **Páirceáil / Lódáil:** Na hathruithe ar infhaighteacht páirceála agus lódála mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe.

An measúnú bunaithe ar eiseamláiriú:

- - **Gluaiseacht Daoine:** Tá measúnú déanta chun an tionchar féideartha a bheidh ag an Scéim Bheartaithe ar an méid daoine (de réir modha – Siúl, Rothaíocht, Bus agus Trácht Ginearálta) a bheidh ag gluaiseacht feadh na Scéime Beartaithe le linn na Céime Oibriúcháin a chinneadh;
 - **Táscairí Feidhmíochta Bus:** Na hathruithe ar na hamanna turais réamh-mheasta agus iontaofacht do bhusanna mar thoradh ar an Scéim Beartaithe; agus
 - **Trácht Ginearálta:** Na tionchair dhíreacha agus indíreacha ar thrácht ghinearálta a úsáideann an Scéim Beartaithe agus an gréasán bóithre mórthimpeall.

Le haghaidh Chéim na Tógála ullmhófar socrúithe sealadacha bainistíochta tráchta de réir Lámhleabhar Comharthaí Tráchta na Roinne Iompair, Caibidil 8 Bearta Sealadacha Tráchta agus Comharthaí le haghaidh Oibreacha Bóthair. Cuirfear bearta i bhfeidhm chun an tionchar a bhaineann le Céim na Tógála a íoslaghdú. Ullmhóidh an conraitheoir ceaptha Plean Bainistíochta Soghluaisteachta Céim na Tógála, mar a thuairiscítear sa CEMP, chun a phearsanra a spreagadh chun taisteal go dtí an láthair ar mhodhanna inbhuanaithe.

Baineann de thátal as an measúnú go mbeidh an tionchar le linn Chéim na Tógála Diúltach, Beag go Measartha, agus Sealadach ó thaobh nádúr, agus le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe molta, atá leagtha amach thuas, ní bheidh an tionchar suntasach ar thrácht agus ar iompar.

Cinneann na tionchair a measúnaíodh don Chéim Oibriúcháin conas a chomhtháthaíonn an Scéim Bheartaithe laistigh den ghréasán reatha agus athruithe ar shreafaí tráchta sa limistéar staidéir dhíreach agus indíreach. Léiríonn an measúnú na nithe seo a leanas:

- **Bonneagar Coisithe:** Tríd is tríd, feabhsóidh na feabhsuithe ar cháilíocht an bhonneagair choisithe feadh na Scéime Beartaithe feadh gach cuid. Is iad seo a leanas scála na bhfeabhsuithe:
 - Dearfach, Measartha agus Fadhéarmach feadh Ranna 1, 2 agus 4;
 - Dearfach, Suntasach agus Fadhéarmach feadh Ranna 3, 6 agus 7; agus
 - Dearfach, An-Suntasach agus Fadhéarmach feadh Roinn 5.
- **Bonneagar Rothaíochta:** Tríd is tríd, tiocfaidh feabhas ar cháilíocht an bhonneagair rothaíochta feadh na Scéime Beartaithe feadh gach cuid. Is iad seo a leanas scála na bhfeabhsuithe:
 - Dearfach, Beag agus fadhéarmach feadh Roinn 4;
 - Dearfach, Measartha agus Fadhéarmach feadh Roinn 2, 5, 6 agus 7;
 - Dearfach, Suntasach agus Fadhéarmach feadh Roinn 1; agus
 - Dearfach, An-Suntasach agus Fadthéarmach feadh Roinn 3.

- **Bonneagar Bus:** Léiríonn torthaí an mheasúnaithe go n-athróidh na feabhsuithe ar cháilíocht an bhonneagair bus ar fud na Scéime Beartaithe mar seo a leanas:
 - Dearfach, Measartha agus Fadtéarmach feadh Roinn 2;
 - Dearfach, Suntasach agus Fadtéarmach feadh Ranna 1, 4 agus 6; agus
 - Dearfach, An-Suntasach agus Fadtéarmach feadh Ranna 3, 5 agus 7.
- **Páirceáil agus Lódáil:** I bhfianaise nádúr an chaillteanais pháirceála agus infhaighteacht spásanna malartacha, meastar go mbeidh na tionchair seo a leanas ag an tionchar:
 - Diúltach, Measartha agus Fadtéarmach feadh Roinn 3;
 - Diúltach, Beag agus Fadtéarmach feadh Roinn 2;
 - Diomaibhseach feadh Ranna 4, 5, 6 agus 7; agus
 - Dearfach, Beag agus Fadtéarmach feadh Roinn 1.
- **Gluaiseacht Daoine:** Ar an iomlán, meastar go mbeidh tionchar Dearfach, Suntasach agus Fadtéarmach ag na méaduithe ar an líon iomlán daoine a thaistealaíonn feadh an Scéim atá beartaithe.
- **Tascairí Feidhmíocht Líonra Bus:** Ar an iomlán meastar go mbeidh éifeacht Dearfach, Suntasach agus Fadtéarmach ag na feabhsuithe ar tascairí fheidhmíocht an líonra d'úsáideoirí bus feadh na Scéime Beartaithe; agus
- **Tascairí Feidhmíocht Ghinearálta Líonra Trácht:** Tríd is tríd, socraíodh go mbeidh tionchar Dearfach, Measartha agus Fadtéarmach ag an laghdú ar shreafaí ginearálta trácht feadh na Scéime Beartaithe agus beidh tionchar Diúltach, Measartha agus Fadtéarmach ag an trácht ginearálta athdháilte feadh an ghréasáin bóithre mórthimpeall. Mar sin tríd is tríd, ní bheidh aon mheathlú suntasach ar an timpeallacht ghinearálta trácht sa cheantar.

Soláthróidh an Scéim Beartaithe tionchair laidir dhearfacha ar cháilíocht an bhonneagair coisithe, rothaíochta agus bus le linn na Céime Oibriúcháin, ag feabhsú gluaiseacht daoine de réir chuspóirí na scéime. Cabhróidh na feabhsuithe seo le rogha tarraingteach eile a chur ar fáil don charr príobháideach agus cuirfidh siad athruithe chun cinn ó úsáid carranna príobháideacha go siúlóid, rothaíocht agus iompar poiblí, ag ligean do níos mó acmhainne feadh na conaire chun gluaiseacht inbhuanaithe daoine a éascú de réir mar a fhasann an daonra agus leibhéil fostaíochta sa todhchaí. Forbraíodh dearadh na scéime agus aird ar an treoir inrochtaineachta ábhartha agus ar na prionsabail dearaidh uilíoch chun rochtain a sholáthar do gach úsáideoir.

Ós rud é go mbíonn tionchar dearfach ag an Scéim Bheartaithe ar shiúlóid, rothaíocht, bus agus gluaiseacht daoine, níor breithníodh bearta maolaithe agus monatóireachta thar na cinn atá ionchorpraithe cheana féin mar chuid den Scéim Beartaithe. Tá na tionchair ar thrácht ghinearálta agus ar pháirceáil/lódáil, lena n-áirítear bearta maolaithe, ionchorpraithe sa Scéim Bheartaithe agus ní mheastar go bhfuil gá le tuilleadh bearta maolaithe a mheas.

Tá sé léirithe ag anailís bhreise a rinneadh agus úsáid á baint as samhlacha na Scéime Beartaithe go n-éascaíonn an t-infreastruchtúr nua bus leibhéal suntasach athléimneachta do sheirbhísí bus a úsáidfidh an Scéim Bheartaithe, ó chur i bhfeidhm go dtí seo. Soláthróidh an Scéim Bheartaithe leibhéal cosanta níos airde do chomhsheasmhacht agus d'iontaofacht am turais bus agus beifear in ann patrún seirbhíse agus minicíocht seirbhísí bus a mhéadú amach anseo chun freastal ar éileamh breise gan tionchar diúltach suntasach a bheith aige ar iontaofacht amanna turais bus nó oibriú áiseanna rothaíochta agus coisithe.

8.2 Caighdeán Aeir

Bhain an measúnú ar cháilíocht an aeir le hathbhreithniú ar shonraí foilsithe a bhí ar fáil, athbhreithniú ar threoirlínte infheidhme, monatóireacht ar cháilíocht an aeir ag láithreacha íogaire feadh na Scéime Beartaithe agus ríomhanna chun tionchair cháilíocht an aeir atá tuartha chun tarlú mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe a mheas.

Comhlíonann cáilíocht an aeir atá mar chuid den Scéim Bheartaithe caighdeán cháilíochta aeir Náisiúnta agus an Aontais Eorpaigh. Sáraíodh an meánluach teorann bliantúil do dé-ocsaíd nítrigine (NO₂) áfach ag láithreacha monatóireachta ar an R132 Sráid Dorset / R804 Sráid an Rí Thuaidh / R132 Sráid Bolton / Sráid an Teampaill, R108 Bóthar Bhaile Phib / R135 Bóthar Fhionnghlaise / R108 Bóthar Gharraithe na Lus / R108 An tSráid Ard , R148 Cé Árann, R804 Sráid na Banríona agus R805 Sráid an Mhainéir.

I measc na dtionchar a measúnaíodh do Chéim na Tógála tá astuithe deannaigh ó ghníomhaíochtaí cosúil le glanadh agus ullmhú láithreáin, atreoruithe áirgiúlachta, oibreacha tógála bóithre agus acomhail agus tírdhrechtú. Cuirfear bearta maolaithe cuí i bhfeidhm le linn Chéim na Tógála chun a chinntiú go laghdaítear an núis deannaigh tógála.

Rinneadh measúnú freisin ar thionchair cháilíocht an aeir a bhaineann le trácht Céim na Tógála agus athruithe ar shreabhadh tráchta. Baineadh de thátal as an measúnú go mbeidh astuithe tráchta Chéim na Tógála neodrach ar an iomlán sa limistéar staidéir.

Baintear de thátal as an measúnú ar an tionchar féideartha ar cháilíocht an aeir a bhaineann le gníomhaíochtaí Chéim na Tógála gur oibreacha gearrthéarmacha a bheidh i gceist, agus le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe a bheartaítear, nach mbeidh an tionchar suntasach ar cháilíocht an aeir.

Áirítear leis na tionchair a measúnaíodh don Chéim Oibriúcháin na tionchair fhéideartha ar cháilíocht an aeir a bhaineann leis athruithe ar sreafaí tráchta feadh na Scéime Beartaithe agus lánaí tráchta agus sreafaí tráchta athailínithe. Níl aon ghá le bearta maolaithe le linn na Céime Oibriúcháin mar Níl aon bhearta maolaithe ag teastáil le linn na Céime Oibriúcháin mar go bhfuil formhór leibhéal truaileán aeir comhthimpeallach na Scéime tuartha go gcloítear le caighdeán cháilíocht an aeir.

Sainithníodh roinnt tionchair dhiúltacha suntasacha (meartha) ag Acomhal an Chuarbhóthar Thuaidh R101 le R108 Bóthar Bhaile Phib, áit a ndéantar comhchruinnithe bonnlíne agus bonnlíne sa todhchaí a shamhaltú os cionn an teorainnluacha bhliantúil de 40µg/m³ (micreagraim in aghaidh an mhéadair chiúbaithe) do dhé-ocsaíd nítrigine (NO₂). Díorthóidh tionchar na Scéime Beartaithe go príomha ó chomhchruinnithe bonnlíne arda agus méadú ar shreabhadh tráchta ag an láthair seo de bharr na Scéime Beartaithe. Táthar ag tuar, áfach, go laghdóidh na tionchair seo go dtí beag faoi 2043. Baintear de thátal as an measúnú go mbeidh an tionchar iomlán ar cháilíocht an aeir feadh na Scéime Beartaithe neodrach agus fadtéarmach le linn na Céime Oibriúcháin.

8.3 Aeráid

Sainmhínítear aeráid mar an mheánaimsir thar thréimhse ama. Is athrú suntasach é an t-athrú aeráide ar an meánaimsir, agus cé gur feiniméan nádúrtha é an t-athrú aeráide, tá gníomhaíochtaí daonna le blianta beaga anuas ag déanamh tionchar diúltach ar an aeráid, trí gháis cheaptha teasa a scaoileadh.

Is éard a bhí i gceist leis an measúnú aeráide athbhreithniú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, athbhreithniú ar threoirlínte infheidhme agus ríomh réamh-mheastacháin chun tionchair aeráide a mheasúnú. Rinneadh measúnú ar an Scéim Bheartaithe freisin i dtéarmaí a leochaileachta i leith athrú aeráide.

I measc na dtionchar a ndearnadh measúnú orthu le linn Chéim na Tógála bhí astuithe ó ghníomhaíochtaí mar ghlanadh láithreáin, atreoruithe áirgiúlachta, leathnú bóithre agus oibreacha tochailte (nuair ba ghá), oibreacha ag aomhail agus tírdhrechtú. Rinneadh measúnú freisin ar bhealaí tráchta tógála mar chuid den mheasúnú. Beidh trácht tógála agus an carbón corpraithe (sé sin an fuinneamh iomlán a theastaíonn chun aon táirge nó seirbhísí a dhéanamh) d'aon ábhar tógála a bheidh ag teastáil mar phríomhfhoinsí na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa le linn na tógála.

Tá bearta maolaithe ionchorpraithe i ndearadh na tógála agus é mar sprioc acu an carbón corpraithe a bhaineann le Céim na Tógála den Scéim Bheartaithe a laghdú. Áirítear ar na bearta maolaithe seo, nuair is féidir, coinchréit ina bhfuil stroighin Portland a chur in ionad coinchréit ina bhfuil slaig foirnéise soinneáin ghránaithe mheilte.

Meastar go n-eascróidh astuithe gáis cheaptha teasa iomlána Chéim na Tógála de thart ar 9.316kt (cileatonnaí) de CO₂eq corpraithe (coibhéis dé-ocsaíd charbóin) d'ábhair thar an thréimhse tógála 24 mí, arb ionann é agus iomlán bliantúil de 0.008% d'ábhar na hÉireann astaíochtaí náisiúnta in 2019 nó 0.012% de sprioc Scéim Trádála Neamh-Astuithe 2020 na hÉireann.

Tar éis bearta maolaithe a chur i bhfeidhm, táthar ag súil go mbeidh tionchar iarmharach, Diúltach suntasach agus gearrthéarmach ar an aeráid mar thoradh ar Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe.

Táthar ag tuar go nginfidh na hastuithe gáis cheaptha teasa cothabhála a bhaineann le Céim Oibriúcháin na Scéime Beartaithe 0.155kt CO₂eq thar an saolré 60 bliain tuartha. Tar éis maolú a chur i bhfeidhm, meastar go mbeidh an tionchar seo Neodrach agus Buan.

Táthar ag tuar go mbeidh na hastuithe gáis cheaptha teasa ó thrácht oibriúcháin a bhaineann le Céim Oibriúcháin na Scéime Beartaithe neodrach agus buan. Mar sin, beidh an tionchar iarmharach ó thrácht na Céime Oibriúcháin mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe neodrach agus buan. Cumasóidh an Scéim Bheartaithe tuilleadh laghduithe ar an sciar de mhodhanna gluaisteáin agus aistriú comhfhreagrach go modhanna iompair poiblí, siúil agus rothaíochta. Is féidir é seo a bhaint amach trí bharrfheabhsú comharthaí, minicíocht mhéadaithe bus, tuilleadh fáis ar rothaíocht agus bearta bainistíochta éilimh. Mar thoradh ar mhéadú níos mó ar sciar an mhodha inbhuanaithe, déanfar laghduithe breise ar astuithe gáis cheaptha teasa, seachas iad siúd a tuairiscíodh sa mheasúnú thuas. Tá an poitéinseal ag an Scéim atá beartaithe astuithe gáis cheaptha teasa a laghdú atá comhionann le baint de thart ar 14,500 agus 15,200 turas cairr in aghaidh na seachtaine ón ngréasán bóithre in 2028 agus 2043 faoi seach. Cuireann sé seo go mór leis an sprioc náisiúnta de 500,000 turas breise ar shiúl, ar rothaíocht agus ar iompar poiblí in aghaidh an lae faoi 2030 mar atá leagtha amach mar sprioc i bPlean Gníomhaíochta Aeráide an Rialtais 2021.

Tacóidh Oibreacha Bonneagair CBL) freisin le seachadadh straitéisí rialtais atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2021 agus san Acht um Aeráid 2021 trí shoghluaiasteacht inbhuanaithe a chumasú agus trí chóras iompair inbhuanaithe a sheachadadh, ag ailíniú le haidhmeanna chun siúl agus rothaíocht feabhsaithe a sholáthar. agus bonneagar bus ar phríomhchonairí rochtana i Réigiún Bhaile Átha Cliath. Ina dhiaidh sin cumasóidh agus soláthróidh sé seo gluaiseacht iompair inbhuanaithe comhtháite feadh na gconairí seo. Soláthróidh Oibreacha Bonneagair CBL nascacht agus comhtháthú le seirbhísí iompair poiblí eile as a dtiocfaidh níos mó daoine ag baint leasa as iompar poiblí.

Trí ghréasán iompair poiblí athléimneach, inrochtana a chruthú, soláthróidh Oibreacha Bonneagair an CBL rogha eile tarraingteach do thaisteal i gcarranna príobháideacha, ag spreagadh níos mó taistil paisinéirí ar

mhodhanna níos inbhuanaithe. Mar thoradh air sin, beidh sciar níos mó den éileamh trí mhodhanna inbhuanaithe (iompar poiblí, siúl agus rothaíocht).

8.4 Torann & Creathadh

Is éard a bhí i gceist leis an measúnú torainn agus creathadh ná athbhreithniú ar shonraí bunlíne torainn a bhí ar fáil, críochnú monatóireachta bonnlíne torainn agus creathadh chun na leibhéil chúlra reatha a shuíomh, agus measúnú mionsonraithe ar thionchar torainn agus creathadh a bhaineann leis na Céimeanna Tógála agus Oibriúcháin.

Chinn na suirbhéanna bonnlíne gurb é an príomhfhoinsé torainn laistigh den limistéar staidéir faoi láthair ná trácht bóthair le ranníocaíocht bheag ó fhoinsí áitiúla uirbeacha agus cónaithe ar nós gluaiseachtaí coisithe. Níl aon fhoinsí suntasacha creathadh sa timpeallacht máguaird. Cruthaíonn trácht ar bhóithre feadh an ghréasáin bóithre atá ann faoi láthair leibhéal diomaibhseach creathadh nach mbeadh infheicthe ag áititheoirí foirgnimh.

I measc na dtionchar a measúnaíodh do Chéim na Tógála bhí giniúint torainn agus creathadh ó oibreacha ginearálta bóithre lena n-áirítear athchumrú bóithre agus acomhail agus oibreacha athdhromchlaithe, agus nuair ba ghá, oibreacha leathnaithe bóithre, atreoruithe fónais, tógáil Geata Bus, cóireáil ciúin ar shráid, feabhsuithe ar an bhfearann uirbeach lena n-áirítear tírdhreachtú, tógáil balla teorann agus oibreacha coimhdeacha eile. Rinneadh measúnú freisin ar bhealaí tráchta tógála mar chuid den mheasúnú.

Le linn Chéim na Tógála, cuirfear bearta maolaithe cuí i bhfeidhm, lena n-áirítear úsáid chuí a bhaint as imfháluithe fuaimne nó scáileáin ag monatóireacht an chreathadh ag foirgnimh íogaire aitheanta, áit a bhfuil an cumas ag oibreacha beartaithe a bheith ag an teorainn-ghleann nó os a chionn.

Tar éis na bearta maolaithe seo a chur i bhfeidhm, táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar suntasach torainn nó creathadh iarmharach ann, mar thoradh ar Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe.

Baineann na tionchair a ndearnadh measúnú orthu le linn na Céime Oibriúcháin le hathruithe ar leibhéil torainn tráchta feadh na Scéime Beartaithe mar thoradh ar thrasghearrthacha athchumraithe chun lánaí bus nua nó uasghrádaithe a áireamh agus athruithe tuartha ar ghluaiseacht tráchta. Tá an Scéim Bheartaithe ar aon dul le cuspóirí beartais chun nochtadh daonraí do thorann tráchta ar fud na cathrach a laghdú trí iompar poiblí feabhsaithe a ionchorprú, agus turais bus, traenach agus rothar a mhéadú.

Tá sé socraithe ag torthaí an mheasúnaithe torainn do Chéim Oibriúcháin Bhliain Dearaidh (2043) go mbeidh athruithe indíreacha fadtéarmacha ar leibhéil torainn tráchta Diúltach agus Do-airithe go Mion feadh na Scéime Beartaithe. Ar feadh an ghréasáin bóithre mórthimpeall, tarlóidh athruithe beaga ar leibhéil torainn tráchta mar thoradh ar athdháileadh tráchta lasmuigh den Scéim Bheartaithe le linn tréimhsí lae amháin.

8.5 Daonra

Bhreithnigh an measúnú daonra tionchair ar réadmhaoine cónaithe, áiseanna pobail agus gnólachtaí tráchtála laistigh den limistéar staidéir. Chuimsigh an limistéar staidéir daonra 15 limistéar pobail: Chuimsigh an limistéar staidéir daonra 15 limistéar pobail: Fionnghlas, Baile Cora, Baile Munna, Fionnghlas Thiar, Siológ, Baile Gall, Bóthar Bhaile Munna, Cnocán na hAbhann, Droim Conrach, Glas Naíon, Bóthar Iona, Baile Phib, Bóthar Berkeley, Sráid Halston, agus Sráid Doimínic.

Tá dhá chuid ar leith sa Scéim Beartaithe, ceann amháin ag síneadh ó Bhaile Munna go Lár na Cathrach (Rannóg Bhaile Munna) agus an ceann eile ag tosú i bhFionnghlas ag aomhal R135 Bhóthar Fhionnghlaise agus R104 Bhóthar Naomh Maighréad agus ag leanúint ó dheas feadh R135 Bhóthar Fhionnghlaise chomh fada le Coirnéal Uí Airt (Cuid Fhionnghlaise) áit a rachaidh sé isteach i gCuid Bhaile Munna. Cuirfear tús le Cuid Bhaile Munna den Scéim Bheartaithe i gceantair phobail Bhaile Munna agus Baile Cora ag treoshuíomh ó dheas R108 feadh Bhóthar Bhaile Munna trí phobail Sholige, Bhóthar Bhaile Munna, agus Bhaile Uí Ghalla. Ar dtús, rachaidh an chuid seo den Scéim Beartaithe trí cheantar nach bhfuil chomh dlúth sin forbartha agus daonra sula leanfaidh sé ar aghaidh trí cheantair phobail Dhroim Conrach, Ghlas Naíon, Bóthar Iona, Baile Phib, Bóthar Berkeley, Sráid Doimínic agus Sráid Halston go R148 Cé Arainn i nIionad go gCathrach. Cuirfear tús le Cuid Fhionnghlaise den Scéim Beartaithe i gceantar pobail Fhionnghlaise agus rachaidh sé ar aghaidh ó dheas trí cheantair phobail Chnoc na hAbhann, Droim Conrach agus Bóthar Iona go Coirnéal Uí Airt.

Áirítear ar na tionchair ar an daonra a ndearnadh measúnú orthu le haghaidh na Céime Tógála agus Oibriúcháin:

- Tionchar indíreach taitneamhachta ar áiseanna pobail agus gnólachtaí tráchtála ó mheascán d'aer iarmharach, torann, trácht agus tionchair amhairc. Tionchar díreach taitneamhachta ar ghnóthaí tráchtála a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar inmharthanacht gnó;
- Talamh a fháil go sealadach agus go buan ó réadmhaoine cónaithe, saoráidí pobail agus gnólachtaí tráchtála lena n-áirítear laghdú ar limistéir gairdíní tosaigh, cabhsáin, tuirlingtí príobháideacha, agus spásanna páirceála príobháideacha; agus
- Athruithe ar inrochtaineacht do shiúlóirí, rothaithe, úsáideoirí bus agus feithiclí príobháideacha feadh na Scéime Beartaithe agus sa ghréasán bóithre máguaird mar thoradh ar thrácht tógála, atreoruithe agus bearta bainistíochta tráchta le linn Chéim na Tógála agus trácht ginearálta athdháilte le linn na Céime Oibriúcháin.

Baineadh de thátal as an measúnú nach mbeidh aon tionchar diúltach, suntasach ar aon cheantar pobail ó thaobh taitneamhachta, fáil talún nó inrochtaineachta le linn Chéim na Tógála den Scéim Beartaithe. Mar sin féin, táthar ag súil leis na tionchair dhiúltacha áitiúla seo a leanas le linn na tógála:

- Tionchar Diúltach, Measartha/Suntasach agus Sealadach ar thaitneamhacht ag Ionad Cathartha Bhaile Munna (agus gabhdóirí tráchtála tadhlacha);
- Tionchar Diúltach, Measartha agus Sealadach ar thaitneamhacht ag gach gabhdóir pobail agus tráchtála atá suite díreach feadh na Scéime Beartaithe;
- Tionchar Diúltach, Suntasach agus Sealadach ar an limistéar spáis oscailte poiblí taobh amuigh de Leabharlann Bhaile Phib (Phibsborough) mar thoradh ar thógáil sealadach talún a theastaíonn le linn Chéim na Tógála;
- Tionchar Diúltach, Measartha agus Sealadach ar Chlub Peile Feirme Baile (Bóthar Naomh Mobhi) mar thoradh ar thógáil sealadach talún ó limistéar na páirce atá ag teastáil chun gníomhaíochtaí tógála a éascú; agus
- Tionchar Diúltach, Measartha agus Sealadach ar inrochtaineacht rothaithe, úsáideoirí bus agus feithiclí príobháideacha feadh na Scéime Beartaithe (agus ar an ngréasán bóithre mórthimpeall maidir le feithiclí príobháideacha).

Cosúil le Céim na Tógála, tháinig an measúnú ar an tátal nach mbeidh aon tionchar diúltach, suntasach ar aon limistéir phobail ó thaobh taitneamhachta agus fáil talún de le linn na Céime Oibriúcháin. Táthar ag súil le tionchair dhiúltacha logánta i dtéarmaí talamh a fháil buan, áfach, go háirithe ag Meánscoil Naomh Uinseann agus Ionad Siopadóireachta Bhaile Phib, áit a mheastar tionchar Diúltach, Meánach agus Fadtéarmach mar gheall ar laghdú ar pháirceáil atá ar fáil, agus ag (teach tábhairne) An Bernard Shaw sa chás gur tháinig an measúnú ar an tátal go bhfuiltear ag súil le tionchar Diúltach, Suntasach agus Fadtéarmach mar gheall ar chailliúint an tuirlingthe phríobháideach a úsáidtear faoi láthair le haghaidh béile faoin aer.

Soláthróidh an Scéim Beartaithe tionchair dhearfacha maidir le hinrochtaineacht ar áiseanna pobail agus gnólachtaí tráchtála do choisithe, rothaithe agus úsáideoirí bus le linn na Céime Oibriúcháin. Táthar ag súil freisin go rachaidh an Scéim atá beartaithe chun tairbhe do dhaoine aonair agus do ghnólachtaí a bhfuil a n-oibríthe ina gcónaí feadh na conaire. Léirítear é seo leis na tionchair dhearfacha a tuairiscíodh laistigh de na ceantair phobail atá suite go díreach feadh na Scéime Beartaithe:

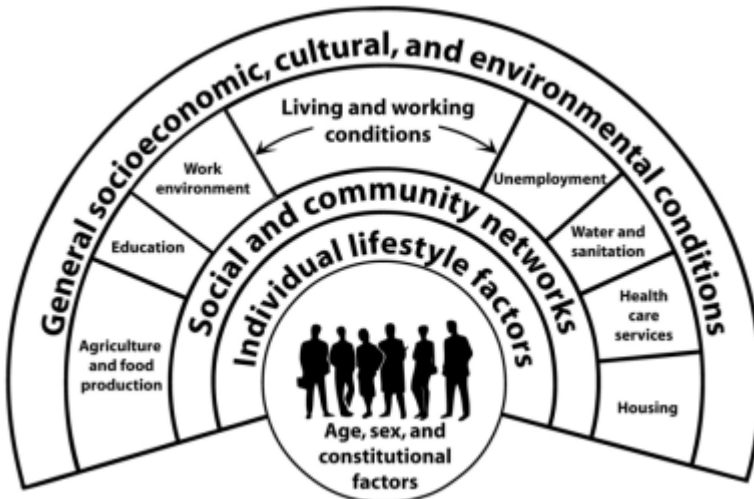
- Inrochtaineacht do choisithe: Tionchar Dearfach, Measartha go An-Suntasach agus Fadtéarmach;
- Inrochtaineacht rothaithe: Dearfach, Neamhshuntasach go Tionchar An-Suntasach agus Fadtéarmach;
- Inrochtaineacht úsáideora bus: Dearfach, Meánach go An-Suntasach agus Fadtéarmach; agus
- Inrochtaineacht feithiclí príobháideacha: Dearfach, Measartha agus Fadtéarmach.

Táthar ag súil le tionchar Diúltach, Meánach agus Fadtéarmach ar inrochtaineacht feithiclí príobháideacha ar ghnóthaí tráchtála ar an ngréasán bóithre mórthimpeall le linn na Céime Oibriúcháin, go príomha i gceantar pobail Fhionnghlaise Thiar.

Cabhróidh na feabhsuithe seo le haidhmeanna agus cuspóirí na Scéime Beartaithe a bhaint amach trí rogha tarraingteach eile a sholáthar d'úsáid feithiclí príobháideacha agus trí aistriú modha chuig siúl, rothaíocht agus iompar poiblí a chur chun cinn, ag ligean do chumas níos mó feadh na conaire rochtain chónaithe a fháil. , gabhdóirí pobail agus tráchtála.

8.6 Sláinte an Duine

Bíonn tionchar tábhachtach ag idirghníomhú fachtóirí ar nós tréithe aonair, stíl mhaireachtála agus 'deitéarmanaint sláinte níos leithne' (an timpeallacht fhisiciúil, shóisialta agus eacnamaíoch) ar shláinte an daonra. Léirítear iad seo i lómhá 8.1.

Íomhá 8.1: Cinntithigh Níos Leithne Sláinte

Saincheist ghaolmhar is ea éagothroime sóisialta sláinte, arb iad na difríochtaí éagóracha agus is féidir a sheachaint i stádas sláinte thar ghrúpaí sa tsochaí. Ba é aidhm an mheasúnaithe seo na cinntithigh sláinte níos leithne a aithint a mbeadh tionchar ag an Scéim Bheartaithe orthu agus conas a bhaineann na tionchair sin le torthaí sláinte. Faoi láthair, tá stádas sláinte iomlán níos fearr ag daonra Bhaile Átha Cliath ná an meán in Éirinn le rátaí báis níos ísle.

Faoi láthair, tá stádas sláinte iomlán níos fearr ag daonra Bhaile Átha Cliath ná an meán in Éirinn le rátaí báis níos ísle.

Tá leibhéal an truailithe aeir i mBaile Átha Cliath beagnach go hiomlán taobh istigh de luachanna teorantacha an Aontas Eorpach maidir le dé-ocsaíd nítrigine agus ábhar cáithnínach.

Cruthaíonn nochtadh do thorann tráchta crá agus, i leibhéal an-ard nochta, tá sé nasctha le go leor torthaí díobhálacha sláinte eile. Tá nochtadh forleathan sa limistéar staidéir do leibhéal torainn a sháraíonn na leibhéal atá leagtha síos ag an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte chun torthaí díobhálacha sláinte a chosc. Mar sin féin, is gnách na leibhéal torainn a fhaightear i dtimpeallacht uirbeach.

Is dócha go gcruthóidh brú tráchta méadaithe go sealadach mar gheall ar bhearta bainistíochta tráchta agus atreoruithe le linn na tógála frustrachas agus cuirfidh sé as go háirithe do chomaitéirí agus do dhaoine a thaistealaíonn chuig coinní. D'fhéadfadh torann agus creathadh tógála, chomh maith le deannach a bheith ina chúis le crá do roinnt cónaitheoirí agus oibrithe in aice láimhe. Ciallaíonn nádúr sealadach go gearrthéarmach na dtionchar seo nach dócha go mbeidh tionchar marthanach ar bith ar an tsláinte.

D'fhéadfadh go mbeadh gá le roinnt oibreacha a dhéanamh san oíche. Méadóidh sé seo go sealadach an dóchúlacht go mbeidh suaitheadh codlata sa daonra cónaithe in aice láimhe mar thoradh ar thorann a bhaineann leis na hoibreacha tógála. I rith an lae tá baol suaitheadh codlata ann d'oibrithe sealadaí mar gheall ar thorann tógála. Tá bearta maolaithe chun torann a bhaineann leis na hoibreacha tógála a rialú agus a theorannú san áireamh san TMTT..

D'fhéadfadh go n-ardódh an gá atá le hatreorú coisithe agus rothar thart ar limistéir oibreacha tógála an baol imbhualtí, mura ndéantar iad a dhearadh agus a bhainistiú go cuí. Bíonn rothaithe agus coisithe níos leochaillí i leith gortú agus báis i gcás imbhualtí agus mar sin tá gá le cosaint níos fearr. Breathnaíodh ar bhainistíocht tráchta tógála chun breac-chuntas a thabhairt ar bhearta a mheastar a bheith riachtanach chun coisithe agus

rothaithe a chosaint i ngach láthair den Scéim Bheartaithe. Agus na bearta seo i bhfeidhm déanfar na rioscaí a mhaolú. Ós rud é go mbeidh na hoibreacha tógála gearrthéarmacha agus sealadacha ar an iomlán, ní dócha go mbeidh mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe aon nochtadh méadaithe do riosca do choisithe agus rothaithe de bhreis ar na treochoí sa timpeallacht sráide reatha i mBaile Átha Cliath. Ina theannta sin, coimeádfar rochtain ar Ospidéal Mater Misericordiae.

Ní mheastar go mbeidh aon tionchar sláinte eile dóchúil ó Chéim Tógála na Scéime Beartaithe.

Cruthóidh an Scéim Bheartaithe deiseanna chun gníomhaíocht fhisiciúil rialta a chur isteach sa saol laethúil trí na háiseanna feabhsaithe do choisithe agus rothaithe, chomh maith le siúl chuig stadanna bus agus uaidh. Táthar ag tuar go mbeidh torthaí dearfacha sláinte mar thoradh air seo mar go n-athróidh roinnt daoine a n-iompraíochtaí taistil agus go mbainfidh siad leas as gníomhaíocht fhisiceach rialta mhéadaithe dá bharr.

Agus maolaithe i bhfeidhm, d'fhéadfadh foinse nua torainn a bheith ag daoine atá ina gcónaí in aice le cuid de na stadanna bus nua atá beartaithe. D'fhéadfadh méadú ar thorann tráchtá ó thrácht atreoraithe feadh roinnt taobhshráideanna do líon beag cónaitheoirí. I gcás fhormhór na ndaoine, áfach, ní bheidh aon athrú inbhraite ar thorann comhshaoil ón Scéim atá beartaithe.

Is dócha go spreagfaidh laghduithe ar thréthrácht ghinearálta, infreastruchtúr feabhsaithe do choisithe agus feabhsuithe ar an sráid-dreach níos mó idirghníomhaíochta sóisialta feadh na Scéime Beartaithe, rud a mbeidh torthaí dearfacha sláinte mar fholláine mheabhrach mar thoradh air. Táthar ag súil go dtabharfaidh an bonneagar iompair phoiblí nua amanna turais feabhsaithe agus iontaofacht feabhsaithe do thurais iompair phoiblí, as a dtiocfaidh torthaí meabhairsláinte feabhsaithe mar strus laghdaithe, chomh maith le rochtain níos fearr ar sheirbhísí sláinte, fostaíochta, oideachais agus fóillíochta.

Tacóidh cuimsiú bearta tosaíochta bus agus feabhsuithe ar bhonneagar coisithe agus rothaithe le rochtain níos sábháilte agus níos cothroime dóibh siúd nach n-úsáideann nó nach féidir leo carr a úsáid. Táthar ag súil go mbeidh tionchar dearfach aige seo ar an tsláinte, trí aghaidh a thabhairt ar na cinnitigh níos leithne agus ar na héagothromaíochtaí sláinte sin. Ina theannta sin bheadh an timpeallacht uirbeach feabhsaithe agus níos éasca le húsáid do raon níos leithne de choisithe, lena n-áirítear daoine lagamhairc, úsáideoirí cathaoireacha rothaí agus daoine le lagú gluaiseachta.

Níor sainithníodh aon ghuaiseacha sláinte ná torthaí dóchúla sláinte a bhaineann le Céim Oibriúcháin na Scéime Beartaithe.

8.7 Bithéagsúlacht

Áiríodh leis an measúnú bithéagsúlachta (éiceolaíocht) athbhreithniú ar shonraí foilsithe a bhí ar fáil chun aon ghnéithe de luach éiceolaíoch a shainathint agus suirbhéanna allamuigh ar ghnáthóga, ialtóga, mamaigh talún, éin, amfaibiaigh (frogaí agus níúit coitianta) agus reiptílí.

Ní fhorluíonn an Scéim Bheartaithe le haon láithreán caomhantais dúlra a bhfuil tábhacht Eorpach leo (láithreán Eorpach). Is iad na suíomhanna Eorpacha is gaire le nasc hidreolaíoch (nasc le huisce) leis an Scéim Bheartaithe ná Limistéar Chosaint Speisialta (LCS) Chuan Bhaile Átha Cliath Theas agus Inbhear na Tulchann, agus Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta (SAC) Chuan Bhaile Átha Cliath Theas ina dhiaidh sin, atá suite timpeall 2.7km agus 4km ón Scéim Beartaithe, faoi seach.

Áirítear ar na príomhghnáthóga taobh istigh den Scéim Bheartaithe coillearnach leathanduilleach mheasctha, fála sceach, crannteorainneacha, scrobarnach, leapacha bláthanna agus teorainneacha, féarach, agus foirgnimh agus dromchlaí saorga. D'aithin an staidéar:

- Gan aon speiceas plandaí cosanta feadh na Scéime Beartaithe;
- Ceithre speiceas ionracha neamhdhúchasacha (Ollfheabhránr, Balsam Himiléach, Glúineach Bhiorach agus Tím Uisce Chaol);
- Sé speiceas ialtóg (Leisler, ialtóg fheascrach, ialtóg Natúisias, ialtóg shopránach, speiceis ialtóg agus Myotis);
- Gnéithe féideartha fara (suíomhanna a mbíonn ialtóga ina bhfostú) i 16 láthair;
- Gan fhianaise ar bhroic;
- Gan fhianaise ar dobharchúnna;
- Gan fhianaise ar amfaibiaigh nó reiptílí; agus
- Iomlán de 75 speiceas éan goir agus 16 speiceas éan geimhrithe.

D'fhéadfadh tionchair fhéideartha ar bhithéagsúlacht do Chéim na Tógála eascairt as:

- Suíomh a ullmhú agus a imréiteach;
- Deireadh a chur le teorainneacha, cosáin, colúin soilsithe, stadanna bus agus comharthaíocht;
- Cosaint agus/nó atreorú seirbhísí faoi thalamh;
- Crainn agus fásra a bhaint;
- Athnasc an bhonneagair draenála reatha agus nua leis an mbonneagar draenála uisce dromchla atá ann faoi láthair;
- Leathnú bóithre, atógáil pábhála, agus feabhsúcháin colbhaí;
- Tógáil talún sealadach agus buan i roinnt príomhréimsí lena n-áirítear:
 - Limistéar Oidhreacht Nádúrtha molta na Canálach Ríoga (pNHA) ag Droichead Chrois Gunnaí; agus
 - Club Peile Feirm Bhaile ar Bhóthar Naomh Mobhi - Éadanas an bhóthair.
- Suiteáil stadanna bus nua agus mionathrú acomhail / timpealláin;
- Teorainn maoine a athchur, comharthaí nua a athsholáthar; suiteáil colúin soilsithe; agus
- Tírdhreachú agus plandú crann, agus éadálacha sealadacha talún a athbhunú.

Cuirfear raon beart maolaithe i bhfeidhm chun tionchair dhiúltacha ar an mbithéagsúlacht a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála, lena n-áirítear crainn a shainathnítear mar ghnéithe fara féideartha d'ialtóga a choinneáil (sa méid agus is féidir), agus crainn sráide, fála sceach agus saibhreas speiceas nua a chur i dtailte féaraigh. Cuirfear bainistíocht speiceas ionrach i bhfeidhm chun aon bhaol a bhaineann leis an Scéim Bheartaithe a chuireann le leathadh speiceas ionrach le linn Chéim na Tógála a mhaolú.

Baineadh de thátal as an measúnú, le cur i bhfeidhm na mbeart maolaithe molta, nach mbeidh an tionchar ar bhithéagsúlacht le linn Chéim na Tógála suntasach thar an leibhéal áitiúil.

D'fhéadfadh tionchar féideartha ar bhithéagsúlacht don Chéim Oibriúcháin a bheith bainteach le cailteanas gnáthóige, díghrádú gnáthóg mar thoradh ar athruithe ar cháilíocht an uisce ó thruailliú nó doirteadh de thaisme agus speicis phlandaí ionracha neamhdhúchasacha.

Áireofar ar na bearta atá beartaithe chun tionchair dhiúltacha ar bhithéagsúlacht a sheachaint nó a laghdú le linn na Céime Oibriúcháin:

- Soláthróidh plandáil crannteorainn, fála sceach agus gnáthóga féaraigh laistigh den Scéim Bheartaithe, mar a leagtar amach sa dearadh, gnáthóga oiriúnacha d'éin ghoir agus gnáthóg sealgaireachta/comaitéireachta d'ialtóga;
- Suiteálfar boscaí ialtóg áit ar bith ina gcaillfear gné fara fhéideartha d'ialtóga; agus
- Cuirfidh cur i bhfeidhm bearta draenála inbhuanaithe cosc ar dhíghrádú gnáthóg.

Baineadh de thátal as an measúnú nach mbeidh aon tionchar suntasach ar ghnáthóga, ar speicis phlandaí neamhchoitianta agus faoi chosaint, ar mhamaigh, ar amfaibiaigh, ar reptílí agus ar iasc le linn na Céime Oibriúcháin.

Ina theannta sin, déantar measúnú sonrath ar an tionchar féideartha ar láithreáin Eorpacha ainmnithe sa Ráiteas Tionchair Natura (RTN), atá mar chuid den iarratas seo freisin. Is é tátal an RTN ná nach mbeidh aon drochthionchar ag an Scéim atá beartaithe ar shláine aon láithreáin Eorpaigh.

8.8 Uisce

Bhain an measúnú uisce le staidéar deasc-bhunaithe agus críochnaíodh suirbhéanna taobh amuigh chun na coinníollacha uisce dromchla reatha a fháil amach chun tionchair dhóchúlá na Scéime Beartaithe a shainaithint.

Beidh an Scéim Bheartaithe suite taobh istigh de dhobharcheantar na Life atá uirbeach agus tionsclaíoch den chuid is mó. Is iad na dogharlaigh a bhaineann leis an Scéim Bheartaithe:

- Santry_010, a shreabhann díreach ó dheas d'imeall thiar Aerfort Bhaile Átha Cliath soir faoi Mhótarbhealach an M50 ag Baile Munna agus trí Dhiméin Sheantraibh Téann sé ansin faoin Mótarbhealach M1/M50 ag Seantrabh, tríd an gCill Mhór, Éadan Mór, Ráth Eanaigh agus faoi líne iarnróid Bhaile Átha Cliath/Béal Feirste sula scaoiltear chuig Cuan Bhaile Átha Cliath ag SPÁ Oileán an Bhulla. Tá fad iomlán de thart ar 6km aige;
- Tá An Tulcha_050 thart ar 9km agus tá sé comhdhéanta den príomhchainéal ó Bhaile Bhlainséir go Glas Naíon, chomh maith le trí mhion-abhainn gan ainm i bhFionnghlas;
- An Tulcha_060, 3km agus sníonn sé ó Ghlas Naíon go Droim Conrach, áit a ndéantar an dogharlach idirthréimhseach, Inbhear na Tulcha;
- Príomhlíne na Canálach Ríoga (An Life agus Cuan Bhaile Átha Cliath) ar dogharlach saorga é (DS), a úsáidtear go príomha le haghaidh caitheamh aimsire agus a tógadh san 18ú haois, go gairid i ndiaidh An Chanáil Mhór. Tá an Chanáil Ríoga 146km ar fad agus ritheann sí ó Abhainn na Life i mBaile Átha Cliath go Cluain Dá Ráth ar an tSionainn, le craobhlíne 8km isteach i mbaile Longfoirt; agus
- Inbhear na Life Uachtarach, atá ina dogharlach idirthréimhseach agus atá taobh istigh de Limistéar Íogair Cothaitheach na Life. Sníonn sé isteach in Inbhear na Life Íochtarach sula sroicheann sé Cuan Bhaile Átha Cliath. Clúdaíonn an dogharlach achar 0.2km² (ciliméadar cearnach) ón nGairdín Cuimhneacháin Cogaidh Náisiúnta go timpeall 40m in aghaidh an tsrutha ó Droichead Cuimhneacháin an Talbóidigh, a mharcálann teorainn in aghaidh an tsrutha d'Inbhear na Life Íochtarach.

Is iad seo a leanas stádas Creat-Treoir Uisce an Aontais Eorpaigh (CTU) reatha na ndogharlach, agus a stádais i mBaol (mura mbaintear amach a chuspóirí CTU):

- Seantrabh_010: Stádas lag, i mBaol Gan Stádas Dea-Eiceolaíochta a bhaint amach (SDE);
- Tolka_050: Stádas bocht, I mBaol Gan SDE a bhaint amach;
- Tolka_060: Stádas measartha; I mbaol gan SDE a bhaint amach;
- Príomhlíne na Canálach Ríoga (An Life agus Cuan Bhaile Átha Cliath): Acmhainneacht mhaith Éiceolaíoch (Tá stádas i mBaol á athbhreithniú); agus
- Inbhear na Life Uachtarach: Dea-Stádas, I mBaol gan an SDE a chothabháil.

Draenálann an t-uisce dromchla feadh chonair na Scéime Beartaithe isteach i gcóras uisce dromchla faoi láthair a scaoileann isteach sa Tolka_050 agus Tolka_060 agus chuig comhcheangailte shéarach agus ar aghaidh go dtí ionad cóireála fuíolluisce na Rinne. Baineann an príomhbhrú reatha ar cháilíocht uisce le rith chun srutha uirbeach agus ró-shreabhadh ón ngréasán bréan agus séarachais comhcheangailte.

Tá Measúnú Riosca Tuile tugtha chun críche don Scéim Bheartaithe a chinn gur ó mheascán d'uisce dromchla agus foinsí báistí (báistí) na príomhfhoinsí riosca don Scéim Bheartaithe.

Áiríodh leis na tionchair a measadh le linn Chéim na Tógála tionchair ó rith chun srutha na tógála agus suaitheadh sruthchúrsa mar gheall ar atreoruithe áirgiúlachta, athdhromchlú agus athailíniú bóithre.

Le linn an Chéim Tógála, d'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag rith chun srutha uisce dromchla ina bhfuil dríodar mín, doirteadh de thaisme agus sceitheadh trí thimpiste ábhar tógála trí naisc chórais uisce dromchla, ar cháilíocht an uisce sna cúig dogharlach go léir. Tá an poitéinseal ann freisin cur isteach ar líonraí draenála áitiúla má tá gá leo a chur ar atreo chun lígean d'oibreacha tógála a dhéanamh.

Tugtar aghaidh ar bhainistíocht uisce dromchla sa CEMP, a shonraíonn bearta rialaithe agus maolaithe chun aon drochthionchar suntasach ar an gcomhshaol uisce dromchla a sheachaint, a chosc nó a laghdú le linn an Chéim

Tógála den Scéim Bheartaithe. Ina measc seo tá ceanglas maidir le plean freagartha teagmhais comhshaoil; rialú ar rith chun srutha dríodar mín; stóráil ábhar / breoslaí a bhainistiú; bainistiú baisceáil agus úsáid coincreít; agus bainistiú feithiclí agus gléasra. Ina theannta sin, tá bearta sainsuíomh molta chun tionchair dhiúltacha a bhaineann le Comhdhúil Tógála B2 ag Céide Naomh Mobhi agus an droichead nua rothaithe / coisithe ag an gCanáil Ríoga a sheachaint nó a laghdú.

Tar éis na bearta maolaithe a chur i bhfeidhm, ní mheastar go mbeidh aon tionchar suntasach fágtha ar dhobharlach ar bith mar thoradh ar Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe.

Áirítear leis na tionchair a ndearnadh measúnú orthu le linn na Céime Oibriúcháin na tionchair uisce dromchla féideartha a bhaineann le limistéir neamh-thréscaoilteachta agus díláithriú tráchtta. Le linn na Céime Oibriúcháin, cinnteoidh dearadh na Scéime Bheartaithe nach mbeidh aon ardú glan ar rátaí rith chun srutha uisce dromchla chuig aon cheann de na dobharlaigh nasctha, ag baint úsáide as meascán de chórais draenála inbhuanaithe i bhfoirm scagdhraenacha agus córais bhithchoinneála, a laghdaíonn freisin na rioscaí féideartha do cháilíocht an uisce ó ghnáth éillithe bóithre.

Sa Chéim Oibriúcháin, déanfaidh na húdaráis áitiúla an bonneagar (lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe) a chothabháil agus beidh sé faoi réir a nósanna imeachta bainistíochta. Níl aon mhaolú breise ag teastáil, agus ní mheastar go mbeidh aon tionchar ar dhobharlach ar bith mar thoradh ar Chéim Oibriúcháin na Scéime Beartaithe.

8.9 Talamh, Ithreacha, Geolaíocht & Hidrigeolaíocht

Áiríodh leis an measúnú ar thalamh, ar ithreacha, ar gheolaíocht agus ar hidrigeolaíocht staidéar deasc-bhunaithe ar fhaisnéis a bhí ar fáil go poiblí, imscrúduithe stairiúla talún agus scéim réamhshuibh.

Is éard atá sa gheolaíocht (ithreacha agus carraigeacha) faoi limistéar staidéir na Scéime Beartaithe go príomha ná talamh déanta, glár agus till oighreach a dhíorthaítear ó aolchloch a bhfuil carraig aolchloiche mar bhonn leo. Úsáidtear an talamhtaobh istigh den limistéar staidéir go príomha le haghaidh forbairtí uirbeacha, lena n-áirítear ach gan a bheith teoranta do; tionscail, tráchtála, cónaithe agus áineasa.

Aicmítear uiscígh (a stóráilann / a tháirgeann screamhuisce) taobh istigh de limistéar staidéir na Scéime Beartaithe mar 'Tábhachtach go hÁitiúil' (táirgiúil go measartha i gcriosanna áitiúla) nó 'Go dona' (neamhtháirgiúil go ginearálta ach amháin i gcriosanna áitiúla), i dtéarmaí a gcumas táirgthe uisce.

Toisc go bhfuil an Scéim atá beartaithe i dtimpeallacht uirbeach, d'fhéadfadh go mbeadh talamh éillithe sa limistéar staidéir. Dhírigh an measúnú ar thalamh éillithe ar an lorg agus go díreach ar gach taobh den Scéim Bheartaithe ach amháin má tá cosán dóchúil a cheanglaíonn foinse féideartha an éillithe le lorg na Scéime Beartaithe. Déantar cur síos agus measúnú ar na foinsí féideartha seo.

Áirítear ar na tionchair a ndearnadh measúnú orthu le linn Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe:

- Cailteanas nó damáiste barrithir;
- Tochailt ar talamh a d'fhéadfadh a bheith éillithe;
- Cailliúint cúltaisí cairéil nó poll sa todhcháí;
- Cuid de Limistéar Oidhreacht Geolaíochta a chailleadh nó a damáiste;
- Cailliúint nó damáiste do phairteanna d'uiscíoch; agus
- Athrú ar an [sruthanna](#) screamhuisce.

Cuirfear bearta maolaithe cuí i bhfeidhm chun tionchair dhiúltacha ar thalamh, ithreacha, geolaíocht agus hidrigeolaíocht a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála. Táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar iarmharach tógála ar thalamh, ar ithreacha, ar gheolaíocht agus ar hidrigeolaíocht.

Áirítear leis na tionchair a ndearnadh measúnú orthu le linn na Céime Oibriúcháin na tionchair fhéideartha talún, ithreacha, gheolaíochta agus hidrigeolaíochta a bhaineann le hathruithe ar an soláthar uisce agus truailliú screamhuisce agus sruthchúrsaí.

Sa Chéim Oibriúcháin, déanfaidh na húdaráis áitiúla an bonneagar a chothabháil, agus beidh sé faoi réir a nósanna imeachta bainistíochta lena chinntiú go nglacfar na bearta cearta i gcás aon doirteadh de thaisme agus laghdóidh sé seo an poitéinseal d'aon tionchar.

Tá sé tuartha nach mbeidh aon tionchar oibriúcháin iarmharach ar thalamh, ar ithreacha, ar gheolaíocht agus ar hidrigeolaíocht.

8.10 Oidhreacht Seandálaíochta & Chultúrtha

Is éard a bhí i gceist leis an measúnú oidhreachta seandálaíochta agus cultúrtha ná athbhreithniú deascbhunaithe ar dhoiciméid foilsithe agus neamhfhoilsithe, ar léarscáiliú stairiúil agus suirbhé allamuigh agus rinneadh é de réir dea-chleachtais agus treoirínte maidir le hoidhreacht seandálaíochta agus cultúrtha.

Cuirfear tús le Rannóg Bhaile Munna den Scéim Bheartaithe i mBaile Munna agus leanfaidh sí ar aghaidh go Glas Naíon áit a mbuailfidh sí le Stráice de Fhionnghlaise ag Coirnéal Uí Airt. Rachaidh Cuid Fhionnghlaise den Scéim Beartaithe siar ó Ghlas Naíon, feadh imlíne Reilig Ghlas Naíon, agus rachaidh Cuid Bhaile Munna thar láthair na mainistreach luath-mheánaoiseach agus feadh an taobh thoir de Garraithe na Lus. Tháinig athrú suntasach ar thailte Ghlas Naíon agus Fhionnghlaise le blianta beaga anuas ach is bunaíochtaí eaglasta luath-mheánaoiseacha iad. Rachaidh an Scéim Beartaithe isteach go Lár na Cathrach trí Bhaile Phib agus Cnoc an Bhunreachta sula gcuirfear deireadh léi ag Cé Árann. Trasnóidh sé An Chanáil Ríoga ag Droichead Chrois Gunnaí agus leanfaidh sé ó dheas faoi Bhóthar Bhaile Phib sula rachaidh sé isteach i Saincheantar Acmhainne Seandálaíochta (SAS) Chathair Stairiúil Bhaile Átha Cliath ag Cnoc an Bhunreachta in aice leis An Chloch Leathan, an iar cheannfort iarnróid. Sular forbraíodh An Chanáil Ríoga, bheadh an limistéar draenáilte ag An Tulcha agus ag an mBrádóg, atá ainmnithe i ndiaidh Glas mo Canoc, nó Sruth Canoc. Laistigh den SAS do Chathair Stairiúil Bhaile Átha Cliath (RMP DU018-020), is féidir áitiú an duine a rianú siar go dtí an tréimhse réamhstairiúil, le lonnaíocht Lochlannach sa tréimhse luath-mheánaoiseach, agus áitiú leanúnach ar feadh na meánaoise agus na hiarmheánaoise. Ar cheann de na céimeanna is suntasaí tá an fhorbairt 'uirbeach' is luaithe sa cheantar nuair a rinneadh bruachbhaile tábhachtach Lochlannach ar an taobh thuaidh d'Abhainn na Life. Taispeántar Sráid na hEaglaise ar na léarscáileanna is luaithe de Bhaile Átha Cliath agus tugadh 'An tSráid Mhór', 'An tSráid Ard', 'Slí an Rí', 'Sráid Mhór Bhaile na Lochlannach' agus 'Sráid Bhaile na Lochlannach' uirthi.

Níl an poitéinseal tionchar a bheith ag aon Séadchomharthaí Náisiúnta nó láithreáin faoi ordú caomhnaithe taobh istigh den Scéim Beartaithe.

Tá 32 ghné oidhreachta seandálaíochta ar Thaifid na Séadchomharthaí agus Áiteanna/Láithreáin agus Séadchomharthaí, aon cheann déag ar Thaifead Oidhreacht Thionsclaíoch Chathair Bhaile Átha Cliath, agus dhá cheann déag de shócmhainní oidhreachta cultúrtha chomh maith le 11 limistéar de shócmhainní féideartha seandálaíochta a bhféadfadh tionchar a bheith acu orthu taobh istigh den Scéim Beartaithe.

D'fhéadfadh na príomhthionchair fhéideartha ar sheandálaíocht agus oidhreacht chultúrtha mar thoradh ar oibreacha tógála eascairt as:

- Oibreacha tógála, deisiúcháin agus atógála cosán;
- Oibreacha athdhromchlaithe bóithre;
- Píleáil;
- Aon tochairtí ithreach, lena n-áirítear oibreacha tírdhrechtaithe; agus suaitheadh talún le haghaidh oibreacha áirgiúlachta.

D'fhéadfaí gnéithe, ábhair agus sil-leaganacha seandálaíochta faoin talamh nach raibh aithne orthu roimhe seo a aimsiú feadh na Scéime Beartaithe.

Áirítear ar na bearta maolaithe atá beartaithe chun tionchair dhiúltacha ar oidhreacht seandálaíochta agus chultúrtha a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála soláthar agus maoiniú d'oibreacha riachtanacha monatóireachta, iniúchta agus tochairtí seandálaíochta a bheidh ag teastáil roimhe agus le linn an tógáil.

I bhfianaise thorthaí suirbhé geofisiceach agus tástála seandálaíochta a rinneadh roimhe seo ag an láthair imfhálaithe nua-aimsithe (suite ag Feirme Baile Páirc Pheile na gClub), beidh gá le himscrúdú seandálaíochta i gcomhairle leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta ag teastáil taobh istigh den tógáil talún don bhalla coinneála ar Bhóthar Naomh Mobhi, roimh oibreacha.

Ní bheidh aon tionchar ar an gCéim Oibriúcháin mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe agus ní gá aon mhaolú.

Le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe atá beartaithe, táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar iarmharach ar an oidhreacht seandálaíochta agus cultúrtha.

8.11 Oidhreacht Ailtireachta

Áiríodh sa mheasúnú oidhreachta ailtireachta staidéar deisce lena n-áirítear athbhreithniú ar gach doiciméid ábhartha agus foilsithe agus neamhfhoilsithe a bhí ar fáil, agus suirbhéanna taobh amuigh, a rinneadh chun suíomhanna aitheanta oidhreachta ailtireachta agus chun aon ghnéithe nár taifeadadh roimhe seo a aithint.

Ba luathlonnaíochtaí suntasacha iad Fionnghlas agus Glas Naíon a d'fhorbair ar shuíomh na mbunsraitheanna mainistreach. Is fianaise de seo iad na sráideanna cuartha agus an topagrafaíocht ghéar sa phatrún sráide nua-aimseartha agus leanann sé go gcoimeádann na sráidbhailte foirgnimh agus gnéithe de stíleanna éagsúla ó na clóis eaglaise meánaoiseach go dtí na tithe móra, idirghabháil Sheoirseacha, Victoiriacha agus Éadbhardacha, agus roinnt idirghabhálacha nua-aimseartha ar scála móra agus beaga. Mar an gcéanna, is féidir bunús Shráid na hEaglaise a rianú siar go dtí an tréimhse réamhstairiúil, díreach tríd an tréimhse Lochlannach / Angla-Normannach go dtí na tréimhsí meánaoiseacha agus iar-mheánaoise níos déanaí agus is comhshuíomh de charachtair ailtireachta í an tsráid seo freisin. Tá an tAthair Maitiú Ó Broinín ar shuíomh an droichid is luaithe thar Abhainn na Life c.1000 AD. Tógadh séipéal paróiste Eaglais na hÉireann Paróiste Michin (RMP DU018-020084), ar an taobh thiar de Shráid na hEaglaise, i 1685 go 1686 ar shuíomh níos luaithe ar a raibh dáta bunáite c. 1096. Is é an séipéal paróiste is sine ar an taobh thuaidh den Life.

In ainneoin lonnaíochtaí an-luath a bheith i bhFionnghlas agus Glas Naíon, tá carachtar nua-aimseartha ag formhór an limistéir staidéir agus is sainairíonna anois é mórbhealaigh trí nó ceithre lán agus débhealach le meánmheánach ar chodanna de Bhóthar Bhaile Munna seachtrach an R108 agus an R135 Bóthar Fhionnghlaise. Ar feadh an R108 ar Bhóthar Bhaile Munna, ar Bhóthar Naomh Mobhi agus ar Bóthar Gharraithe na Lus, athraíonn an carachtar go dtí níos mó fo-uirbeach agus cónaithe, le codanna beaga de chomharsanacht agus áiseanna ilchineálacha. D'fhorbair na comharsanachtaí seo idir na sráidbhailte luatha, le hardáin tithe tógtha, ag síneadh amach ó chroílár an tsráidbhaile. Is féidir fairsingiú na cathrach agus na sráidbhailte amuigh tríd an 19ú agus an 20ú haois a léamh, i stíleanna ailtireachta athraitheacha na tithíochta sraithe ar an líneáil R108 ar Bhóthar Bhaile Phib, Bóthar Gharraithe na Lus agus Bóthar Bhaile Munna, agus R135 Bóthar Fhionnghlaise. Cálíocht ailtireachta go leor de na ceantair seo aitheanta trína n-ainmniú mar Limistéir Chaomhantais (ar feadh codanna de Bhóthar Naomh Mobhi, Bóthar Gharraithe na Lus, Bóthar Fhionnghlaise ag Radharc, ó dheas den Chanáil Ríoga, Bóthar Bhaile Phib taobh amuigh de Chnoc an Bhunreachta agus thart ar Shéipéal an Athar Maitiú amach. Sráid na hEaglaise) agus Limistéir Caomhantais Ailtireachta (LCA) (LCA Cearnóg na Radharc / Cearnóg an Chúrsaigh a Phurláin agus LCA Lárionad Bhaile Phib).

Laistigh den Chanáil Ríoga tá Sráidbhaile Phibsborough, ina bhfuil foirgnimh brící dearga ón 19ú agus ó thús an 20ú haois, dírithe ar roinnt tithe tábhairne ón 19ú haois ag Coirnéal Uí Dhúill (DCC RPS 6734 – 6736). I measc na bhFoirgneamh Poiblí is suntasaí tá Leabharlann Carnegie i Baile Phib (DCC RPS 8884). Ar an taobh theas de Bhóthar Bhaile Phib, tá tithe sraithe ón 18ú agus 19ú haois, ar an gCuarbhóthar Thuaidh, ar an mBruach Canálach Ríoga, ar Shráid Mhic Gearailt, Sráid Doimínic Uachtarach, ar Chnoc an Bhunreachta agus ar Shráid an Teampaill Uachtarach. Áirítear le foirgnimh thábhachtacha Óstaí an Rí agus Clárlann na nGníomhas ar Cnoc an Bhunreachta a dhear Séamas Gandon in 1801 (DCC RPS 3658), agus na Ceithre Cúirteanna, a dhear Gandon freisin (DCC RPS 3999).

I gcodarsnacht le Fionnghlas, is bruachbhaile nua-aimseartha seachtrach é Baile Munna. Áirítear ar na gnéithe tosaigh suíomh Theach Baile an Aird an 17ú haois (RMP DU014-067001), cé nach bhfuil aon iarsmaí den struchtúr seo os cionn na talún fós. Cuireadh tús le tógáil Bhaile Munna sna 1960idí le hathfhorbairt shuntasach sna 1990idí.

Ós rud é gur mórbhealach stairiúil a bhí i Sráid an Teampaill, is cuí go bhfuil forbairtí nua-aimseartha agus stairiúla sa limistéar staidéir tar éis cloí le riachtanais bhonneagair. Ar Bhóthar na Radharc, trasnaíodh an Scéim Bheartaithe Tollán Iarnróid na gCrois-ghunnaí ó lár an 19ú haois (NIAH 50060112) agus Na Crosghunnaí nó Droichead Clais an Rí thar an gCanáil Ríoga (DCC RPS 8807). Bhí ról suntasach ag an mbonneagar canála agus iarnróid i bhforbairt na cathrach agus a bruachbhailte ón 18ú haois. Sa bhliain 1876 tógadh tramlíne ó Ghlas Naíon feadh chonair an Scéime Beartaithe agus rinne sé seirbhísiú ar dhaonra na mbruachbhailte nua go dtí 1939.

Tá spásanna oscailte suntasacha ann le plandáil crann aibí, iad ar fad de thionscnamh tírdhreacha stairiúla, mar na tailte institiúideacha ag Óstaí an Rí (NIAH 2359), Clochar an Chreidimh Naofa (NIAH 5415), an Bon Secours

(NIAH 2365), An Baile Nua Coláiste (DCC RPS 7746) agus Choláiste Ailbhe (DCC RPS 479). Tá tírdhreacha suntasacha feadh Ghleann na Tulchann ag Garraithe na Lus (NIAH 2360) agus i Reilig Ghlas Naíon (NIAH 2356).

Mar atá an tAthar Maitiú Ó Broinín ar shuíomh mórbhealaigh stairiúil agus pointe trasnaithe luath An Life (DU018-020042), is cuí go bhfuil forbairtí nua-aimseartha agus stairiúla sa limistéar staidéir tar éis cloí le riachtanais bhonneagair. Bhí tionchar mór ag forbairt na ngréasán canálacha agus iarnróid i lár an 19ú haois, agus ag leathnú agus ag athailíniú bóithre níos déanaí, ar an gcarachtar ailtireachta le himeacht ama. Braitear é seo go géar, feadh Bhóthar Bhaile Munnataobh amuigh, Bóthar Fhionnghlaise, Crois Gunnaí, Slí an Iarthair agus Cnoc an Bhunreachta.

I measc na ngnéithe oidhreachta tionsclaíochta a aithníodh tá suíomh ceataí ag 5 Bóthar Fhionnghlaise (DCIHR 18_03_044) go Foirgneamh Hendron nua-aimseartha ar Shráid Dhoiminic Uachtarach (DCC RPS 8783). Bhain an chuid is mó de na gnéithe oidhreachta tionsclaíochta a aithníodh leis an gCanáil Ríoga, ar cuireadh tús lena tógáil i 1790 nó le larnród an Iarthair Láir a tógadh i lár an 19ú haois. Tá an Chanáil Ríoga ainmnithe mar Cheantar Caomhnaithe agus áirítear léi an 5ú loc (NIAH 50060184) agus an Teach Loic gaolmhar. Tá iar-spor canála, cosán tarraingthe, agus duga tirim suite freisin ar Bhruach na Canálach Ríoga a líontar ó shin agus atá anois ina pháirc phoiblí, mar atá iar-Abhantrach na Canálach ar Shráid Bhaile Coimín (DCC RPS 803).

I measc na ngnéithe oidhreachta tionsclaíochta a bhaineann leis an iarnród tá Stáisiún na Cloiche Leithne (DCC RPS 2029), Tollán Gunnaí Chrosaire Stáisiún Ghlas Naíon ar Bhóthar Whitworth (NIAH 50060112), agus Monarcha Cóiste Iarnróid ag 21 Bóthar Bhaile Phib (DCC RPS 6724). Áirítear ar na droichid suíomh Dhroichead Abhainn An Bhad, atá suite ag Bunscoil Mhuire na mBuanna ar Bhóthar Bhaile Munna, droichead iarnróid ar Bhóthar na Radharc i nGlas Naíon, Droichead Clais an Rí / (Chrois Gunnaí) (DCC RPS 8807) agus iar Dhroichead Blaquiére ar an taobh ó An Cuarbhóthar Thuaidh ag Páirc An Chloch Leathan (DCC RPS 8483). Sainithníodh seanbhealaí tram ar Bóthar Gharraithe na Lus agus ar Bhóthar Bhaile Phib, cé nach bhfuil aon rian díobh seo fós sa sráid-dreach nua-aimseartha

I measc na bpríomhthionchar féideartha ar an oidhrecht ailtireachta le linn na Chéim Tógála beidh:

- Tionchair dhíreacha ar theorainneacha (ballaí, ráillí srl.) agus geataí isteach struchtúir chosanta agus gnéithe eile oidhreachta ailtireachta nuair a bhíonn gá le leathnú bóithre;
- Tionchar díreach ar thoscán sráide (sé sin cuailí lampa, boscaí poist srl.) mar gheall ar cheannach talún, oibreacha tógála ar chosáin, athruithe ar leagan amach na gcosán agus oibreacha tírdhreachaithe;
- Tionchair indíreacha mar thoradh ar an bhféidearthacht go ndéanfaí damáiste do struchtúir íogaire i gceantair ina mbíonn dlúth-theagmháil ag oibreacha tógála na Scéime Beartaithe leis na struchtúir seo;
- Tionchair indíreacha mar thoradh ar an bhféidearthacht go ndéanfaí damáiste do struchtúir chosanta mar gheall ar chreathadh méadaithe ó fheithiclí tógála; agus
- Tionchair amhairc ar thimpeallacht déanmhais chosanta nó foirgneamh nó déanmhais inspéise ó thaobh oidhreachta ailtireachta, sráid-dreacha stairiúla agus radhairc a mbeidh tionchar sealadach acu ar a dtimpeallacht le linn Chéim na Tógála.

Áireofar ar na bearta atá beartaithe chun tionchair diúltach ar an oidhrecht ailtireachta a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála:

- Taifeadh, cosaint, baint, stóráil agus athchóiriú cuí teorainneacha agus troscán sráide; agus
- Coinneáil nó athchur crann feadh na Scéime Beartaithe.

Le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe molta, táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar iarmharach suntasach ar an acmhainn oidhreachta ailtireachta, mar thoradh ar Chéim na Tógála den Scéim Beartaithe. Táthar ag súil le tionchar iarmharach Diúltach, Meánach agus Buan amháin do struchtúir chosanta Monarcha an Iar-Imreora (DCC RPS 855) ar Bhóthar Gharraithe na Lus mar gheall ar an tógáil talún atá beartaithe ag an láthair seo.

I measc na bpríomhthionchar féideartha ar oidhrecht ailtireachta le linn na Céime Oibriúcháin beidh:

- Tionchair a bhaineann le hathruithe amhairc ar acmhainní oidhreachta ailtireachta (lena n-áirítear ó láithreacha molta scáthlár bus a breithníodh go cúramach), chomh maith le tionchair ar thimpeallacht na n-acmhainní seo de bharr athruithe tráchta. Go ginearálta beidh tionchar dearfach

ag pábháil nua, plandú crann nua agus tírdhrechtú ar an timpeallacht stairiúil agus ar shaintréithe na sráideanna feadh na Scéime Beartaithe; agus

- Tionchair nuair a éilíonn an Scéim Bheartaithe athruithe fisiceacha ar ghnéithe oidhreachta nó athshuíomh a dhéanamh ar ghnéithe oidhreachta.

Le cur i bhfeidhm na mbeart maolaithe molta, táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar iarmharach suntasach ar an acmhainn oidhreachta ailtireachta, mar thoradh ar Chéim Oibriúcháin na Scéime Beartaithe.

8.12 Tírdhreach (Bailedhreach) & Amharc

Áiríodh sa mheasúnú tírdhreacha (bailedhreach) agus sa mheasúnú amhairc athbhreithniú deasc-bhunaithe ar an eolas a bhí ar fáil lena n-áirítear aerghrianghrafadóireacht agus léarscáiliú na Scéime Beartaithe. Rinneadh siúlóidí bealaigh chun torthaí deasc-bhunaithe a fhíorú agus chuimsigh sé seo suirbhéanna taobh amuigh agus ullmhú na bhfótamontáisí.

Rithfidh an Scéim Mholta ó na bruachbhailte amuigh timpeall ar Bhaile Munna agus Fionnghlas, trí bhruachbhaile seanbhunaithe taobh amuigh de Ghlas Naíon agus trí bhruachbhailte lár na cathrach, Baile Phib, An Chloch Leathan, Gráinseach Ghormáí agus Coill Chnoc an Ghabha. Cuirfear tús leis an dá chuid (Rannóg Bhaile Munna agus Cuid Fhionnghlaise) den Scéim Bheartaithe i mbruachbhailte seachtracha cónaithe agus ilúsáide cathrach agus leanfaidh siad mórchonairí bóthair débhealaigh (sé sin Bóthar Bhaile Munna R018 agus Bóthar Fhionnghlaise R135), trí áit chónaithe sheachtrach agus inmheánach níos seanbhunaithe. bruachbhailte (m.sh. Glas Naíon, Baile Phib, An Chloch Leathan) le sráid-dreach uirbeach ilchineálach Chnoc an Bhunreachta / Margadh na Feirme / na Ceithre Cúirteannaceantar Bhaile Átha Cliath 7, atá suite siar ó Lár na Cathrach.

Rachaidh Rannóg Bhaile Munna den Scéim Beartaithe siar ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (OCB) / Páirc Choláiste Albert (Páirc Doire Liath) agus tailte CLG Na Fianna, Club Peile Home Farm agus Coláiste Breisoideachais An Baile Nua. Trasnóidh Rannóg Bhaile Munna an ascaill crann-líneáilte ar R102 Ascaill Uí Ghríofa agus conair tírdhreacha na Tulcha i nGlas Naíon, agus an Chanáil Ríoga agus an chonair iarnróid tadhlaigh, ó thuaidh de Bhaile Phib. Beidh oibreacha i gceist freisin le Cuid Bhaile Munna den Scéim Bheartaithe ar feadh Bóthar Bhaile Munna Íoctarach a théann go Cnoc Ghlas Naíon agus Bóthar Gharraithe na Lus, a ghlacfaidh an bealach thar Garraithe na Lus, trí Shráidbhaile Ghlas Naíon agus thar Met Éireann. Rachaidh Rannóg Bhaile Munna thar Ionad Miondíola Cheantar Phibsborough freisin, trasnaeoidh sí an Cuarbhóthar Thuaidh R101, soir ó Stáisiún Iarnróid na Cloiche Leithne agus Campas Cathrach Ollscoil Theicneolaíochta Bhaile Átha Cliath (OTB) ag Gráinseach Ghormáin agus soir ó Pháirc Óstaí an Rí (Leabharlann an Dí) roimhe sin. Leanfaidh an R132 Sráid na hEaglaise ó dheas go dtí an R148 Cé Árann ag an Life.

Cuirfear tús le Cuid Fhionnghlaise den Scéim Bheartaithe ar Bhóthar Fhionnghlaise R135 ag an acomhal leis an R104 Bóthar Naomh Maighréad agus cuirfear ar aghaidh feadh Bhóthar Fhionnghlaise an R135 chomh fada le Coirnéal Uí Airt i mBaile Phib áit a rachaidh sé isteach le Cuid Bhaile Munna den Scéim Beartaithe. ó Coirnéal Uí Airt go R148 Cé Árann. Tabharfar tús áite do bhusanna feadh cuid Fhionnghlaise iomlán, ina mbeidh lánáí tiomnaithe bus sa dá threo. Soláthrófar rianta rothar leithscartha leanúnacha ó Acomhal Sráid an Teampaill i bhFionnghlas go Coirnéal Uí Airt. Trasnóidh Cuid Fhionnghlaise den Scéim Bheartaithe An Tulcha siar ó Reilig Ghlas Naíon (Radharc) agus leanfaidh sí Bóthar Fhionnghlaise an R135 feadh bhalla teorann theas na Reilige.

Beidh oibreacha ar feadh Bhruach na Canálach Ríoga, timpeall ar Leabharlann Bhaile Phib (Baile Phib) agus thar Imchuach Baile Coimín go Cnoc an Bhunreachta i gceist leis an Scéim atá beartaithe chomh maith, chomh maith le mionoibreacha feadh píosa gairid den R804 Sráid an Rí Thuaidh. Tá Cóireáil Sráide Ciúin molta do Shráid Chúil Raithin, Sráid Halla an Lín, Sráid an Rí Thuaidh, Sráid Anna Thuaidh, Cnoc Sheirse, Sráid Mhichin, Cearnóg Urmhumhan agus Sráid Shéarlais le hathruithe an-bheag ar chomharthaíocht, ar chomharthaíocht agus ar mharcanna bóthair.

Bhí breithniú ar an tionchar féideartha tírdhreacha (bailedhreach) agus tionchar amhairc tábhachtach maidir le dearadh na Scéime Beartaithe a shainiú. Rinneadh forbairt dearaidh atriallach ar an Scéim Bheartaithe agus é mar aidhm aici tionchair dhiúltacha fhéideartha a íoslaghdú chomh fada agus is féidir agus chuidigh sé seo freisin le feabhsuithe oiriúnacha a shainiú don réimse uirbeach.

I measc na samplaí d'athruithe dearaidh a ionchorpraíodh i ndearadh na Scéime Beartaithe, agus a d'fhág laghdú ar an tionchar tírdhreacha agus amhairc tuartha tá:

- Na lánáí tráchta ar Phríomhshráid Bhaile Munna a laghdú ó dhá láná tráchta ginearálta agus láná bus go láná tráchta ginearálta amháin agus láná bus chun páirceáil ar an tsráid a éascú agus crainn sráide nua a chur leis chun taitneamhachtaí lár an bhaile a fheabhsú agus timpeallacht amhairc; agus
- Chun soláthar ceantar leathnaithe fearainn uirbeach ar fáil ag ceann theas Coirnéal Uí Airt os comhair siopaí agus gnólachtaí áitiúla i lárcheantar an oileáin.

Áireofar ar na príomhthionchar tírdhreacha (bailidhreach) agus amhairc le linn Chéim na Tógála:

- Slógadh láithreáin agus bunú, fálú agus clárlach Comhdhúile Tógála agus limistéir oibreacha, lena n-áirítear taobh istigh de limistéir / gairdíní príobháideacha;
- Scartáil láithreáin, lena n-áirítear fáil réidh le teorainneacha, colbhaí, ciumhaiseanna, dromchlaí, limistéir tírdhreacha, crainn agus plandú, lena n-áirítear sconsaí teorann, ballaí agus plandálacha taobh istigh de limistéir phríobháideacha/gairdíní;
- Gníomhaíocht láithreáin agus suaithheadh amhairc ó oibreacha tógála ginearálta agus oibriú innealra tógála taobh istigh den láithreán agus ag na Comhdhúile Tógála;
- Oibreacha tógála lena mbaineann atreorú na seirbhísí agus na n-áiseanna reatha faoi thalamh / os cionn talún, soláthar seirbhísí agus fónais nua, gnéithe agus naisc draenála, srl.;
- Gníomhaíocht láithreáin agus oibreacha tógála a bhaineann le tógáil carrbhealaí nua, colbhaí, cosáin agus rianta rothar, stadanna bus agus comharthaíocht, athchóiriú teorainneacha / soláthar teorainneacha nua agus oibreacha athchóirithe tírdhreacha / soláthar tírdhreacha nua, srl.; agus
- Limistéir oibreacha agus na Comhdhúile Tógála a dhíchoimisiúnú.

Chun an Scéim Bheartaithe a thógáil, beidh gá le talamh a fháil (sealadach agus/nó buan) ó thrí réadmhaoin chónaithe ag Ardán Bengal (Uimh. 34, 36 agus 38) ar Chuid Fhionnghlaise agus ó chuid den láithreán cónaithe atá á thógáil faoi láthair ag Plás Tobar na Lochlannach, Bóthar Gharraithe na Lus ar an Chuid i Bhaile Munna.

Cuirfear bearta cuí i bhfeidhm chun tionchair dhiúltacha tírdhreacha (bailidhreacha) agus amhairc a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála, lena n-áirítear a chinntiú go gcosnófar crainn agus fásra atá le coinneáil laistigh den limistéir oibreacha agus in aice leis. Leanfaidh oibreacha a theastaíonn laistigh de limistéir cosanta fréamhacha (LCF) na gcrann atá le coinneáil modheolaíocht crannadóireachta a bheidh sainiúil don tionscadal le haghaidh oibreacha dá leithéid.

Cé go bhfuil an maolú le haghaidh Chéim na Tógála dírithe ar aon ghnéithe tírdhreacha atá le coinneáil a chosaint agus an oiread scáthaithe amhairc agus is féidir a sholáthar ó oibreacha tógála, ní bheidh sé indéanta ná praiticiúil maolú a dhéanamh ar thionchair ar an tírdhreach (bailidhreach) agus ar na saintréithe amhairc dá bharr ó bhaint crann aibí chun tógáil a éascú.

Le cur i bhfeidhm na mbeart maolaithe molta, táthar ag súil go bhfanfaidh tionchair iarmharacha Diúltach, Measartha, Suntasacha agus An-Suntasach agus Sealadacha / Gearrthéarmacha ar charachtar an bhailidhreacha agus na sráid-dreacha le linn tógála na Scéime Bheartaithe, mar a leanas:

- Táthar ag súil le tionchair iarmharacha diúltacha, measartha agus sealadacha / gearrthéarmacha ar Bhóthar Bhaile Munna ó Dheisceart Lárionad Dúiche Bhaile Munna (Ascaill an Gheata) Theas go dtí an chuid Ascaill Uí Ghríofa;
- Táthar ag súil le tionchair iarmharacha diúltacha, An-Suntasacha agus Sealadacha/Gearrthéarmacha ar Bhóthar Naomh Mobhi agus ar Bóthar Gharraithe na Lus ó Ascaill Uí Ghríofa go Coirnéal Uí Airt agus Bóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib ó Choirnéal Uí Airt go dtí an chuid Bealach an Iarthair; agus
- Táthar ag súil le tionchair iarmharacha diúltacha, suntasacha agus sealadacha / gearrthéarmacha ar an gcuid ó Chnoc an Bhunreachta agus ó Sráid an Teampaill go Cé Árann.

Chomh maith leis na tionchair seo, raon tionchar iarmharach Neodrach go Diúltach, Measartha go Suntasach go An-Suntasach agus Sealadach / Gearrthéarmach ar shaintréithe sráid-dreach LCA, Limistéir Chaomhantais Chónaithe, struchtúir chosanta, sonrúcháin taitneamhachta, maoiné cónaithe agus neamhchónaithe, agus crainn agus fásra.

Áireofar ar na príomhthionchar tírdhreacha (bailidhreach) agus amhairc le linn na Céime Oibriúcháin:

- Athruithe ar chonair an bhóthair / na sráide atá ann cheana;
- Athruithe ar ghluaiseacht tráchta, coisithe agus rothar;
- Modhnú ar limistéir de mhaoín phríobháideach / gairdíní / teorainneacha; agus
- Coigeartuithe ar limistéir / teorainneacha eile.

Tá athruithe ar chonair an bhóthair agus athruithe ar ghluaiseacht tráchta, coisithe agus rothar mar ghnéithe den Scéim Bheartaithe. Is gné choitianta agus rialta de bhainistiú gníomhach bóithre agus tráchta do bhóithre agus do shráideanna uirbeacha iad athruithe ar chonairí bóithre, lena n-áirítear comharthaíocht tráchta, comharthaíocht, agus leithdháileadh carrbhealaigh / páirceála agus gluaiseachtaí tráchta. Mar sin, féadfar gnéithe den sórt sin a mheas mar chuid dhinimiciúil den timpeallacht sráid-dreach glactha.

Táthar ag súil go mbeidh tionchar iarmharach Neodrach, Diúltach agus Dearfach, Measartha go Suntasach agus Fadtéarmach ar charachtar an bhailidhreacha agus na sráid-dreacha, mar a leanas:

- Táthar ag súil le tionchar iarmharach dearfach, measartha agus fadtéarmach ar Bhóthar Bhaile Munna ó Dheisceart lár an cheantair Bhaile Munna (Ascaill an Gheata) Theas go dtí an chuid Ascaill Uí Ghríofa;
- Táthar ag súil le tionchair iarmharacha Diúltacha, Measartha agus Fadtéarmacha ar Bhóthar Naomh Mobhi agus ar Bóthar Gharraithe na Lus ó Ascaill Uí Ghríofa go dtí an chuid de chuid Coirnéal Uí Airt;
- Táthar ag súil le tionchar iarmharach dearfach, measartha go suntasach agus go fadtéarmach ar Bhóthar na Radharc, Bóthar Bhaile Phib ó Coirnéal Uí Airt go dtí an chuid de Shlí an Iarthair;
- Táthar ag súil le tionchair iarmharacha dearfacha, measartha agus fadtéarmacha ar an gcuid de Chnoc an Bhunreachta agus ó Sráid an Teampaill go Cé Áran; agus
- Táthar ag súil le tionchar iarmharach Neodrach, Measartha agus Fadtéarmach ar Bhóthar Fhionnghlaise ó Bóthar Ghleann na Tulchann go dtí Coirnéal Uí Airt (ceangail le Cuid Bhaile Munna).

Ina theannta sin, tá tionchar iarmharach Dearfach, Suntasach agus Fadtéarmach tuartha do LCA Bhaile Phib, agus tá tionchar iarmharach Neodrach, Beag go Measartha go Suntasach agus Fadtéarmach ar Limistéir Chaomhantais éagsúla, ar struchtúir chosanta agus ar ainmiú taitneamhachta. Tá tionchar iarmharach Diúltach, Measartha agus Fadtéarmach á thuar ag réadmhaoine cónaithe agus neamhchónaithe áit a mbeidh tógáil talún buan ag teastáil chun an Scéim Bheartaithe a éascú.

Bhí an Scéim Bheartaithe faoi réir ag próiseas forbartha dearaidh atriallach a rinne iarracht, chomh fada agus is féidir, tionchair dhiúltacha a sheachaint nó a laghdú, lena n-áirítear tírdhreach (bailidhreach) agus tionchair amhairc. Mar sin féin, beidh méid áirithe tionchair tírdhreacha (bailidhreacha) agus amhairc mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe, go háirithe le linn Chéim na Tógála. Tagann na tionchair seo chun cinn go háirithe nuair a bhíonn fáil sealadach agus / nó buan ar thailte a bhaineann le réadmhaoine chónaithe nó eile lena n-áirítear taitneamhachtaí, agus nuair is gá crann a bhaint. Áiríonn an Scéim Bheartaithe teorainneacha suaite a athchur, limistéir Chomhdhúile Tógála a athbhunú, limistéir shealadacha éadála a thabhairt ar ais, agus crainn bhreise agus plandú eile nuair is féidir feadh na Scéime Beartaithe.

Sa Chéim Oibriúcháin, fanfaidh an tionchar iarmharach ar áitribh a bhfuil talamh buan á bhfáil acu agus a chailfear crann go háirithe feadh na coda den Scéim Bheartaithe feadh Bhóthar Naomh Mobhi agus Bóthar Gharraithe na Lus go hAscaill Uí Ghríofa go Coirnéal Uí Airt. Beidh éifeachtaí dearfacha ann do na codanna eile den Scéim atá Beartaithe, go háirithe sna lárionaid i mBaile Munna agus i mBaile Phib, toisc go ndéanfaidh an Scéim atá beartaithe soláthar d'fheabhsuithe substaintiúla sa réimse uirbeach, a sholáthróidh éifeachtaí dearfacha fadtéarmacha don tírdhreach (bailidhreach) agus carachtar amhairc. Soláthróidh an Scéim atá beartaithe freisin do leibhéal seirbhíse feabhsaithe go mór d'iompar poiblí agus do nascacht coisithe/rothaíochta.

8.13 Dramhaíl & Acmhainní

Áiríodh leis an measúnú dramhaíola agus acmhainní seo na cineálacha dramhaíola a d'fhéadfaí a ghiniúint leis an Scéim Bheartaithe a shainaithint, chomh maith leis an bhféidearthacht ábhar a athúsáid. Áiríodh sa mheasúnú athbhreithniú deasc-bhunaithe ar bheartas agus reachtaíocht ábhartha, agus sonraí ar ghiniúint dramhaíola agus ar bhainistiú dramhaíola agus acmhainní.

Ionchorpraíodh prionsabail dramhaíola inbhuanaithe agus bainistíochta acmhainní i ndearadh na Scéime Beartaithe agus cuirfear na prionsabail seo i bhfeidhm freisin i gcomhréir leis an tSamhail Gheilleagar Ciorclach (féach Íomhá 8.2) ar fud na Céime Tógála agus Oibriúcháin. Cinnteoidh sé seo go ndéanfar giniúint dramhaíola a íoslaghdú.

de

Íomhá 8.2: Múnla An Geilleagar Ciorclach

8.13.1 Múnla An Geilleagar Ciorclach

In Éirinn, taispeánann na sonraí a foilsíodh le déanaí gur gineadh 8.8 milliún tonna de dhramhaíl tógála agus scartála in 2019. B'ionann sin agus méadú 2.6 milliún tona ó 2018. As an dramhaíl seo, bhí 7.5 milliún tonna comhdhéanta d'ithir agus de chlocha agus is ionann iad sin agus 85% den sruth dramhaíola tógála agus scartála reatha.

In Éirinn, tá dramhaíl chathrach (sé sin. gnáthchineál dramhaíola tí) comhdhéanta de dhramhaíl tí chomh maith le dramhaíl tráchtála agus eile atá, mar gheall ar a chineál, cosúil le dramhaíl tí. De réir na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil, ghin Éire 3.1 milliún tonna de dhramhaíl chathrach agus athchúrsáil sí 37% den dramhaíl seo in 2019.

I measc na bpríomheilimintí tógála ar dócha go mbeidh tionchar féideartha acu ar dhramhaíl agus acmhainní beidh:

- Tógáil agus athdhéanamh rotharbhealaí, cosáin, leathnú bóithre agus feabhsúcháin ar an bhfearann uirbeach;
- Baint amach de crainn, colbhaí coincréite, ballaí, sconsaí agus geata;
- Baint amach de ballaí coinneála beag;
- Troscán sráide nua, lena n-áirítear soilse tráchta agus stadanna bus, agus oibreacha tírdhreachaithe;
- Baint amach de ballaí teorann, sconsaí agus geata, mar is gá;
- Leathnú ar dhroichid rothair agus choisithe;
- Miontreuithe agus/nó cosaintí áirgiúlachta, mar is gá; agus
- Cosáin agus carrbhealaí a thochailt.

Cuirfear raon bearta maolaithe i bhfeidhm chun tionchair dhiúltacha ar dhramhaíl agus acmhainní a sheachaint nó a laghdú le linn Chéim na Tógála, lena n-áirítear diúscairt dramhaíola a íoslaghdú. Lorgófar deiseanna chun ábhar, seachtháirgí agus dramhaíl a athúsáid le linn Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe. Déanfar é seo a bhainistiú trí Chéim na Tógála trí Phlean Bainistíochta Acmhainní agus Dramhaíola Tógála agus Scartála a chur i bhfeidhm.

Is ionann an thart ar 1,220 tonna de dhramhaíl scartála a ghinfear mar thoradh ar an Scéim Bheartaithe agus 0.01% den bhunlíne bainistíochta dramhaíola tógála agus scartála i réigiún dramhaíola an Oirthir agus Lár Tíre. Is Drochthionchar, ní Suntasach, agus Gearrthéarmach an tionchar a mheastar a bheidh ag Dramhaíl Scartála le linn Chéim na Tógála. Is é an réamhaisnéis iomlán d'ábhar tochailte barrachais ón Scéim Bheartaithe ná thart ar 91,000 tonna agus is ionann é agus 0.85% den bhunlíne bainistíochta dramhaíola tógála agus scartála do Réigiún Dramhaíola an Oirthir agus Lár Tíre. D'fhéadfaí comhiomlán athúsáidte a ionchorprú sa Scéim Bheartaithe, agus déanfar é seo nuair is indéanta. Ina theannta sin, nuair is indéanta, déanfar an t-ábhar atá fágtha a athúsáid. Is drochthionchar, beag agus Gearrthéarmach an tionchar a mheastar a bheidh ag Dramhaíl Tochailte le linn Chéim na Tógála.

Is iad na príomhthionchair fhéideartha ar dhramhaíl agus acmhainní le linn na Céime Oibriúcháin dramhaíl ginte ó ghníomhaíochtaí cothabhála bóithre tar éis Céim na Tógála a chríochnú. Tabharfar faoi oibríochtaí cothabhála faoi dhlínse an údaráis áitiúil agus de réir a bpleananna bainistíochta dramhaíola. Ní mheastar go bhfuil gá le bearta maolaithe nó monatóireachta breise. Tíocfaidh laghdú de thart ar 1,200 tonna ar chainníocht na biotúman ina bhfuil ábhar a ghintear, le linn na Céime Oibriúcháin, thar shaolré measta na Scéime Beartaithe (a mheastar a bheith 60 bliain). Beidh tionchar tuartha na dramhaíola oibriúcháin tógála agus scartála dearfach, ní suntasach, agus fadtéarmach.

Le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe atá beartaithe, táthar ag súil nach mbeidh aon tionchar suntasach iarmharach ar dhramhaíl agus acmhainní.

8.14 Sócmhainní Ábhartha

Breathnaíodh ar an measúnú sócmhainní ábhartha seo i dtéarmaí:

- Mórfhóntais (faoi thalamh agus os cionn talún araon) ar nós gás, píblínte uisce (píblínte uisce óil agus séaraigh) agus gréasáin uisce stoirme, línte tarchurtha leictreachais agus línte teileachumarsáide;
- bonneagar iompair de dhéantús an duine ar nós bóithre, iarnród agus canálacha; agus
- Amhábhair nach mór a allmhairiú le haghaidh na Scéime Beartaithe.

Bhí athbhreithniú deasc-bhunaithe ar na sócmhainní ábhartha seo i gceist leis an measúnú seo. Iarradh faisnéis fóntais ó eagraíochtaí agus soláthraithe seirbhíse ábhartha.

Áirítear ar shócmhainní ábhartha atá ann cheana féin laistigh den Scéim Beartaithe:

- Línte leictreachais Bhord Soláthair an Leictreachais (voltas ard, meánach agus íseal) agus an bonneagar gaolmhar;
- príomhphíopaí gáis Líonraí Gáis Éireann (brú ard, meánach agus íseal) agus bonneagar gaolmhar;
- príomhphíopaí uisce óil Uisce Éireann agus an bonneagar gaolmhar;
- línte séarachais Uisce Éireann (séaraigh bréan agus comhcheangailte) agus an bonneagar gaolmhar;
- gréasán draenála uisce dromchla na nÚdarás Áitiúil agus an bonneagar gaolmhar;
- línte teileachumarsáide Eir, Enet agus Virgin Media agus an bonneagar gaolmhar;
- duchtú comharthaí tráchta na nÚdarás Áitiúil;
- Línte iarnróid (Líne Comaitéireachta an Iarthair agus Líne Comaitéireachta an Iardheiscirt);
- An Chanáil Ríoga;
- Línte Luas (an Líne Ghlas agus an Líne Dhearg).

Taobh isitigh de shuíomh na Scéime Beartaithe, tá ábhar á allmhairiú faoi láthair mar chuid de ghníomhaíochtaí cothabhála rialta a dhéantar ar na bóithre, na lánaí rothar, na cosáin, na fóntais agus na ciumhaiseanna atá ann.

I measc na bpríomheilimintí tógála ar dócha go mbeidh tionchar féideartha acu ar shócmhainní ábhartha beidh:

- Tógáil droichead nua do choisithe agus do rothaithe thar an gCanáil Ríoga, a éileoidh íslíú sealadach ar leibhéal an uisce agus a chuirfidh isteach go sealadach ar inúsáidteacht na canála sa limistéar seo;
- Teastóidh leictreachas ó Chomhdhúile Tógála chun áiseanna sealadacha oifige agus leasa a chumhachtú agus le haghaidh soilsiú sealadach a chaithefear a sholáthar trí nasc leis an ngréasán greille nó le gineadóir;
- Éileoidh Comhdhúile Tógála soláthar uisce le haghaidh áiseanna leasa agus spraeáil chun deannach a chosc, nuair is gá;
- Beidh rochtain teileachumarsáide ag teastáil ó Chomhdhúile Tógála;
- Línte leictreachais a atreorú i gceantair ina mbeidh comhéadain le hoibreacha na Scéime Beartaithe;
- Príomhphíopaí uisce faoi thalamh a atreorú áit a mbeidh comhéadain le hoibreacha na Scéime Beartaithe;
- Uasghrádú a dhéanamh ar oibreacha atá ag teastáil ar an ngréasán draenála uisce dromchla chun freastal ar leagan amach bóithre nua agus urláir crua méadaithe;
- Atreorú an bhonneagair gháis áit a mbeidh comhéadain le hoibreacha na Scéime Beartaithe; agus
- Allmhairiú ábhar tógála lena n-áirítear coincreít, miotail, stroighin, ábhair dromchla bóthair agus ábhair thírdhreacha. Ní bheidh i gceist leis an méid ábhar a bheidh ag teastáil don Scéim Bheartaithe ach cuid bheag de na cainníochtaí Éireannacha a mhonaraítear in aghaidh na bliana.

Tá an Scéim Beartaithe deartha chun an tionchar ar bhonneagar fóntais a íoslaghdú. Áirítear leis sin idirghníomhartha le mór-bhonneagar fóntais a sheachaint, nuair is féidir. I gcás ina bhfuil comhéadain le

bonneagar fónais atá ann cheana, beidh siad sin a chosaint i bhfeidhm nó a atreorú de réir mar is gá chun cur isteach fadtéarmach ar bhonneagar nó sheirbhísí a chosc. Tá cuntas ar atreuithe agus athruithe ar shuíomh nó ar leagan amach aon bhonneagair áirgiúlachta i ndearadh iomlán na Scéime Beartaithe.

Glacfar gach réamhchúram chun cur isteach gan phleanáil ar aon seirbhísí le linn Chéim na Tógála a sheachaint. Tá oibreacha áirgiúlachta beartaithe bunaithe ar thaifid atá ar fáil, agus ar réamh-imscrúduithe suíomh. Sula gcuirfear tús le hoibreacha tochailte, tabharfar faoi shuirbhéanna deimhnithe áitiúla chun torthaí na measúnuithe réamhthógála a rinneadh agus a thuairiscítear san TMTT seo a fhíorú.

Chuathas i gcomhairle leis na cuideachtaí móra fónais, agus leanfaidh an conraitheoir ceaptha ag dul i gcomhairle leis na cuideachtaí sin, i gcomhar leis an ANT. Sa chás go dteastaíonn atreuithe agus nach féidir cur isteach ar sheirbhís na réadmhaoine mórthimpeall a sheachaint, déanfar é seo a phleanáil ach fógra a thabhairt roimh ré do na húinéirí réadmhaoine a mbeidh tionchar orthu.

Dearadh an Scéim Beartaithe freisin chun an méid móroibreacha tógála a theastaíonn a íoslaghdú. Agus ábhar á aimsiú don Scéim Beartaithe, déanfaidh an conraitheoir ceaptha inbhuanaitheacht na n-ábhar a mheas go cúramach. Áireofar ar na gnéithe a bhreithneofar an fhoinse, an tsonraíocht ábhair, costais táirgthe agus iompair, agus infhaighteacht an ábhair. Déanfar bainistiú cuí ar ábhair thógála ar an láthair chun ró-ordú agus dramhail a chosc.

Le cur i bhfeidhm na mbeart maolaithe molta ní bheidh aon tionchar iarmharach suntasach ar shócmhainní ábhartha mar thoradh ar thógáil na Scéime Beartaithe.

Áireofar ar na príomheilimintí oibríochtúla ar dócha go mbeidh tionchar féideartha acu ar shócmhainní ábhartha:

- An riachtanas do naisc leictreachais le haghaidh soilsiú nua, le haghaidh faisnéise stadanna bus agus le haghaidh comharthaíochta aomhail; agus
- An riachtanas do naisc teileachumarsáide ag stadanna bus ina bhfuil faisnéis fíor-ama do phaisinéirí, chun ligean do na busanna agus an fhaisnéis fíor-ama sioncronú lena chéile.

Ní bheidh aon tionchar suntasach ag an gCéim Oibriúcháin ar bhonneagar fónais. Mar gheall ar na bearta atá san áireamh i ndearadh na Scéime Beartaithe agus toisc nach bhfuil mórán tionchair tuartha le linn na Céime Oibriúcháin, níl aon ghá le bearta maolaithe sonracha.

8.15 Riosca Mórthionóiscí agus/nó Tubaistí

Bhreithnigh an measúnú seo na tionchair shuntasacha fhéideartha a d'fhéadfadh a bheith ag an Scéim Bheartaithe ar an gcomhshaoil, mar thoradh ar a leochaileacht i leith rioscaí mórthionóiscí agus/nó tubaistí le linn Chéim na Tógála agus na Céime Oibriúcháin.

An measúnú riosca:

- Mórthionóiscí agus/nó tubaistí sainaitheanta (sé sin teagmhais neamhphleanáilte) a bhféadfadh an Scéim Bheartaithe a bheith i mbaol; agus
- Rinneadh measúnú ar thionchair agus iarmhairt dóchúil na n-eachtraí sin maidir leis na gabhdóirí comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha a bhféadfaí cur isteach orthu.

Forbraíodh clár de na rioscaí féideartha go léir agus na poitéinseal ghaolmhara tuartha do Chéimeanna Tógála agus Oibriúcháin na Scéime Beartaithe. Ghlac an clár seo leis an gcás ba mheasa, sula gcuirfí aon bearta maolaithe nó pleananna éigeandála i bhfeidhm chun an dóchúlacht agus an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag aon mhórthionóiscí agus/nó tubaistí a laghdú.

Déantar rioscaí a rátáil tríd an rátáil dóchúlachta (an dóchúlacht go dtarlóidh riosca a théann ó thar a bheith neamhdhóchúil go dtí an-dóchúil) a iolrú leis an rátáil iarmhairtí (leibhéal na n-iarmhairtí dá dtarlódh mórthionóisc agus/nó tubaiste, a théann ó bheag go tubaisteach). Tugann sé seo scór riosca íseal, meánach nó ard. Ní shásaíonn scóir riosca íseal an sainmhíniú ar mhórthionóisc agus/nó mórthubaiste agus mheasfaí scóir ardriosca a bheith ardriosca agus neamh-inghlactha d'fhorbairt na Scéime Beartaithe agus chaithfí iad a dhearadh amach. Theastódh leibhéal maolaithe ó scóir mheán-riosca a laghdódh leibhéal an tionchair.

Maidir le Céim na Tógála, bhí roinnt rioscaí a measadh a bheith íseal agus nár breithníodh a thuilleadh. Níor sainithníodh aon rioscaí arda agus aithníodh na rioscaí meánleibhéil seo a leanas do Chéim na Tógála:

- Riosca pléascadh gáis mar gheall ar an bpríomhlíonra gáis a bhuaileadh faoin talamh le linn oibreacha tochailte;
- Riosca truailithe ag tarlú do shruthchúrsa nó do screamhuisce, go háirithe a bhaineann le scaoileadh dríodar mín le linn oibreacha tógála;
- Riosca go leathfadh speicis ionracha neamhdhúchasacha le linn oibreacha tógála, go háirithe le linn glanta an láithreáin; agus
- Riosca pléasctha / tine mar gheall ar stailc píblíne breosla eitlíochta.

Comhlíonann an Scéim Beartaithe na caighdeáin deartha ábhartha, lena n-áirítear bearta chun an dóchúlacht go dtarlóidh teagmhais riosca a laghdú.

Cuirfear bearta maolaithe cuí i bhfeidhm le linn Chéim na Tógála, lena n-áirítear cur i bhfeidhm PBTT agus Plean Freagartha Teagmhais Timpeallachta. Nuair a chuirtear na bearta maolaithe seo i bhfeidhm, níl aon mhórthionóiscí aitheanta agus/nó teagmhais riosca tubaistí fós ann a chruthaíonn leibhéal riosca a mbeadh teagmhais ná tionchair shuntasacha nó éifeachtaí comhshaoil mar thoradh air.

Níor sainithníodh aon rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh tarlú le linn na Céime Oibriúcháin.

8.16 Tionchar Carnach agus Idirghníomhaíochtaí Comhshaoil

Breithníonn an measúnú seo na tionchair charnacha agus na hidirghníomhaíochtaí tionchair a d'fhéadfadh a bheith ann mar thoradh ar thionchair ionchasacha ó scéimeanna eile in éineacht le tionchair réamh-mheasta na Scéime Beartaithe, agus idirghníomhaíochtaí idir gnéithe comhshaoil. Áiríodh sa mheasúnú na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag Croíscéimeanna Conairí Bus eile de chuid BusConnects chomh maith le tionscadail eile.

Tugtar aghaidh go ginearálta ar idirghníomhaíochtaí tionchair idir gnéithe comhshaoil mar chuid de na measúnuithe ar thopaicí aonair, mar sin mar shampla bhí éifeachtaí ar thaitneamhacht phobail san áireamh sa mheasúnú daonra, a bhaineann le hidirghníomhaíocht tionchair ar cháilíocht an aeir, taitneamhacht amhairc, trácht agus iompar, agus torann agus creathadh.

Breathnaíodh ar na foinsí seo a leanas agus forbairtí ábhartha eile á n-aithint chun tionchar carnach a mheasúnú:

- Suíomh Gréasáin an Bhoird Pleanála – le haghaidh sonraí faoi fhorbairtí bonneagair straitéisigh agus forbairtí tithíochta straitéiseacha;
- Láithreáin ghréasáin na n-údarás áitiúil agus na pleananna forbartha – le haghaidh sonraí ar leithdháiltí agus réimsí le haghaidh athnuachan;
- Bunchar Sonraí Iarratais Pleanála Náisiúnta – le haghaidh liosta in-íoslódáilte d'iarratais phleanála a sheoltar ó údaráis áitiúla;
- Láithreán Gréasáin an UNI– chun sonraí a fháil ar chlár mhóra iompair. Áiríodh leis sin athbhreithniú ar Straitéis Iompair an ANT do Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath
- Tionscadal Éireann 2040, a chomhcheanglaíonn an Plean Forbartha Náisiúnta agus an Creat Pleanála Náisiúnta. agus a mhapóir idirghníomhach;
- An Láithreán Gréasáin Bhoneagar Iompair Éireann – le sonraí a fháil ar na mórchlár iompair;
- An Tairseach IGC arna chothabháil ag an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil – le haghaidh iarratas ar thoilíú forbartha in éineacht le TMTT; agus
- Láithreán Gréasáin Uisce Éireann, ar a bhfuil leathanach ar a thionscadail.

Breithníodh an cás ba mheasa le chéile, nuair a tógadh Cuarlánaí Bus Iárnach BusConnects go léir ag an am céanna. D'aithin samhaltú tráchta ar an gcás seo go bhféadfadh tionchar carnach a bheith ann ar an ngréasán bóithre níos leithne, lena n-áirítear bóithre áitiúla agus cónaithe. Ar an gcúis seo, ní mheastar go bhfuil sé indéanta ná inghlactha gach ceann de na 12 scéim a thógáil ag an am céanna. Mar thoradh air sin, forbraíodh cás eile chun cás is measa a aithint don mheasúnú ar an tionchar carnach a bhaineann le trácht. Molann an cás seo teorannú ar líon na scéimeanna is féidir a thógáil i gcomhthráth. Breathnaíodh ar an gcás seo, in éineacht le mórthionscadail infreastruchtúir aitheanta eile agus forbairtí móra a d'fhéadfadh comhéadan díreach a bheith acu leis an Scéim Bheartaithe maidir le trácht agus iompar.

Níl aon tionchar carnach dóchúil ar bith maidir le trácht agus iompar tuartha, sa bheis ar éifeachtaí na Scéime Beartaithe a measúnaíodh ina haonar.

Maidir le cáilíocht an aeir, toisc go mbeidh an tionchar carnach ar thrácht tógála ar aon dul a bheag nó a mhór leo siúd sa Scéim atá beartaithe ina n-aonar agus ní bheidh an tionchar carnach ar cháilíocht an aeir suntasach. Mar gheall ar mhaolú deannaigh ag Céim na Tógála don Scéim Bheartaithe, le bearta comhchosúla i bhfeidhm do thionscadail eile, ní bheidh tionchar carnach foriomlán deannaigh tógála suntasach.

Cruthófar carbón corpraithe mar thoradh ar thógáil raon leathan tionscadal in Éirinn thar thréimhse tógála Oibreacha Bonneagair CBL. Áirítear ar na tionscadail seo iarratais phleanála áitiúla, mórthionscadail agus forbairtí straitéiseacha a bhfuil raon éagsúil de ghiniúint charbóin corpraithe iontu. Meastar gur tionchar diúltach suntasach aon mhéadú ar astuithe carbóin. Tá sé réamh-mheasta sa mheasúnú tionchair aeráide ar astuithe tráchta bóthair ó Chéim na Tógála den Scéim Bheartaithe go carnach leis na 11 Cuarlánaí Bus Iárnach eile méadú sealadach foriomlán de 2.6% de choibhéis dé-ocsaíd charbóin. Tá sraith de bhearta maolaithe leabaithe ionchorpraithe i ndearadh na Cuarlánaí Bus Iárnach leis an sprioc na hastuithe carbóin agus tráchta corpraithe a bhaineann le Céim na Tógála de gach Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach a laghdú. Mar shampla, cuirfear coincreít ina bhfuil slaig foirnéise soinneáin ghráinneach mheilte in ionad coincreít ina bhfuil stroighin Port Tulcháin, rud a shábhálfar ar charbón corpraithe ar fud na 12 Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach.

Meastar go mbeidh tionchar carnach Diúltach, Suntasach agus Gearrthéarmach mar thoradh ar chomhthionchar na Scéime Beartaithe agus scéimeanna eile atá á dtógáil i gcomhthráth ar an aeráid. Go ginearálta, déantar na hastaíochtaí carbóin a bhaineann le carbón corpraithe agus fuinneamh chun scéimeanna a thógáil ar bhonn náisiúnta a chuntas go carnach mar chuid den IGC. Meastar go mbeidh na tionchair ar an aeráid a bhaineann leis an Scéim Bheartaithe go carnach le tógáil do chuile Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach Diúltach Suntasach agus Gearrthéarmacheile.

Ar an mbonn go bhfuil sé tuartha go mbeidh coinníollacha tráchta mar thoradh ar an gcás is measa níos réadúla do thrácht tógála atá ar aon dul go ginearálta le héifeacht gach ceann de na Scéimeanna Beartaithe ina n-aonar, ní dócha go mbeadh aon tionchar carnach suntasach ar thrácht i gceist torainn sa bhreis ar éifeachtaí na Scéime Beartaithe arna measúnú ina aonar.

Maidir le bithéagsúlacht, ní bheidh tionchar carnach suntasach mar thoradh ar thógáil na Scéime Beartaithe i gcomhar le tionscadail eile don Scéim Beartaithe ina aonar.

Le linn na tógála, i ndiaidh an mhaolaithe, shainithin an measúnú ar shláinte an duine ceithre thionscadal eile a d'fhéadfadh tionchar comhcheangailte a mheas a bheith Diúltach, Measártha agus Sealadach.

Aithníodh sa tírdhreach (bailidhreach) agus sa mheasúnú amhairc, áit a bhfuil tógáil na Scéime Beartaithe ag an am céanna le forbairtí eile, nó tógáil comhleanúnach, go bhfuil féidearthacht fós ann go mbeidh tionchar carnach áitiúil Meánach agus Sealadach / Gearrthéarmach le linn na tógála ar an mbailidhreach / sráid-dreach.

Níor sainithníodh aon tionchar carnach suntasach eile a bhain le tógáil ón Scéim Bheartaithe i gcomhcheangal le tionscadail eile (lena n-áirítear na Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach eile) sa bhreis ar na cinn a aithníodh sna measúnuithe aonair.

Maidir le héifeachtaí na Céime Oibriúcháin, glacann na measúnuithe leis go mbeadh na 12 Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach i bhfeidhm, mar aon le tionscadail aitheanta eile agus tionscadail Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath atá san áireamh sna cásanna Déan Íosmhéid agus Déan Rud éigin. Maidir le trácht agus iompar, tuaradh sa mheasúnú go meastar go n-éascódh an Scéim Bheartaithe agus na 11 Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach eile Iarmhairt Dhearfach, Dhomhan agus Fadtéarmach ar Ghluaiseacht Daoine trí mhodhanna inbhuanaithe. Feictear go n-éascaíonn na Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach feabhsuithe suntasacha i nGluaiseacht Daoine trí mhodhanna inbhuanaithe feadh bhealaí díreacha an Cuarlánaí Bus Iárnach, go háirithe ar bhus agus ar rothaíocht, le laghdú ar sciar mhodh an ghluasteáin mar gheall ar an soláthar modhanna inbhuanaithe feabhsaithe. Déanfaidh an Scéim atá beartaithe agus na 11 Scéimenna Cuarlánaí Bus Iárnach eile foráil do chomhtháthú agus éifeachtúlacht feabhsaithe do gach modh iompair phoiblí trí éascú a dhéanamh ar mhéaduithe suntasacha ar mheánluasanna taistil ar fud an ghréasáin iompair phoiblí.

Tá tionchar carnach Diúltach, Suntasach agus Buan ar an aeráid á thuar sa mheasúnú tionchair aeráide le linn na céime cothabhála. Tá tionchar Dearfach agus Suntasach ar an aeráid in 2028 le tionchar Neodrach in 2043 mar gheall ar an athrú carnach réamh-mheasta ar thrácht oibriúcháin agus an t-aistriú modh suntasach ó ghluasteáin go modhanna níos inbhuanaithe (siúl, rothaíocht agus iompar poiblí). Tá níos lú buntáistí aeráide le feiceáil in 2043 i gcomparáid le 2028 mar gheall ar leictriú breise an fhlíit níos leithne sna cásanna Déan Íosmhéid agus Déan Rud éigin.

Tacóidh Oibreacha Bonneagair CBL freisin le seachadadh straitéisí rialtais atá leagtha amach i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021 agus san Acht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú), 2021 trí shoghluasteacht inbhuanaithe a chumasú agus trí chóras iompair inbhuanaithe a sheachadadh. Soláthróidh Oibreacha Bonneagair CBLnascacht agus comhtháthú le seirbhísí iompair phoiblí eile as a dtiocfaidh níos mó daoine ag baint leasa as iompar poiblí, rud a chuideoidh chun astuithe gáis cheaptha teasa a laghdú tuilleadh.

Bunaithe ar an anailís a leagtar amach thuas, tá sé de thábal go mbaineann Oibreacha Bonneagair Cuarlánaí Bus Iárnach cuspóirí an tionscadail amach maidir le tacú le seachadadh seirbhíse iompair phoiblí atá éifeachtúil, ísealcharbóin agus athléimneach ó thaobh aeráide de, a thacaíonn le baint amach spriocanna laghdaithe astaíochtaí na hÉireann. Tá an poitéinseal ag Oibreacha Bonneagair Cuarlánaí Bus Iárnach astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú atá comhionann le baint de thart ar 105,500 agus 102,200 turas cairr in aghaidh an lae seachtaine ón ngréasán bóithre in 2028 agus 2043 faoi seach. Léiríonn sé seo rannchuidiú an-suntasach i dtreo

na sprice náisiúnta de 500,000 turas breise trí shiúl, rothaíocht agus iompar poiblí in aghaidh an lae faoi 2030 mar a leagtar amach mar sprioc i bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2021. Baintear de thátaí as, go carnach, go gcuirfidh Oibreácha Bonneagair Cuarlánaí Bus lárnach go mór le laghdú carbóin.

D'fhéadfadh tionchar carnach Dearfach, An-Suntasach agus Fadtéarmach ar shláinte an duine mar thoradh ar na Scéimenna Cuarlánaí Bus lárnach eile. Bheadh na Scéimenna Cuarlánaí Bus lárnach comhlántach leis an Scéim Bheartaithe agus thairgí rogha níos fearr de bhealaí tosaíochta bus do phaisinéirí bus. Meastar gur dócha go spreagfadh sé seo glacadh le seirbhísí bus níos mó i measc an daonra mórtimpeall ar an Scéim Beartaithe trí rogha de thurais iompair phoiblí éifeachtacha a thairiscint. Bheadh sé seo tairbheach don tsláinte trí fheabhas a chur ar fholláine ó níos mó iontaofachta turais, rochtain ar sheirbhísí dóibh siúd gan carr agus tacú le gníomhaíocht fhisiciúil níos mó mar chuid den turas iomlán trí iompar poiblí.

Mar an gcéanna, maidir le cúig mhórtionscadal eile meastar go bhfuil na tograí agus an Scéim Beartaithe comhlántach agus go bhféadfadh éifeachtaí carnacha tairbhiúla a bheith acu trí phobail agus cinn scríbe éagsúla a nascadh a d'fheabhsódh inrochtaineacht ghinearálta ar limistéir fóillíochta agus fostaíochta a bhféadfadh éifeachtaí dearfacha a bheith acu ar mheabhairshláinte, a mheastar a bheith Dearfach agus Suntasach go Fadtéarmach ar shláinte an duine ar feadh trí Thionscadal Mhóra agus Dearfach agus Measartha sa Fadtéarma ar shláinte an duine le haghaidh dhá Mhórtionscadal.

Tarlaíonn idirghníomhaíochtaí suntasacha comhshaoil idir na hábhair daonra, sláinte an duine, cáilíocht an aeir, torann agus creathadh agus trácht agus iompar. Déanann na measúnuithe a dhéantar ar gach ceann de na topaicí sin breithniú ar na hidirghníomhaíochtaí sin go díreach agus go hindíreach. Mar fhachtóir comhshaoil, tá caidreamh nádúrtha ag cúinsí tírdhreacha agus amhairc le gach fachtóir comhshaoil eile. Caidrimh dhíreacha is ea cuid acu (m.sh. tionchair daonra agus amhairc; bithéagsúlacht agus tírdhreach; talamh, ithreacha agus uisce agus tírdhreach; nó an suíomh timpeall ar ghnéithe oidhreachta cultúrtha srl.). Féadfaidh cinn eile a bheith indíreach (m.sh. sláinte an duine, cáilíocht an aeir agus an tírdhreach, sócmhainní ábhartha agus gnéithe tírdhreacha agus amhairc). Nuair is féidir, tá na hidirghníomhaíochtaí féideartha seo ionchorpraithe sna measúnuithe ábhartha.

Go hachomair, tabharfaidh an Scéim Mholta aghaidh ar easnaimh bhonneagair iompair mhodha inbhuanaithe agus ag an am céanna ag cur le córas iompair inbhuanaithe iomlán mar atá molta i Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath. Méadóidh sé éifeachtúlacht agus tarraingteacht na seirbhísí bus a oibríonn feadh an dorchla agus bainfidh níos mó daoine leas as iompar poiblí mar gheall ar na hamanna turais níos tapúla agus na feabhsuithe iontaofachta a sholáthróidh an Scéim Beartaithe. Tacóidh sé seo ina sheal leis an bpoitéinseal chun toilleadh líonra bus na seirbhísí a oibríonn feadh an dorchla a mhéadú agus, dá réir sin, tarraingteacht an iompair phoiblí a mhéadú tuilleadh. Ina theannta sin, de bharr na bhfeabhsuithe suntasacha scaradh agus sábháilteachta ar bhonneagar siúil agus rothaíochta atá mar phríomhghné den Scéim Bheartaithe, uasmhéadóidh siad gluaiseacht daoine a thaistealaíonn go hinbhuanaithe feadh an conair agus mar sin déanfaidh siad freastal ar leibhéil níos airde fás daonra agus fostaíochta amach anseo.

9. Cad a Tharlóidh Ina Dhiaidh Seo?

Is féidir an t-iaratas ar thoiliú / formheas, an TMTT seo agus an Ráiteas Tionchair Natura (RTN) a fheiceáil / a íoslódáil ar an suíomh gréasáin seo a leanas: www.ballymunfinglasscheme.ie.

Is féidir an t-iaratas seo a iniúchadh saor in aisce freisin nó é a cheannach ar tháille shonraithe a íoc (ní bheidh an táille seo níos mó ná an costas réasúnach a bhaineann le cóip den sórt sin a dhéanamh) ar feadh tréimhse 8 seachtaine ag tosú ar dháta foilsithe na Scéime Beartaithe. Is féidir tuilleadh sonraí faoi na socruithe seo a fháil ag www.ballymunfinglasscheme.ie.

Ní féidir aighneachtaí ná tuairimí a dhéanamh ach amháin chuig an mBord Pleanála (Rannán an Bhonneagair Straitéisigh), 64 Sráid Maoilbhríde, Baile Átha Cliath 1, D01 V902 ar feadh tréimhse 8 seachtaine ag tosú ar dháta foilsithe na Scéime Beartaithe, maidir le:

- Éifeachtaí dóchúla na Scéime Beartaithe ar an gcomhshaol;
- Impleachtaí na Scéime Beartaithe maidir le pleanáil chúig agus forbairt inbhuanaithe sa cheantar ina bhfuil sé beartaithe an Scéim Beartaithe a shuíomh; agus
- Éifeachtaí díobhálacha dóchúla na Scéime Beartaithe ar shuíomh Eorpach.

Féadfaidh an Bord Pleanála, i dtaca le hiarratas a cuireadh isteach lena cheadú faoi Alt 51 d'Acht na mBóithre 1993 (arna leasú), le hordú, an Scéim Beartaithe a cheadú, le nó gan modhnuithe agus faoi réir cibé coinníollacha comhshaoil is cuí leis, nó féadfaidh sé an Scéim Beartaithe a dhiúltú nó a cheadú.

Uimhreacha agus Teidil Chaibidlí Leabaithe le haghaidh Crostagartha Uathobrithe. Ná bain amach agus ná scrios.

Caibidil 1 (Réamhrá & Próiseas Measúnacht Tionchair Timpeallachta)

Caibidil 2 (Gá leis an Tionscadal Beartaithe)

Caibidil 3 (Comaoin ar Roghanna Réasúnta Eile)

Caibidil 4 (Cur síos ar an Tionscadal Beartaithe)

Caibidil 5 (Tógáil)

Caibidil 6 (Trácht & Iompar)

Caibidil 7 (Cáilíocht Aeir)

Caibidil 8 (Aeráid)

Caibidil 9 (Torann & Creathadh)

Caibidil 10 (Daonra)

Caibidil 11 (Sláinte an Duine)

Caibidil 12 (Bithéagsúlacht)

Caibidil 13 (Uisce)

Caibidil 14 (Talamh, Ithreacha, Geolaíocht & Hidrigeolaíocht)

Caibidil 15 (Oidhreacht Seandálaíochta & Chultúrtha)

Caibidil 16 (Oidhreacht Ailtireachta)

Caibidil 17 (Tírdhreach (Bailedhreach) & Amharc)

Caibidil 18 (Dramhaíl & Acmhainní)

Caibidil 19 (Sócmhainní Ábhartha)

Caibidil 20 (Baol Mórtionóiscí agus/nó Tubaistí)

Caibidil 21 (Tionchar Carnach & Idirghníomhaíochtaí Comhshaoil)

Caibidil 22 (Achoimre ar Bhearta Maolaithe & Monatóireachta)

Caibidil 23 (Achoimre ar Thionchar Suntasach Iarmharach)